

Gorenjski Glas

PETEK, 28. JULIJA 2023

LETO LXXVI, ŠT. 60, CENA 2,80 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

V Hrastjah največji koruzni labirint

V Hrastjah so sredi julija odprli največji koruzni labirint v Sloveniji, ki se razprostira na šestih hektarjih koruznega polja. Pripravili so kar nekaj novosti, med drugim tudi neraziskani labirint, po katerem se obiskovalci podajo brez pomoči zemljevida.

SIMON ŠUBIC

Hrastje – Potem ko so lani Kranjčani doživeli koruznega labirinta lahko izkusili na Zlatem polju, se lahko letos v njem »izgubijo« v bližini Agromehanike v Hrastjah. S kolobarjenjem koruze se namreč vsako leto seli tudi koruzni labirint, pojasnjuje Nataša Pečarič, vodja tematskega parka. Labirint na koruznem polju v Hrastjah so sicer odprli sredi julija, obiskati pa ga bo mogoče do žetve koruze, predvidoma so sredi septembra.

»Koruzni labirint smo v Kranju prvič postavili lani. Z obiskom smo bili zadovoljni, prav tako nas je lepo sprejela in podprla tudi lokalna skupnost, zato smo se odločili, da se vrnemo. Letošnji labirint je še večji, razprostira se na šest hektarjev velikem koruznem polju, dolžina poti pa je štiri kilometre. Vsekakor gre za največji tovrstni park v Sloveniji doslej,« je razložila Pečaričeva.

Letošnja tema veselje

Labirint skriva petnajst orientacijskih točk, ki so

označene s tablo in številko. Na vseh postajah so poskrbeli tudi za interaktivno vsebino, bodisi poučno bodisi zabavno. »Koruzni labirint je letos oblikovan na temo vesolja, tako da obiskovalci na poti skozi labirint spoznajo vesolje. Labirint je ponovno nastal v sodelovanju s Fakulteto na arhitekturo iz Maribora. Načrt so oblikovali študenti pri predmetu Geodezija pod mentorstvom prof. Roka Kamnika. Avtor načrta v Hrastju, gre za astronauta, je Tin Kovačič,« je povedala sogovornica.

▶ 7. stran

V labirintu se skriva petnajst orientacijskih točk z različnimi igrami in nalogami. / Foto: Tina Dokl

Prilagajanje podnebnim spremembam

Podnebnim spremembam ne moremo več ubežati, postale so del naše nove realnosti, na katero se bomo morali navaditi in se ji predvsem prilagoditi, poudarja priznana klimatologinja dr. Lučka Kajfež Bogataj.

MAŠA LIKOSAR

Kranj – Podnebne spremembe imajo širok spekter učinkov na naš planet, nanje že vrsto let opozarjajo strokovnjaki. Če smo si še do nedavnega pred njimi morda zatiskali oči, so lanskoletne suše in huda neurja, ki so v zadnjih tednih zajela Slovenijo, njihov jasni kazalnik. Med najbolj opazne posledice spadajo ekstremni vremenski pojavi, povišanje globalne temperature, dvig morske gladine, taljenje ledu, spremembe v ekosistemi in kmetijstvu, vplivajo pa tudi na zdravje ljudi.

▶ 3. stran

Podnebne spremembe se kažejo v ekstremnih vremenskih pojavih, ki jim ne moremo več ubežati. Fotografija je simbolična. / Foto: Gorazd Kavčič

AZU.si
BIKES
ELEKTRIČNA KOLESA

V Jelovici hiše
k dolgoročnemu
sodelovanju vabimo

JELOVICA

VODJO SERVISA (m/ž)
Za področje Slovenije

Nudimo dobro plačo in urejeno delovno okolje.

Za več informacij pokličite na
04 5113 236 ali 041 356 068 oz. sledite povezavi:

<https://www.jelovica-hise.si/zaposlitev/>

AKTUALNO

Umetna inteligenca delo že opravi hitreje

Gorenjsko podjetje Algit, ki ga vodi dr. Vid Ogris, je razvilo rešitev, s katero zamudno delo človeka pri razporejanju delavnika zaposlenih zamenjuje bolj učinkovita umetna inteligenca.

2

ŠPORT

Jaka Blažič je spet doma

Po letu igranja za turški Bahcesehir Koleji se je v ljubljansko Olimpijo vrnil slovenski reprezentant Jaka Blažič. Vse bolj je vpet tudi v košarkarsko dogajanje na Gorenjskem.

8

EKONOMIJA

V Kovačnici kujejo podjetnost

Z Nives Justin in Andražem Šilerjem, ki skrbita za vodenje in razvoj Kovačnice, smo se pogovarjali o tem, kaj ponujajo mladim podjetnikom, zakaj bi bilo treba krepiati podjetniško miselnost ...

9

GG+

Zgodbe mlečnih možganov

Železnikar Boštjan Demšar v sveže izdani knjigi predstavlja avtobiografske zgodbe, ki segajo od njegove mladosti na Racovniku do Kitajske, kjer je prevzel vodenje Domelovega obrata.

11

VREME

Danes bo sončno. Jutri popoldne bodo nastale posamezne plohe. V nedeljo bo spremenljivo oblačno s plohami in nevihtami.

 14/28 °C
jutri: sončno s plohami

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Poskusimo znova

Upajmo, da se bo vremensko neobičajno poletje, ki nas je spremljalo do sedaj, avgusta le ustalilo. **Tina Lasnik z Jesenic**, ki večkrat razmišlja v rimah, nam je poslala pesem za brezskrben poletni utrip.

*Poletje je čas, ko se lahko sprostimo,
ko lahko vsaj malo naše skrbi odložimo.
Je čas za nove podvige, je čas za nove izzive.
Veliko ljubezni takrat se rodi,
saj človek nima vsakdanjih službenih skrbi.
Poletje je čas novih spoznanj,
je čas, ko se ne šteje, ali je noč ali je dan.
Takrat se naše življenje na polno prične,
pa če bi verjeli ali ne.
Takrat tudi jaz večkrat vzamem svoje pisalo
in napišem par kitic kar tako za zabavo.
Ker nikoli se ne ve, kaj vse bi lahko nastalo.*

Tudi vi nam svoje prispevke o poletju lahko pošljete na kotic@g-glas.si ali na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, Kranj.

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme **PAVLA UŠLAKAR** z Visokega.

Manj prenočitev domačih, več tujih gostov

Kranj – Od začetka januarja do konca junija je Slovenijo obiskalo skoraj 2,5 milijona turistov. Ustvarili so nekaj manj kot 6,3 milijona prenočitev oz. za štiri odstotke več kot leto prej, kažejo podatki statističnega urada. Domači turisti so ustvarili za 28 odstotkov manj nočitev kot lani v tem obdobju, ko so imeli na voljo tudi turistične bone. So pa upad nadomestili tuji gostje, ki jih je bilo za 32 odstotkov več. Največ prenočitev so ustvarili turisti iz Nemčije, Italije in Avstrije.

URŠKA PERNEL

Kranj – Potem ko so se nedavno na grških otokih Rodos, Krf in Evia vneli veliki gozdni požari, so se mnogi dopustniki, tudi slovenski, znašli v stiski. Tisti, ki so že letovali v Grčiji, so se spraševali, ali naj se skušajo vrniti domov. Prav tako so bili v negotovosti vsi, ki so se na počitnice šele odpravljali. Kakšne so v takšni situaciji pravice potnikov, ki so potovanje rezervirali pri turistični agenciji?

Kaj storiti, če se potovanje se še ni začelo

Na Zvezi potrošnikov Slovenije pojasnjujejo, da potnik lahko odstopi od pogodbe brez plačila odškodnine, če na destinaciji ali v njeni neposredni bližini nastopijo neizogibne in izredne okoliščine, ki pomembno vplivajo na izvedbo turističnega paketa ali prevoz do destinacije. To velja v primeru, če je bilo rezervirano paketno potovanje, kar pomeni kombinacijo več potovalnih storitev, kot sta prevoz

Umetna inteligenca delo že opravi hitreje

Gorenjsko podjetje Algit je razvilo rešitev, s katero zamudno delo človeka pri razporejanju delavnika zaposlenih zamenjuje hitrejša in učinkovitejša umetna inteligenca.

MARJANA AHAČIČ

Lesce – V zdravstvu je za večjo kakovost in učinkovitost treba narediti korak naprej tudi v smeri digitalizacije. To dejstvo potrjuje predlog zakona o digitalizaciji, katerega cilj je učinkovitejše delovanje zdravstva in ga je vlada potrdila prejšnji mesec.

Slovenska in svetovna inovacija

Gorenjsko podjetje Algit, ki ga vodi direktor dr. Vid Ogris, doma iz Podhoma, ima prav na tem področju dolgoletne izkušnje. Pred desetletjem in pol so se najprej ukvarjali predvsem z izdelovanjem šolskih urnikov, že pred časom pa so izdelali prve programe, ki

»Nemogoče je pričakovati, da bo oseba, ki sestavlja raspored, obravnavala vse možnosti in iz nabora izbrala najbolj optimalno. Ravno tega pa je sposobna umetna inteligenca.«

rešujejo eno večjih težav na področju zdravstva – časovno zamudno ter pogosto slabo učinkovito urejanje rasporeditev dela zdravstvenih delavcev. Razvili so namreč aplikacijo, ki zaposlene v zdravstvu razporeja s pomočjo tako imenovane evoliucijske umetne inteligence. Gre za slovensko in najverjetneje tudi

Dr. Vid Ogris, direktor podjetja / Foto: Tina Dokl

svetovno inovacijo, pravijo v podjetju.

Hitreje in učinkoviteje

Razporedi, ki jih naredi računalnik, ne človek, so na dolgi rok prijaznejši do zdravstvenih delavcev ter obenem v korist zdravstveni ustanovi, ki jih uporablja, saj omogočajo do deset odstotkov manj nadur.

Kot razloži Vid Ogris, so evoliucijski algoritmi, na katerih temelji njihov program za razporejanje zdravstvenih ekip, postopki optimizacije s poskusi in napakami po vzoru biološke evolucije. Z nastopom umetne inteligence najzahtevnejše kalkulacije za razporejanje opravljajo

računalniki – načeloma bolj in učinkoviteje kot človek.

Ogromno kombinacij, omejitev in želja

»Na oddelku zdravstvene ustanove, na katerem je na primer zaposlenih od petdeset do sto oseb, obstaja ogromno različnih kombinacij za pripravo rasporeda. Ob upoštevanju vseh omejitev zaradi zakonodaje, pokrivanja delovnega procesa in želja delavcev je iskanje ustreznega rasporeda podobno iskanju igle v kopici sena,« izkušnje z zdravstvenimi organizacijami na kratko povzame Ogris.

»Na enem od takšnih oddelkov se je na primer

namestnica glavne medicinske sestre, ki je bila zadolžena za sestavo rasporeda dela, srečala z izzivom, kako naj dobi informacijo, v kakšni meri je delavec že razporejen, kako naj poskrbi, da nima preveč nadur, obenem pa je moralo biti delovno mesto v celoti pokrito, nekatera tudi 24 ur na dan, sedem dni v tednu,« opisuje konkretno izkušnjo.

Človek ne more, računalnik lahko

»Nemogoče je pričakovati, da bo oseba, ki sestavlja raspored, obravnavala vse možnosti in iz nabora izbrala najbolj optimalno. Ravno tega pa je sposobna umetna inteligenca,« razlaga Ogris in dodaja, da sestavljanje rasporeda dela na tradicionalen način medicinski sestri lahko vzame tudi več kot sedem delovnih dni, z njihovim programom pa je urnik mogoče sestaviti neprimerljivo hitreje.

»Ob tem se je po naših izkušnjah v organizacijah, ki uporabljajo naš program, zmanjšalo število 'posebnih' želja delavcev, saj tudi oni ugotavljajo, da je raspored, ki ga sestavi program, enakovredneje razporedi delovne konce tedna, nočne izmene in delovne praznike.«

Njihova rešitev je zato primerna za vse organizacije, ki se srečujejo z izmenskim delom in želijo razbremeniti delavce, predvsem sestavljalce rasporedov, še poudarja Ogris.

Kaj storiti, če na počitnicah pride do izrednih razmer

Ob vse pogostejšem pojavljanju naravnih katastrof ter izrednih razmer, do katerih lahko pride tudi na počitnicah, so na Zvezi potrošnikov Slovenije pripravili nekaj nasvetov za potnike, ki so potovanje rezervirali pri turistični agenciji.

Če je prevoz del paketnega potovanja, so potniki upravičeni do takojšnjega prevoza nazaj domov brez dodatnih stroškov in tudi do znižanja cene za dele potovanja, ki se niso izpeljali skladno s pogodbo.

in nastanitev, denimo skupno rezerviran let in hotel. Take okoliščine vključujejo tudi naravne nesreče, kot so poplave, požari ali izredne vremenske razmere.

Vendar pa mora v tem primeru potnik »dokazati«, da je res prišlo do izrednih okoliščin. »Uradno 'potovalnih storitev, kot sta prevoz

Kaj storiti, če so potniki že na kraju samem

Če pa so potniki že na destinaciji in zaradi požarov ali drugih izrednih vremenskih razmer pomembnega dela potovalnih storitev ni mogoče zagotoviti, mora organizator potovanja brez plačila dodatnih stroškov potniku ponuditi alternativne možnosti za nadaljevanje potovanja oziroma dopusta.

Če so te slabše kakovosti od plačanih, pa ima potnik pravico do znižanja cene. V primeru, da povratni prevoz

potnika, kot je dogovorjen v pogodbi o paketnem potovanju, zaradi neizogibnih in izrednih okoliščin ni mogoče, nosi organizator potovanja stroške potrebne potnikove namestitve za največ tri nočitve.

Poleg tega mora organizator potniku v težavah takoj zagotoviti pomoč; zagotoviti mora ustrezne informacije, pomagati potnikom pri evakuaciji in zagotoviti namestitve, v luči požarov v Grčiji še opozarjajo na Zvezi potrošnikov Slovenije.

Prilagajanje podnebnim spremembam

1. stran

Vremenski ekstremi bodo po besedah Lučke Kajfež Bogataj vse pogostejši, silovitejši in dlje trajajoči. Kot pravi, je njihova glavna pogonska sila pregreto ozračje. »Skupni imenovalec je vročina, ki lahko povzroči hudo sušo ali pa še bolj obilen dež,« je poudarila. Enak razlog pripisuje letošnjim nevihtam. »Kopno in vode so že vsaj mesec dni izredno ogreti. Ob tem se sprošča več energije, ki ob vseh drugih dejavnikih, kot so vetrovi v višinah in razni dotoki hladnega zraka, povzroči nevihte, ki imajo večjo moč in lahko nenadoma zajamejo celo Slovenijo.«

Del nove realnosti

Podnebne spremembe so v veliki meri posledica človeških dejanj. Glavni vzrok je povečano sproščanje toplogrednih plinov, kot sta ogljikov dioksid in metan. Na vprašanje, kdaj v zgodovini beležimo začetek tovrstnih preobratov, Lučka Kajfež Bogataj odgovarja: »Začetek podnebnih sprememb lahko pripišemo industrijski revoluciji z uvedbo premoga, ki je bil zelo poceni energija, a je eden glavnih povzročiteljev toplogrednih plinov. Drugi korak

»Skrajni čas je, da se ljudje izobrazijo o podnebnih spremembah.«

v napačno smer se je zgodil v 20. stoletju, zlasti po drugi svetovni vojni, ko se je hitrost podnebnih sprememb še pospešila zaradi hitrega povečanja industrializacije, globalizacije, rasti prebivalstva, povečane potrošnje energije in eksponentne rasti potrošništva.«

V zadnjih desetletjih so se ti trendi nadaljevali, kar je pripeljalo do hitrejšega segrevanja planeta. Prva konkretna opozorila so strokovnjaki začeli podajati že leta 2003, ko smo bili priča izredno sušnemu poletju. »Opozorila so bila, ob tem pa je žal zaostalo ukrepanje, kjer smo zamudili že vse priložnosti. Danes, ko podnebnim spremembam ne moremo več ubežati, ko so postale del naše nove realnosti, bomo morali še bistveno bolj učinkovito in drastično ukrepati, vložiti več naporov, denarja in premišljevanja, če želimo spremembe obvladovati, zaustaviti jih

Klimatologinja dr. Lučka Kajfež Bogataj / Foto: Tina Dokl

namreč ne moremo več,« je pojasnila.

Ključno je izobraževanje

Kot pravi, bomo morali ukrepati na več ravneh. Prvi korak je zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, kar lahko dosežemo z zmanjšanjem uporabe fosilnih goriv, kot so premog, nafta in zemeljski plin, ter prehodom na obnovljive vire energije, kot so sončna, vetrna in vodna energija. »Kot posamezniki se moramo zavezati trajnostnemu in zelenemu ravnanju, čemur del družbe že sledi, kar je spodbudno,« je optimistična sogovornica.

Drugi korak je prilagajanje posameznikov, kmetijstva, gospodarstva, zdravstva in vseh drugih sektorjev podnebnim spremembam. »Narediti bomo morali načrt, kako bomo s sušami, požari, neurji in podobnimi pojavi živeli in preživeli. Pri tem bo imela veliko vlogo tudi država, ki bo morala sistemsko pristopiti k urejanju ustrezne infrastruktu-

»Še vedno prepogosto mislimo, da nas pa neurja ne morejo prizadeti, a v zadnjih tednih smo jasno spoznali, da nihče in nič ni varno pred vremenskimi nevšečnostmi.«

re, kot so protitočne mreže, namakalni sistemi in protipoplavna zaščita, ki bo odpora proti ekstremnim vremenskim dogodkom,« je dejala. To lahko vključuje tudi ustrezno prostorsko načrtovanje in zavarovanje našega premoženja. »Zavedati se moramo, da hiš ne moremo več graditi ob rekah, saj bi se s tem dobesedno igrali z usodo,« opozarja klimatologinja, ki si prizadeva za uveljavitev pojma klimatsko

varna gradnja. »Še vedno prepogosto mislimo, da nas pa neurja ne morejo prizadeti, a v zadnjih tednih smo jasno spoznali, da nihče in nič ni varno pred vremenskimi nevšečnostmi, pri čemer pa moramo na prvo mesto vselej postaviti fizično varnost ljudi.«

Končno in izredno pomembno – kot poudarja Kajfež Bogatajeva – je izobraževanje in ozaveščanje o podnebnih spremembah, kar bo ključno za spodbujanje sprememb vedenja in politike. »Skrajni čas je, da se ljudje izobrazijo o podnebnih spremembah, tako mladi kot starejši. Predvsem o tem, kako se prilagajati in ravnati v ujmi, katere dolgoročne ukrepe bomo morali sprejeti, in kakšne posledice nas lahko doletijo. Osnova za izobraževanje je lahko spletna stran Agencije Republike Slovenije za okolje, kjer so pod zavihkom podnebne spremembe navedene številne koristne informacije. Te bi moral prebrati vsak,« je pozvala klimatolo-

ginja. Poudarila je še pomen sodelovanja na mednarodni ravni, saj podnebne spremembe vplivajo na vse države in zahtevajo globalne rešitve. Mednarodni sporazumi, kot je Pariški sporazum iz leta 2015, so ključni za usklajevanje globalnih prizadevanj za boj proti podnebnim spremembam.

Glavni problem bo voda

Svetovna povprečna temperatura se je od industrijske

revolucije v 19. stoletju do danes dvignila za približno 1,2 stopinje Celzija. Mednarodna skupnost si prizadeva omejiti to segrevanje na 1,5 stopinje Celzija, kot je določeno v Pariškem sporazumu, a trenutni trendi kažejo, da bomo brez dodatnih ukrepov to omejitve verjetno presegle že leta 2030. »Ta hip ni najmanjšega soglasja med državami sveta, a ravno sedaj bi morale še bolj stopiti skupaj, da bi lahko združene omejile razvoj podnebnih sprememb. Kaj se bo zgodilo, ko bomo dosegli mejo 1,5 stopinje Celzija, ne moremo napovedati in si niti ne upamo predstavljati, saj so že posledice pri 1,2 stopinje Celzija zastrašujoče.«

Vremenski ekstremi bodo vse pogostejši, silovitejši in dlje trajajoči.

Lučka Kajfež Bogataj ob tem meni, da bo glavni problem globalnega segrevanja pomanjkanje vode. »Vode bo tam, kjer jo je že od nekdaj dovolj, še več, tam, kjer jo že od nekdaj primanjkuje, je bo še manj. Pas, ki seže skozi cel Balkan, Italijo in Španijo, do Ukrajine, skozi Turčijo in vse do Pakistana, bo pestila še večja suša. Zavedati pa se moramo, da gre za območja z veliko gostoto prebivalstva, kjer bo pomanjkanje vode negativno vplivalo na kmetovanje, kar lahko vodi do pomanjkanja hrane. To pa pomeni tudi preseljevanje narodov na območja, kjer voda bo, saj bomo vsi sledili zelo enostavni logiki – brez vode ne preživiš. Priča bomo preživetvenim migracijam, pri čemer pa menim, da bo Evropa cilj preselejevanj, saj je za zdaj na naši celini vode še vedno dovolj,« je pojasnila.

Prognoza rešuje življenja

Kot je še ob robu pogovora dejala, so bili klimatologi vselej vzgajani v duhu, da prognoza rešuje življenje. »V 21. stoletju smo sposobni povedati, da bo hudo, smo sposobni napovedati hudo uro, a kljub temu dnevno spremljamo nove smrtne žrtve, ki so posledica ekstremnih vremenskih pojavov, saj ljudje še vedno niso dovolj pozorni in se še vedno ne zavedajo posledic, ki jih prinašajo podnebne spremembe. To pa je tisto, kar me najbolj žalosti,« je sklenila Lučka Kajfež Bogataj.

K

KOMENTAR
MATEJA RANT

Popotovanja s knjigami

V pogovorih z diamantnimi maturanti že ves čas opažam, da jim je med drugim skupno to, da radi in veliko berejo. Branje nedvomno pomeni dober trening za možgane, saj nas spodbuja, da si zapomnimo številna dejstva, da lahko sledimo zgodbi, obenem pa nas spodbuja k razmišljanju in krepi domišljijo.

Branje vsekakor ni enostavno opravilo, pa čeprav literaturo beremo v prostem času, saj zahteva kar precej zbranosti, sploh v času prevlade digitalnih medijev in instant novic, ki ne zahtevajo več kot nekaj minut naše pozornosti. Po drugi strani pa hitro pozabiš na čas, ko se potopiš v zgodbo in te odpelje v odkrivanje novih svetov, tako da čas ob branju še prehitro mine. Všeč mi je bila misel iz ene izmed knjig Carlosa Ruiza Zafóna, vsaj kakor je meni ostala v spominu, da družina osrednjega junaka ne potuje po zemljevidu, ampak s knjigami. In če se prepustimo zgodbi, nas res ponese v neznane svetove in že z vsaj malo domišljije se z glavnimi junaki enkrat sprehajaš po ulicah Barcelone, drugič Pariza ... Pa tudi povsem domišljjskih krajev, zakaj pa ne?

S knjigo lahko torej povsem brezplačno odpotujemo tudi v najbolj oddaljene kraje in domišljjske svetove. Zakaj torej ne bi po knjigah posegli vsaj med dopustom, če že mislimo, da med letom za branje nimamo časa. Čeprav vsem, ki me

vprašajo, kako najdem čas, da preberem toliko knjig, povem, da je pomanjkanje časa bolj izgovor. Mogoče bi samo morali preveriti čas, ki ga čez dan preživimo za raznimi zasloni, pa bi hitro ugotovili, da se že najde kakšna ura, dve, mogoče celo več na dan za branje. Sama brez knjige ne grem nikamor, saj namesto telefona iz torbice raje potegnem knjigo, če se kje zamudim.

Knjige so tudi zelo dostopne, saj ima pri nas skoraj vsak kraj tudi knjižnico z bogatim naborom najraznovrstnejše literature, med katero zagotovo prav vsak lahko najde kaj zase. V knjižnicah se potrudijo in naredijo celo izbor priporočenih knjig, da se bralci še lažje znajdejo in izberejo kaj zase. Zato je treba samo »pospraviti« izgovore in se napotiti do najbližje knjižnice in že se lahko odpravimo na pustolovščino, ki jo prinaša vsaka knjiga posebej. Oziroma niti ni treba v knjižnico, saj je ogromno literature dostopne tudi v elektronski obliki.

Branje imam namreč številne pozitivne učinke, ki so jih potrdile številne raziskave o branju. Takole so jih strnili v eni od slovenskih knjižnic: branje nadgrajuje splošno znanje, izboljšuje analitične sposobnosti razmišljanja, več empatijo, pripomore k boljšemu duševnemu zdravju, zmanjšuje stres ter izboljšuje spomin, osredotočenost in koncentracijo. Tako da – le na pot!

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Urška Peternel, Simon Šubic

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertonec, Alenka Brun, Ana Jagodic Dolžan, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Maša Likosar, Klara Mrak, Urška Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič

stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Cveto Zaplotnik, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, IlovarStritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE

Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek, petek, od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 17.000 izvodov / Redne priloge: Vikend, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Tiskarsko središče d. o. o. / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: torek 2,50 EUR, petek 2,80 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Župani večinoma na morje

Nekaj gorenjskih županov smo povprašali, kje in kako so oziroma še bodo preživel poletni dopust.

ANA ŠUBIC

Kranj – Večina gorenjskih županov, ki so se odločili z nami podeliti svoje dopustniške načrte in doživlja, je oziroma bo energijo za prihodnje izzive nabirala ob morju. Izjema je škofjeloški župan Tine Radinja. »Upam, da dopust prinese čas za športne aktivnosti z družino visoko v hribih in čim več dobrih knjig. Lokacija mi še ni poznana, bo pa vsekakor gorska in odmaknjena,« je razkril.

Tudi v Turčijo

»Dopusta si v tem poletju še nisem privoščil,« nam je minuli teden odgovoril kranjski župan Matjaž Rakovec. Dodal je, da bo njegovo letošnji dopust v znamenju podaljšanih koncev tedna, en teden pa bo preživel v Turčiji.

Županja Kranjske Gore Henrika Zupan je bila v sredi junija teden dni na hrvaški obali, na Pagu. »Zadnjih nekaj let dopust izkoristim v juniju, ko še ni veliko turistov, morje pa je običajno že prijetno toplo.«

Župan Trziča Peter Miklič na hrvaškem otoku Vrnik, ki je bil znan po kamnosestvu. / Foto: osebni arhiv

Trziški župan Peter Miklič že vrsto let z družino dopustuje na otoku Vrnik blizu Korčule. »Z domačini smo stkali pristne prijateljske vezi in je dopust bolj

podoben obisku prijateljev kottipičnemu turizmu. Otok je bil znan po kamnologu in kamnosestvu, na njem je trideset starih kamnitih hiš. Je pa vse skupaj trajalo le dober

teden. In v tem tednu sem skušal narediti vse tisto, za kar je bilo prej bistveno več časa – supanje in ostale vodne aktivnosti, klesanje kamna, daljše pogovore s prijatelji ... Dopust je bil zelo aktiven in bi se po njem prilegel še kakšen dan počitka,« nam je zaupal Miklič.

Radovljiški župan Ciril Globočnik si je z ženo že privoščil krajši dopust v Ankaranu, kjer sta veliko kolesarila ter uživala v morju in kulinariki. Drugi del dopusta ju čaka v avgustu, prav tako v Ankaranu.

Odklop od vsakodnevne rutine

Blejski župan Anton Mežan je bil na dopustu v drugi polovici junija. Že deseto leto zapored se je s partnerico in mlajšim sinom odpravil na hrvaški otok Ugljan v kraj Kali. »Tam smo z mnogimi že stkali prijetne prijateljske vezi, tako da o menjavi lokacije niti ne razmišljamo. Kapanje v morju, peka na žaru, vožnja s kolesi in pregrehe v slaščičarni Plavi Jadran so za nas dnevna dopustniška rutina. Sam se na

Kamniški župan Matej Slapar na sprehodu s svojima dekletoma ob Kamniški Bistrici / Foto: osebni arhiv

dopustu predvsem 'odklopim' od vsakodnevne rutine, preberem šest, sedem knjig in se končno naspim ter se seveda posvetim družini. To je vse, kar se tiče poletnega dopusta. Če bo vse po sreči, me morda čaka še kakšen dan potepanja po Bosni v jesenskem času,« je povedal Mežan.

Kamniški župan Matej Slapar nam je zaupal, da bo večino poletja prisoten, še posebej sedaj po neurju,

ki je nedavno prizadelo Kamnik. Če bo vse v redu, bo na dopustu prvi teden avgusta, in sicer na morju na Hrvaškem. Posredoval nam je tudi simpatično družinsko fotografijo, ob kateri je pripisal: »Je pa tudi v naših koncih zelo lepo, tako da si z veseljem vzamem čas za svoji puncici in z njima naredim sprehod po mestu ali po na novo zgrajeni kolesarski povezavi ob Kamniški Bistrici ...«

Dopustniško razpoloženi kranjski župan Matjaž Rakovec / Foto: osebni arhiv

Blejski župan Anton Mežan že vrsto let dopustuje na otoku Ugljan. / Foto: osebni arhiv

Preglejte stanje dreves

MAŠA LIKOSAR

Bled, Bohinj – Neurja so v preteklih tednih podirala drevesa na javnih površinah in tudi v zasebnih gozdovih. Občini Bled in Bohinj zato pozivata vse lastnike dreves, naj pregledajo stanje in zdravje svojega drevja, predvsem tistega, ki meji na javne poti. Ob tem obe občini sporočata, da ne moreta posegati na zasebna zemljišča, za svojo lastnino namreč odgovarja vsak lastnik

sam. Občina Bled še dodaja, naj se lastniki, ki potrebujejo strokovno svetovanje, obrnejo na občino, ki bo o tem obvestila Zavod za gozdove in pristojno občinsko komisijo. Občina Bohinj pa obenem še obvešča, da njihove službe Režijskega obrata na terenu že od prvega neurja, torej od 12. julija, odpravljajo škodo na javnih površinah. Kjer so deli javnih površin zaradi nevarnosti še zaprti, pa prosijo, da upoštevate oznake na terenu.

Več prostovoljcev in prostovoljskih ur

VILMA STANOVNIK

Kranj – Skupno poročilo o prostovoljstvu v državi za lansko leto, s katerim se je pred kratkim seznanila tudi vlada, govori, da je gorenjska regija peta regija v državi po številu prostovoljskih organizacij, saj jih ima 129. Gorenjska je tudi četrta po številu organizacij s prostovoljskim programom (26), šesta po številu prostovoljcev, ki jih ima 9.885, in četrta po

številu opravljenih prostovoljskih ur, saj so jih opravili 480.633.

Glede na prejšnje poročilo je zelo naraslo število prostovoljcev in opravljenih prostovoljskih ur. Največ prostovoljskih ur na prostovoljca opravijo v zasavski regiji, sledita ji posavska in osrednjeslovenska regija. Slovensko povprečje opravljenih prostovoljskih ur na posameznega prostovoljca je 40,9, na Gorenjskem

pa posamezni prostovoljec povprečno opravi 48,6 prostovoljske ure.

Prostovoljstvu prijazne občine

Kot tudi pravijo v Slovenski filantropiji, se za izvajanje številnih prostovoljskih aktivnosti zahvaljujejo vsem organizacijam, javnim zavodom, mentorjem, prostovoljcem in prostovoljkam, posebna zahvala za prepoznavanje prostovoljstva in

podpore prostovoljstvu pa gre zagotovo tudi Mestni občini Kranj, ter občinam Škofja Loka, Radovljica, Trzič,

Gorenjska regija je peta regija v državi po številu prostovoljskih organizacij, saj jih ima 129.

Domžale, Kamnik in Medvode, ki so tudi prejemnice naziva prostovoljstvu prijazna občina 2023.

Deset tisoč lučk na Blejskem jezeru

V soboto zvečer bo Blejsko jezero tradicionalno zažarelo v soju lučk v jajčnih lupinah, ki jih že 51 let pripravlja domačin Andrej Vidic. Organizatorji napovedujejo deset tisoč lučk. Poleg tega so letos pripravili nov koncept prireditev, ki so razpršene po različnih prizoriščih.

MAŠA LIKOSAR

Bled – Tradicionalni prižig t. i. blejskih lučk iz jajčnih lupin, v katerih sta vosek in steni, je bil napovedan že za preteklo soboto, a so ga zaradi slabe vremenske napovedi prestavili za teden dni – tako bodo lučke zažarele v soboto, 29. julija. Že 51. leto jih pripravlja Andrej Vidic.

Letos bo na Blejskem jezeru zažarelo deset tisoč lučk v jajčnih lupinah.

domačin iz vasi Grad na Bledu. Zadnja leta jajčne lupine zanj shranijo v družbi Conditus, kjer izdelujejo tudi znamenite kremne rezine. Jajčne lupine Vidic razporedi v posebne posode, ki jih potem s prostovoljci razvozijo po jezeru, prižgejo pa jih šele, ko so že na vodi. Letos mu bo znova pomagalo okoli štirideset prostovoljcev, ki jih bo spremljalo plovilo blejske službe za reševanje

iz vode. Potapljači so tudi sicer vpeti v dogodek, saj v nedeljo zjutraj poberejo lučke z vodne gladine.

Nov koncept prireditev

Javni zavod (JZ) Turizem Bled je letos pri organizaciji prireditev ubral nekoliko drugačno pot kot prejšnja leta. Osrednje prizorišče prireditev je bila Jezerska promenada, ki pa je s povečanim obiskom Bleda postala preobremenjena, predvsem zaradi vplivov na jezero. Prireditve so zato letos razpršili po različnih prizoriščih, od ploščadi Trgovskega centra Bled, Velike Zake, Straže, Triglavske rože Bled do prireditvenega prostora v Ribnem. Na Jezerski promenadi ostajajo le prireditve, ki so jih poimenovali Kulinarčni vikendi ob jezeru. Ti bodo združevali tematske dneve, in sicer Vino ob jezeru, Pivo ob jezeru, Gin ob jezeru ter Sladoled ob jezeru.

Prvi Kulinarčni vikend bo namenjen vinu, dogajanje pa se bo vsak dan ob

Prostovoljci bodo tudi letos pomagali pri razvozu lučk v jajčnih lupinah po Blejskem jezeru.

/ Foto: Miro Zalokar, arhiv JZ Turizem Bled

koncu tedna začelo ob 18. uri. Obiskovalci bodo ta petek, soboto in nedeljo lahko uživali v ponudbi osmih slovenskih vinarjev in degustirali različna vina. Na promenadi bo vse tri dni na voljo kulinarčna ponudba, v Zdraviliškem parku bo postavljen obogaten sejem domače in umetnostne

obrtni. Dogajanje na promenadi bodo popestrili različni umetniki in koncerti v živo, ki bodo potekali vsak dan od 19. do 22. ure. V petek, 28. julija, bo nastopila zasedba Etnomad z Anjo Hrastovšek, v soboto, 29. julija, Doctor Doctor, v nedeljo, 30. julija, pa Dixie shock band.

Poostren nadzor

Ob koncih tedna pričakujejo na Bledu še dodatno povečan promet in še več gostov, JZ Turizem Bled pa dober obisk prireditev. Ob tem Občina Bled in JZ Turizem Bled pozivata tako domačine kot goste Bleda k upoštevanju prometnih predpisov in prometne signalizacije. Kot

pojasnjujejo, so bili v zadnjem času zastoji ob koncih tedna predvsem na cesti Mlino–Selo, četudi je na tej cesti dovoljen samo lokalni promet. »Medobčinsko redarstvo bo tako posebej nadziralo upoštevanje prometnega znaka, saj moramo domačinom in njihovim gostom zagotoviti normalen dostop do bivališč, tranzitni promet pa sodi na državno cesto,« so pojasnili v JZ Turizem Bled.

Na Bledu so sicer letos sprejeli vrsto ukrepov za zmanjšanje prometa na cestah in boljše pretočnost, ki po ocenah JZ Turizem Bled že kažejo pozitivne učinke v praksi. Med drugim so uvedli dodatni brezplačni avtobus in namestili obvestilne table, ki v realnem času sporočajo, katera parkirišča so prosta in katera ne. Informatorji na terenu tudi letos obiskovalce opozarjajo na zmanjšanje uporabe plastike, proti smetenju, varovanje osrednjega blejskega parka in celotne jezerske obale.

Zvonjenje proti toči

Po toči zvoniti je prepozno, opominja rek, ki se je zakoreninil v slovensko zavest z glasnim zvonjenjem cerkvenih zvonov v primerih, ko so se bližali grozeči nevihtni oblaki.

ANA JAGODIC DOLŽAN

Kranj – Uničujoča neurja so vzbudila misel na zvonjenje hude ure, ki je bilo nekaj redna praksa, ko je pretila nevarnost toče. Zvonovi so zadoneli z vero v božjo pomoč, z upanjem, da bodo odgna-

primeru je – kot pravi rek – prepozno. »Ko so oblaki nad zvonikom, ne smeš začeti zvoniti, ker jih 'predreš', ampak prej, da se odmaknejo. Namen je, da se koncentracija oblakov, če le niso prehudi, razžene in se omili neurje,« je razložil pred-

Prošnjo, da bi jim nevihta prizanesla, verniki izražajo tudi z molitvijo, domove poškopijo z blagoslovljeno vodo, na ogenj dajo košček blagoslovljene cvetnonedeljske butarice ali oljčno vejico ... Župnik Janez Jenko pravi, da pred neurji izreka (tudi) prošnjo in molitev v čast svetemu Hieronimu.

li oblake ali vsaj omilili posledice nevihte. Nekateri pogrešajo ta odziv na vremensko dogajanje; menijo, da bi ga morali oživiti. Kot smo izvedeli, so se v Srednji vasi v Bohinju sredi julija zvonovi oglašili prav na podlagi pobude, ki je prišla iz vrst faranov.

Začeti je treba pravi čas

»Ključno je, da je prisotna oseba, ki lahko poskrbi za zvonjenje, ko se bliža nevihta, in da se začne ob pravem času,« so poudarili naši sogovorniki. V nasprotnem

seljski župnik Janez Jenko. V zadnjem primeru (pred našim pogovorom) je vztrajal pol ure, se spominja.

Jekleni zvon, posvečen hudi uri

»Pri nas se je zvonilo, odkar pomnim, zvonjenje zagotovo pomaga,« je prepričan Jože Štefe, cerkovnik na Srednji Beli pri Preddvoru. V zvoniku tamkajšnje podružnične cerkve svetega Egidija so ob lanskim menjavi zvonov z namenom, da bi jih še naprej varoval, ohranili jekleni zvon, posvečen

V preteklosti je bilo zvonjenje proti toči redna praksa. Fotografija je simbolična. / Foto: Gorazd Kavčič

hudi uri. »Najprej zvonim s tem zvonom, kakšnih pet do deset minut, potem pa še s preostalimi. Naša cerkev je na hribčku, zvonjenje se sliši daleč naokrog in se pozna; toča pride v milejši obliki ali pa je sploh ni.« Kot nam je še povedal Štefe, dogajanje na nebu pozorno spremlja – v zadnjem času tudi s skupaj s sinom.

Stroka pa ...

In kaj o zvonjenju meni stroka? »Na žalost ne pomaga ublažiti moči nevihte,« nam je odgovoril meteorolog, izredni profesor na ljubljanski fakulteti za matematiko in fiziko dr. Gregor Skok. »Ob zvonjenju nastaja zvok oziroma zvočno valovanje, ki pa nima vpliva na nevihto,« je dodal.

DIJAŠKI IN
ŠTUDENSKI
DOM KRANJ

DIJAŠKI IN ŠTUDENSKI
DOM KRANJ
KIDRIČEVA 53, 4000 KRANJ

Svet DŠD Kranj, Kidričeva 53, 4000 Kranj na podlagi 4. sklepa 10. seje Sveta DŠD Kranj z dne 24. 5. 2023

razpisuje delovno mesto

RAVNATELJA (m/ž)

Dijaškega in študentskega doma Kranj

Kandidat mora za imenovanje na funkcijo ravnatelja izpolnjevati pogoje v skladu z Zakonom o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08, 58/09, 64/09 – popr., 65/09 – popr., 20/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 47/15, 46/16, 49/16 – popr., 25/17 – ZVaj, 123/21, 172/21, 207/21, 105/22 – ZZNŠPP, 141/22 in 158/22 – ZDoh-2AA).

Kandidati morajo imeti pedagoške, vodstvene, organizacijske in druge sposobnosti za uspešno vodenje zavoda.

Delo na delovnem mestu ravnatelja se opravlja polni delovni čas.

Izbrani kandidat bo imenovan za obdobje 5 let.

Predvideni začetek dela je 15. 11. 2023.

Kandidat mora predložiti:

- potrdila o izobrazbi, opravljenem strokovnem izpitu in dokazila o nazivu;
- dokazila o delovnih izkušnjah;
- dokazilo o opravljenem ravnateljskem izpitu oziroma mora tega pridobiti najkasneje v 1 letu po začetku mandata;
- potrdilo o nezakazovanosti in potrdilo sodišča, da kandidat ni v kazenskem postopku, ki ne smeta biti starejša od 30 dni;
- kratek življenjepis in program vodenja zavoda za mandatno obdobje.

Prijavo z dokazili pošljite na naslov: Svet DŠD Kranj, Kidričeva 53, 4000 Kranj, s pripisom »Ne odpiraj - razpis za ravnatelja« do 14. 8. 2023.

Kandidati bodo prejeli pisno obvestilo o izboru v zakonitem roku.

Podbrežnik ostaja direktor knjižnice

Medvode – Knjižnico Medvode bo tudi prihodnjih pet let vodil mag. Igor Podbrežnik. Medvoški občinski svetniki so dali soglasje k njegovemu imenovanju. Med prijavnimi kandidati na javnem razpisu je edini izpolnjeval predpisane pogoje. »Želim si, da bi ob podpori in sodelovanjem občine še naprej rasli kot kulturna organizacija in postajali vedno bolj prepoznavni in potrebni v tem okolju. Vsak evro, ki ga ustanovitelj, torej občina, da za našo dejavnost, se oplemeniti od tri- do štirikrat. Iz 550 tisoč evrov, kolikor knjižnica letno stane občino, naredimo učinkov v takšni skupnosti za okrog dva milijona evrov. To so pokazale raziskave o vplivu knjižnice na lokalno skupnost,« je povedal.

Grbinasti kolesarski poligon

Koroška Bela – Pri TVD Partizan Koroška Bela se končuje izgradnja grbinastega kolesarskega poligona oziroma t. i. pumptracka, ki ga urejajo v sodelovanju s Skupino SIJ in Olimpijskim komitejem Slovenije. Uradno odprtje bo konec avgusta.

Odkrili Maistrov doprski kip

V njegovi rojstni hiši na Šutni v Kamniku so ta teden odkrili nov doprski kip generala Rudolfa Maistra.

ALEŠ SENOŽETNIK

Kamnik – Kip, ki odslej krasi vitrino ob vhodu v Maistrovo rojstno hišo, izdelan po doprskem kipu priznanega slovenskega kiparja Nikolaja Pirnata iz leta 1926, ki ga je menda potrdil celo sam Maister in je danes postavljen v prostorih Mestne občine Maribor. Model za doprski kip so izdelali v livarni Romana Kamška na Gori pri Komendi in ga tako kot mariborskega odlili v bronu, podstavek pa so oblikovali v Geoplanu Kamnik, iz pohorskega tonalita pa ga je nato izdelalo Kamnoseštvo Šajn iz Kranja.

Slovesno odkritje kipa je potekalo v torek, na predvečer obletnice Maistrove smrti, z dogodkom pa so člani Društva generala Maistra Kamnik počastili tudi dvajsetletnico delovanja. »Stojimo pred rojstno hišo Rudolfa Maistra, v kateri je bila 22. 11. 2013 odprta Maistrova spominska soba – torej pred

V rojstni hiši Rudolfa Maistra so odkrili njegov doprski kip / Foto: Tina Dokl

desetimi leti, leta 2018 pa razširjena v današnji obseg. V vitrini je bil tudi doprski kip generala Maistra, ki ga je izdelal v Kamniku živeči kipar Miha Kač. Dvakrat letno smo ta kip posojali Občini Kamnik za slovesnosti ob Maistrovem prazniku.

Ugotavljali smo, da ob Maistrovem prazniku generala Maistra »ni nikoli doma«, kar pa ni primerno. Zato smo se odločili, da postavimo sem nov doprski kip na takšni podlagi, da prenos ne bo več mogoč, prejšnji doprski kip pa je odkupila

Občina Kamnik in ga postavila na primerno mesto v občinski stavbi,« je o razlogih za umestitev novega kipa povedal predsednik društva Joško Berlec.

Zbrane je nagovorila tudi predsednica Zveze društev general Maister mag. Lučka

Lazarev Šerbec, ki je povedala, da bo Slovenija naslednje leto slavila Maistrovo leto, v čast 150. obletnice rojstva in 90. obletnice smrti borca za severno mejo. Župan Matej Slapar pa je poudaril, da v Kamniku na različne načine ohranjajo spomin na rojaka.

V Kamniku na različne načine ohranjajo spomin na rojaka. Med drugim sta po njem poimenovani ulica ter srednja šola in gimnazija, na njegov rojstni dan pa Kamnik praznuje tudi občinski praznik.

Med drugim sta po njem poimenovani ulica ter srednja šola in gimnazija, na njegov rojstni dan pa Kamnik praznuje tudi občinski praznik; in tudi tokratni dogodek je dokaz, da je v Kamniku spomin na Maistra še kako živ.

ODDAJA HIŠE NA AVSTRIJSKEM KOROŠKEM

Upokojenemu paru ali mladi družini z izkušnjami z delom na kmetiji, ki je pripravljena pomagati skrbeti za glavno hišo, pripadajoče dvorišče in vrt, oddamo lepo in pred kratkim prenovljeno službeno stanovanje v gospodarskem posloplju na sliki (približno 115 kvadratnih metrov) kmetiji pri Grabštanju.

Za našo kmetijo v Grabštanju iščemo upokojen ali mlad par (lahko z otroki), ki bo pomagal vzdrževati hišo lastnika, dvorišče in vrt.

V prenovljenem gospodarskem posloplju z lastnim vrtom je na voljo službeno stanovanje z veliko jedilnico in tremi spalnicami ... Najemniku pa nudimo (honorarno) zaposlitev – kmetijski pomočnik. Na kmetiji je dovolj prostora za manjše živali, na primer čebеле, kokoši, ovce in koze. V nekaterih primerih je na voljo tudi avto. Prednost imajo ljudje, ki imajo izkušnje z delom na kmetiji in v gozdu ter cenijo družinske vrednote.

Domačija je na lepi, odmaknjeni lokaciji s čudovitim razgledom na vse strani. V neposredni bližini so cerkev, železniška postaja, občina, gostilna, osnovna šola, vrtec in zdravnik. Glavno mesto dežele Celovec je oddaljeno 17 kilometrov.

Če se vam zdi ponudba zanimiva, pokličite na telefonsko številko 0044 (7770) 505501 (trenutno delam v Angliji). Za morebitna pojasnila se lahko obrnete tudi na Jožeta Kopeiniga na telefonsko številko 0043 676 8772 7210.

Štirje kandidati

ANA ŠUBIC

Železniki – Na ponovljeni razpis za direktorja Javnega zavoda Ratitovec (JZR), ki se je iztekel minuli petek, so po podatkih predsednika sveta zavoda Anžeta Kavčiča prispele štiri prijave. V začetku avgusta se bo sestala komisija za odpiranje ponudb, ki bo preverila, ali so bile prijave na razpis pravočasne in ali so popolne, nato pa se bo sestala svet zavoda in opravil razgovore s kandidati oz.

kandidatkami. Ko bo izbral ustreznega kandidata za direktorja JZR za naslednje petletno obdobje, bo soglasje k njegovemu imenovanju moral dati še občinski svet Občine Železniki. Kot je navedeno v razpisu, naj bi direktor delo nastopil predvidoma s 1. oktobrom. Odziv kandidatov na ponovljeni razpis je bil torej boljši kot na prvi razpis. Spomnimo: Nanj sta prispeli dve vlogi, od tega ena popolna, vložil pa jo je Gregor Habjan, ki

je direktor JZR od leta 2011. Njegov tretji mandat se bo iztekel konec avgusta. Člani sveta zavoda so Habjana soglasno imenovali za direktorja JZR še za naslednji mandat, a se je zataknilo na junjski seji občinskega sveta. Svetniki namreč niso izglasovali soglasja k ponovnemu imenovanju Habjana za direktorja JZR, saj naj bi svet zavoda po njihovem prvi razpis objavil premalo opazno, kar naj bi pripeljalo do slabega odziva kandidatov.

Razvijajte z nami še boljšo medicinsko oskrbo! Prijavite se na eno od sledečih delovnih mest:

Razvijalec programske opreme - Full Stack m/ž
(Software Entwickler Full Stack)

Delo za skrajšan oz. polni delovni čas. Kraj zaposlitve: Celovec/Klagenfurt

Produktni vodja in svetovalec za IT
(IT Produktmanager & Consultant)

Delo za skrajšan oz. polni delovni čas. Kraj zaposlitve: Šentvid ob Glini/St. Veit an der Glan

Sodelavec za zagotavljanje kakovosti in podporo m/ž
(Mitarbeiter für Qualitätssicherung / Support)

Delo za skrajšan oz. polni delovni čas. Kraj zaposlitve: Celovec/Klagenfurt

Dodatne informacije o razpisanih delovnih mestih najdete na:
<https://www.caresolutions.at/karriere/>

Veselite se vaše vloge s fotografijo, spričevali in navedbo željene plače na: bewerbung@casol.at

www.caresolutions.at

We Care for YOU -
tako SE prijavite

V Hrastjah največji koruzni labirint

◀ 1. stran

V labirintu so nove tudi igre, prav tako je novost t. i. neraziskani labirint, ki ni vrisan na zemljevidu, s katerim se sicer obiskovalci podajo na pot po tematskem parku. »Od petnajstih točk

je na zemljevidu narisanih dvanajst, tri pa se skrivajo v neraziskanem delu koruznega labirinta, ki ga obiskovalci odkrivajo povsem brez pomoči.«

Za neraziskani del labirinta so se odločili, da predvsem odraslim obiskovalcem še

nekoliko otežijo raziskovanje labirinta. »Nekateri si enostavno želijo, da se v labirintu tudi izgubijo,« je pojasnila Pečaričeva. Na vprašanje, ali se jih potemtakem v neznanem delu labirinta veliko izgubi, Pečaričeva odgovori, da po prvih izkušnjah ne. »Sicer pa najti izhod iz koruznega labirinta ni težko, saj enostavno ubereš svojo pot skozi koruzo, ki te pripelje na zunanji rob koruznega polja, potem pa se le še okoli polja sprehodimo do začetne info točke.«

Tudi letos rešujejo rebus

Obiskovalci z iskanjem vseh petnajstih točk v labirintu znova rešujejo rebus, so jim pa nalogo letos otežili, saj z informativnih tabel ne prepisujejo črk, ampak simbole. Te šele po koncu obiska na info točki zamenjajo za črke in z njimi poskušajo rešiti rebus. Vsi, ki ga pravilno rešijo, sodelujejo v nagradni igri za panoramski let nad koruznim poljem.

Koruzni labirint je primeren tako za odrasle kot otroke od petega leta starosti naprej. Najbolj privlačen je za družine, primeren je za rojstnodnevne zabave in teambuildinge, mlad par pa lahko v njem preživi tudi zanimiv zmenek. Ker gre za polje, priporočajo uporabo pohodne obutve, za lažje prenašanje poletnega sonca pa pokrivalo in predvsem zadostno zalogo vode. Raziskovanje labirinta, če se seveda odločite, da boste poiskali vseh petnajst postaj, namreč traja od ure in pol do dve uri. Nekajkrat na sezono odprejo tudi nočni labirint, ko si obiskovalci pot osvetljujejo z naglavnimi lučkami, v labirintu pa jih pričakajo tudi nenapovedani gosti, da jim hojo po labirintu še dodatno popestrijo.

»Lani smo se enkrat izgubili«

Med obiskom koruznega labirinta v Hrastjah smo srečali tudi brata Gala in Marcela, ki sta bila lani v koruznem labirintu na Zlatem polju skupaj z mamo, letos pa ju je spremljala teta Polona. »Lani je bilo zelo zanimivo, zato sva prišla tudi letos. Enkrat smo se tudi malo izgubili, a ni bilo panike, saj smo si pomagali z zemljevidom,« sta nam lansko izkušnjo opisala fanta, ki sta sicer tudi tabornika, tako da, kot smo se tudi sami prepričali ob začetku njunega raziskovanja letošnjega

Koruzni labirint v Hrastjah ima obliko astronauta, razprostira pa se na šestih hektarjih.

/ Foto: Koruzni labirint

labirinta, z branjem zemljevida in orientacijo nista imela prav nobenih težav.

»Nekaterim pa orientacija v labirintu ne gre tako dobro in občasno zaidejo, tako da ob vrnitvi na info točko kdo tudi reče, da se mora izboljšati v orientaciji. A brez skrbi, na koncu vsi najdejo pravo pot in izhod iz labirinta,« nam je zaupala Manca Jugovic, ki obiskovalce prijazno sprejme na info točki.

Za konec pa še fotografija za spomin / Foto: Tina Dokl

Na info točki prejmete vsa navodila in ob vrnitvi rešite rebus. / Foto: Tina Dokl

Obisk koruznega labirinta v Hrastjah traja približno dve uri.

/ Foto: Tina Dokl

Kam pa zdaj – levo ali desno? / Foto: Tina Dokl

I FEEL SLOVENIA

premiera
Pehlivanian Operne Akademije

**KONCERTNA IZVEDBA OPERE
LA TRAVIATA**

Giuseppe Verdi

izvedba udeležencev masterclassa
maestra Geoga Pehlivaniana

KULTURNI DOM KROPA

nedelja, 6. avgust, ob 19.30

nakup vstopnic: TIC Radolca / Linhartov trg 9, Radovljica
in na spletu: ld-radovljica.kupikarto.si

Radolca pristno sladka

KULTURNO DRUŠTVO KROPA

OBČINA RADOVLJICA

Kranj gosti mednarodni turnir

VILMA STANOVNIK

Kranj – S kvalifikacijami se je v sredo na parkirišču Stara Sava v Kranju začel mednarodni turnir serije MEVZA Championship Tour, Zavarovalnica Sava Kranj Open 2023.

V Kranju so se zbrale najboljše ekipe v odbojki na mivki iz Avstrije, Češke, Slovaške, Madžarske, Hrvaške, Izraela in Slovenije, ki se merijo za naslov srednjeevropskega prvaka.

»Z vremenom smo se sicer nekoliko borili, vendar nam je na koncu uspelo pripraviti prizorišče. Zahvala gre izjemnim prostovoljcem Odbojarskega Kluba Triglav Kranj, ki se leto za letom trudijo pripeljati vrhunsko odbojko na mivki v Kranj. Pri takšni mednarodni zasedbi, kot jo vidimo na letošnjem turnirju, mislim, da nam je to več kot uspelo,« je povedal direktor turnirja Sašo Rop.

»Bil sem izredno presečen nad rangom prijavljenih ekip. Govorimo o

igralcih, ki nastopajo na turnirjih serije Pro Tour Future, serije Challenger in celo na olimpijskih igrah! Zdi se mi super, da Kranj gosti turnir MEVZA. To je izjemen dogodek za mesto Kranj in z veseljem sem se vrnil na kranjsko mivko pred to fantastično publiko. Težko je napovedati rezultat, ker je prisotnih kar nekaj močnih in enakovrednih ekip. Vseeno veva, da so vse ekipe premagljive in greva na zmago,« je povedal izkušeni slovenski igralec Nejc Zemljak, ki igra skupaj s Klemenom Šenom.

Danes je na turnirju na sporedu četrtfinale najboljših ekip iz včerajšnjih štirih skupin, drugo- in tretjevršene ekipe pa bodo odigrale tekme osmine finala. Jutri, na zadnji tekmovalni dan, so na sporedu še polfinalni dvoboji, ki se bodo začeli ob 16. uri, in obračuni za medalje. Tekmi za tretje mesto bosta ob 19.20 za ženske in ob 21.10 za moške, finala pa ob 21. uri za ženske in ob 21.50 za moške.

Hokejski turnir mladih

VILMA STANOVNIK

Bled – V ledeni dvorani Bled, Hali Tivoli v Ljubljani in v dvorani Podmežakla od četrta do nedelje poteka mednarodni turnir mladih v hokeju na ledu CCM World invite – I feel Slovenia 2023. Na turnirju nastopa rekordnih 42 ekip iz 11 držav z več kot 1500 udeleženci.

Največ jih prihaja iz ZDA in Kanade, sledijo gostje iz Švedske, Češke in Slovaške, letos pa prvič nastopa tudi ekipa iz Južne Koreje. Bled je s svojimi organizacijskimi sposobnostmi, lepotami kraja in možnostjo nastanitve v neposredni bližini hokejskih dvoran postal prva izbira za poletne turnirje v hokeju na ledu.

Peter John Stevens osmi v finalu

Medvode – Na svetovnem prvenstvu v Fukuoki na Japonskem se je ta teden izkazal 28-letni slovenski reprezentant Peter John Stevens iz Medvod, ki je z novim osebnim rekordom 27,06 na 50 metrov prsno zasedel sedmo mesto v polfinalu in se uvrstil v veliki finale. Tam je s časom 27,08 osvojil osmo mesto. Stevens je enajsti slovenski plavalec v zgodovini, ki je nastopil v finalu svetovnega prvenstva.

Na prvo poletno tekmo v Courchevel

Kranj – Ta konec tedna se bo v francoskem Courchevelu začela poletna velika nagrada v smučarskih skokih. Tako skakalke kot skakalci se bodo pomerili na dveh tekmah na veliki skakalnici. Pod vodstvom Jana Družine bodo od naših v Franciji nastopili Rok Oblak, Rok Masle, Jan Bombek, Jernej Presečnik in Matija Vidic. Pod vodstvom Zorana Zupančiča bodo nastopale Nika Križnar, Nika Prevč, Katra Komar in Ajda Košnjek.

Luka Bassin je trener LTH Castingsa

Škofja Loka – Škofjeloški LTH Castings, ki je v lanskem sezoni Lige Nova KBM zasedel osmo mesto, v novo sezono med elito stopa z novim trenerjem. Na trenersko mesto kluba se namreč vrača Luka Bassin. »Vesel sem, da smo se dogovorili za sodelovanje in da se po več kot desetletju vračam v Škofjo Loko. Obojestranska želja po sodelovanju je prvi pomembni korak k uspešni sezoni,« je povedal Bassin.

Jaka Blažič je spet doma

Po letu igranja za turški Bahçeşehir Koleji se je v ljubljansko Olimpijo vrnil slovenski reprezentant Jaka Blažič. Vse bolj je vpet tudi v košarkarsko dogajanje na Gorenjskem.

DAMIJAN RIFL

Bled – Triintriidesetletnik z Bleda v prestolnici seveda ni neznanka, prav nasprotno. Za najuspešnejši slovenski košarkarski kolektiv je zelo uspešno igral med letoma 2011 in 2013 ter nato še od leta 2019 do 2022. Po lanskem sezoni v Turčiji, ki so jo zaznamovale poškodbe (oktobrski operaciji hrbtna je sledila dolga rehabilitacija), bo »Blažo« to jesen znova oblekel dres Cedevite Olimpije. »Ta hip nimam pravih nobenih zdravstvenih težav. Počutim se odlično,« nam je povedal Blejec, ki je v torek v celjski dvorani Zlatorog zaintrigiral na prvi pripravljalni tekmi slovenske košarkarske reprezentance pred letošnjim svetovnim prvenstvom na Japonskem, v Indoneziji in na Filipinih. Če bo šlo vse po načrtih in pričakovanjih, bo konec avgusta in v začetku septembra izkušeni košarkar nastopil že na svojem sedmem velikem tekmovanju v dresu Slovenije, po vrnitvi domov pa bo sledil hiter prekop na klubsko sceno. »Seveda si želim predvsem uspeha in dobrih iger na evropskih parketih. Doma je za Cedevite Olimpijo vedno cilj 'dvojna

Jaka Blažič je zdrav in dobro pripravljen na nov reprezentančni in klubski izziv. Poleti se je v okviru projekta Vesela košarka JB11 družil tudi z mladimi košarkarji in košarkaricami.

/ Foto: arhiv projekta Vesela košarka JB11

krona', v regionalnem tekmovanju ABA – favoriti bodo srbski klubi – pa čim boljše izhodišče za končnico,« nam je o načrtih in željah za novo sezono v zelenem predpestrim reprezentančnim poletjem povedal Blejec, ki je pohod na veliko sceno leta 2007 začel v dresu kranjskega Triglava. Slednji bo v prihajajoči sezoni znova prvotnega. »Veseli me dejstvo, da se je ECE Triglav vrnil med elito. Želim jim dobro sezono in polne tribune,« je za

konec dobre želje gorenjskemu moštvu namenil njihov nekdanji član.

Vesela košarka gre naprej

Jaka Blažič je v sklopu projekta Vesela košarka JB11 vpet tudi v košarkarsko dogajanje na Gorenjskem. »Projekt se lepo razvija. Na prvem treningu pred tremi leti je bilo enajst otrok, letos jih je vadilo že več kot dvesto. Ekipa, ki bdi nad projektom, je uspešno izvedla tudi julijski tabor v dveh terminih. Iz prve roke

vam lahko povem, da so mladi uživali v programu. Lepa zgodba, prepričan sem, da jih bo naslednje leto z nami še precej več,« napoveduje ambasador košarkarskega projekta za mlade, ki ga vodi Rok Klemenčič. »Jaka je odlični ambasador in pravi vzornik. Podrobno spremlja dogajanje, ob vseh obveznostih profesionalnega športnika nas pogosto obišče na treningih,« je zadovoljen Klemenčič, ki v sodelovanju s KK Triglav že kuje načrte za novo sezono.

Tudi bogatejšim ne bodo popuščali

Po prvoligaških ta konec tedna novo prvenstveno sezono začenejo tudi ekipe v drugi slovenski nogometni ligi, kjer je v tej sezoni edini gorenjski predstavnik moštvo kranjskega Triglava.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Nogometaši Triglava so v pripravah na novo sezono odigrali več tekem, nekatere med njimi so bile tudi zelo težke. Tako so pred kratkim gostili francoske prvoligaše, ekipo Le Havre, minuli konec tedna so se v Kranjski Gori pomerili z madžarskim moštvom Budafoki MTE, v sredo dopoldne pa so na domači zelenici gostili še turško ekipo Trabzonspor.

»Danes smo odigrali še eno v nizu dobrih, predvsem pa za nas težkih tekem. Takšne tekme sem izbral namerno, saj si želim pospešiti igralsko dozorevanje fantov. V ekipi so namreč fantje, ki imajo zelo malo izkušenj celo v drugi slovenski ligi, kaj šele na višjih ravneh. Današnja tekma je bila ena od petih tekem v tem ciklusu, ki smo ga začeli precej klavarno, nato pa smo igrali vedno bolje in zelo sem zadovoljen že s sobotno tekmo v Kranjski Gori z madžarskim

Na zadnji prijateljski tekmi pred začetkom sezone so se nogometaši Triglava pomerili s turško ekipo Trabzonspor. / Foto: Gorazd Kavčič

finalistom pokala, ki smo jo izgubili zgolj z 0 : 1, pa tudi današnja tekma, ki se je po dobrem prvem polčasu končala z rezultatom 0 : 4,« je po tekmi z lanskimi turškimi prvaki povedal glavni trener Triglava Milomir - Miki Kondić.

Sicer pa kranjske drugoligaše že ta konec tedna čaka

začetek nastopov v 2. SNL, ko bodo gostovali pri Taboru Sežana. »Z optimizmom gremo na gostovanje, fantje so pripravljani in upam, da bomo imeli tudi dober dan. Kljub temu da je večina ekip v drugi ligi precej bogatejših od nas, pa imamo mi nekaj, česar morda drugi nimajo.

Imamo odlično vzdušje, mladost, uigranost in naši igralci so tudi fizično dobro pripravljeni. Žal nimamo dolge klopi, kljub vsemu pa gremo na vseh 18 tekem po največji izkupiček, saj ne bomo nikomur popuščali,« je pred prvo tekmo napovedal trener Kondić.

Kujejo podjetnost

Z Nives Justin in Andražem Šilerjem, ki skrbita za vodenje in razvoj Kovačnice, smo se pogovarjali o tem, kaj ponujajo mladim podjetnikom, zakaj bi bilo treba krepiti podjetniško miselnost in kako spodbudno je podjetniško okolje pri nas.

ALEŠ SENOŽETNIK

Kranjska Kovačnica je sodelavni prostor in podjetniški inkubator, ki pod okriljem BSC Kranj – Regionalne razvojne agencije Gorenjske deluje že dobrih sedem let, od lanskega leta v prostorih nekdanje kranjske pošte, ki jo je za ta namen odkupila Mestna občina Kranj.

Kako se je Kovačnica doslej izkazala pri spodbujanju lokalnega gospodarstva in podjetniškega okolja?

N. J.: V tem času smo prehodili dolgo pot. V naših začetkih smo bili zgolj sodelavna skupnost in takrat so k nam hodili podjetniki, ki so se doma počutili izolirani in so zato raje prihajali v k nam. Sčasoma smo tudi z uspešnim črpanjem sredstev EU in državnih sredstev zgradili podporni sistem, ki je na voljo uporabnikom. Tako imamo danes Kovačnico Junior, skozi katero se osnovnošolci lahko prvič srečajo s podjetništvom, najemnikom nudimo prostor, mentoriranje in celo vrsto drugih ugodnosti, hkrati pa kot BSC Kranj pokrivalo tudi že uveljavljena in velika podjetja. Skratka, v dobrih sedmih letih delovanja nam je uspelo zgraditi razvejano mrežo podjetnikov vseh spektrov in v vseh obdobjih rasti, in Kovačnici pa so svojo pot začela nekatera zanimiva in inovativna podjetja. Denimo Coffeemama, ki ponuja vitaminsko kavo z manj kofeina za nosečnice ...

A. Š.: Zanimiva je tudi zgodba Luka Omahna, ki je v Kovačnici začel prve korake s svojim kolesarskim servisom in potrjuje, da se za podjetniško pot lahko odločimo tudi po štiridesetem letu in da pri nas ideje ne razvijajo zgolj dvajsetletniki. Podobnih primerov pa je še veliko.

Kaj podjetniki dobijo v Kovačnici?

A. Š.: Mislim, da nas odlikuje pristop, narejen po meri. Z vsakim se pogovorimo in poskušamo izvedeti, kakšne so njegove želje in pričakovanja. Nudimo pomoč pri pridobivanju sredstev, ki so na voljo podjetnikom. Marsikdo potrebuje pravni ali računovodski nasvet, velikokrat pa do izraza pride naša mentorska mreža.

Je bližina Ljubljane za podjetništvo v Kranju prednost ali ovira?

Andraž Šiler in Nives Justin / Foto: Tina Dokl

N. J.: Na ta račun nam morda v Ljubljano, kjer je podjetniško podporno okolje bolj razvito, »pobegne« kakšno od mladih zagonskih podjetij, a seveda sodelujemo z ljubljanskimi inkubatorji in podpornimi institucijami. Ne nazadnje je za razvoj podjetja pomembno, da dobi najboljšo podporo, pa naj bo to kjerkoli že.

A. Š.: Tudi mi naše uporabnike spodbujamo, da pogledajo, kaj jim je na voljo tudi drugod in kje lahko najboljše razvijejo svoj potencial. Vsaj na Gorenjskem pa nam ni blizu le Ljubljana, temveč tudi Celovec, kjer imajo odlične programe, poleg tega takšno čezmejno udejstvovanje lahko odpre vrata na dobro razvit avstrijski trg z veliko kupno močjo in naprej v Nemčijo.

Imate tudi programe za osnovnošolce. Se vam zdi pomembno, da se že mladi spoznajo s podjetništvom?

A. Š.: Vsekakor. Če starši nimajo stika s podjetništvom in tega znanja ne dobijo v šolah, potem tudi otroci ne bodo razvili podjetniške miselnosti. Tako smo začeli pripravljati delavnice, na katerih otroci skozi različne naloge spoznajo podjetništvo. Odzivi med otroki so odlični, pa tudi starši so nam omenili, da se doma zaradi tega več pogovarjajo o tem, kako se zasluži denar in da to ni nekaj samoumevnega.

N. J.: V prihodnje se želimo še bolj odpreti mladim, v načrtu pa imamo tudi organizacijo podjetniškega tabora, na katerem se bodo lahko mladi intenzivneje spoznali s podjetništvom. Želimo namreč okrepiti podjetniško miselnost in s tem

tako otrokom kot staršem pokazati, da je podjetništvo nekaj dobrega.

Kako spodbudno se vama zdi okolje v Sloveniji za podjetništvo?

A. Š.: Odnos do podjetništva se spreminja na bolje. Ko smo začeli izvajati podjetniške krožke za mlade, smo v kakšni šoli dobili odgovor, da podjetništvo ni za osnovnošolce, zdaj se to spreminja. A na ravni države smo še vedno precej togi, še posebno če se primerjamo z državami Vzhodne Evrope, na katere smo nekdanje gledali nekoliko zviška, danes pa nas recimo Češka ali baltske države v tem pogledu precej prehitujejo.

N. J.: Še vedno smo zelo birokratska država z nestabilno gospodarsko zakonodajo. Na visoko obdavčitev plač podjetniki opozarjajo že dolgo, prav tako nismo implementirali številnih ukrepov, ki bi pomagali krepiti podjetništvo. Za nameček se zakonodajni okvir hitro spreminja, kar vnaša dodatno zmedo. Na žalost tudi v medijih še vedno velikokrat beremo o negativnih podjetniških zgodbah, manjkrat pa o pozitivnih, čeprav je teh ogromno.

A. Š.: Veliko je iniciativ, ki pa niso ciljno usmerjene. Lahko bi imeli manj spodbud in subvencij, če bi na drugi strani podjetnikom olajšali delovanje na računovodski in zakonodajni strani ter jih davčno razbremeniti, da bi lažje poslovali.

Kako se mlade generacije podjetnikov razlikujejo od starejših?

N. J.: Mladi imajo trajnost zapisano že v DNK. Razlike so tudi v spletnem pristopu.

Če smo se pred nekaj leti pogovarjali o pomenu spletne strani, danes vsi izhajajo iz prepoznavnosti na socialnih omrežjih.

A. Š.: Imajo pa tudi bolj zdrav odnos do dela. Veliko jim pomeni urejeno delovno okolje in ravnotežje med delom in prostim časom. Hkrati pa so morda premo potprežljivi, zelo hitro želijo priti do rezultatov.

Kaj Kovačnica najbolj potrebuje, da bi lahko delovala še bolje?

N. J.: Tako kot podjetniki tudi mi potrebujemo več stabilnosti in predvidljivosti, da bomo lažje zagotavljali denar za delovanje. Od države si želimo tudi dolgoročne strategije, torej kaj želimo na področju podjetništva doseči in kje želimo biti čez deset let.

A. Š.: Se strinjam. Potrebujemo stabilnost in predvidljivost. Da se stvari ne spreminjajo vsako leto ali z vsako vlado.

Za vami je sedem »kovaških« let. Kje vidite Kovačnico čez naslednjih sedem?

N. J.: Prepričana sem, da bomo še naprej temelj podjetniškega podpornega okolja na Gorenjskem, hkrati pa se bomo decentralizirali, torej vzpostavili več izpostav po Gorenjskem. Želimo si, da bi vzgojili tudi podjetje, ki bo generiralo milijon evrov letnega prometa.

A. Š.: Želim si, da bi prišli v čim več šol, mlade spravili v naše programe in prispevali k dvigu podjetniške kulture. Skratka, Kovačnico vidim kot generator sprememb, skozi katerega bomo krepili zavedanje, da je podjetništvo nekaj pozitivnega za družbo. Tega se moramo čim prej začeti zavedati vsi.

DOBRO JE VEDETI

Odškodnina pridelovalcem za lansko sušo

CVETO ZAPLOTNIK

Agencija za kmetijske trge in razvoj podeželja obravnava skoraj 23 tisoč vlog kmetijskih gospodarstev za dodelitev finančne pomoči za ublažitev posledic lanske suše. V prvem svežnju 7. julija jim je izdala 14.811 pozitivnih odločb in jim približno teden kasneje izplačala nekaj manj kot 22,6 milijona evrov pomoči. Drugi sveženj, v katerem je bilo le 346 pozitivnih odločb, je odposlala oškodovancem ob koncu prejšnjega tedna, denar pa so predvidoma prejeli na račun včeraj, 27. julija. Poleg pozitivnih odločb jim je izdala še približno 7350 zavrnjenih. Dodelitev pomoči jim je zavrnila iz več razlogov. Zavrnila jo je v primeru, če izračunana pomoč ne presega sto evrov. Enako je storila tudi v primeru, če je pristojni inšpektor ugotovil, da je kmetijska pridelava potekala v nasprotju s predpisi o varstvu okolja in predpisi o varstvu vode, ki je namenjena oskrbi prebivalstva. Pomoč je zavrnila tudi

kmetijskim gospodarstvom v primerih, če gre za podjetje v težavah.

V prihodnjih mesecih bo agencija obravnavala še približno štiristo vlog, pri katerih bo izvedla dodatne ugotovitvene postopke, zlasti glede ugotavljanja upravičencev do pomoči v primerih smrti gospodarja kmetije.

Agencija je v postopku izdaje odločb obravnavala vloge, ki so jih občinske komisije za ocenjevanje škode vnesle v zbirko podatkov Ajda. Pomoč je dodelila oškodovancem, pri katerih je končna ocena škode na posameznem Gerku (grafična enota rabe kmetijskega gospodarstva) znašala najmanj 30 odstotkov običajne letne kmetijske pridelave in hkrati ni preseгла 30 odstotkov običajne letne kmetijske pridelave na ravni posameznega pridelka. Ker je izračunani skupni znesek državne pomoči (31,5 milijona evrov) presegal razpoložljivi znesek (24,9 milijona evrov), so pri izračunu škode za posamezno gospodarstvo upoštevali korekcijski faktor.

Negativen trend pri gospodarski klimi

Ljubljana – Po podatkih, ki jih je ta teden objavil Statistični urad, se negativen trend pri gospodarski klimi nadaljuje. Na mesečni ravni je upadla za 1,6 odstotne točke, na letni pa za 5,5. Vrednost kazalnika gospodarska klima je dosegla -6,5 odstotne točke. Na mesečni ravni so imeli negativen vpliv kazalniki zaupanja v trgovino na drobno, v storitvenih ter predelovalnih dejavnostih. Pozitivno je na spremembo vplival kazalnik med potrošniki, kazalnik zaupanja v gradbeništvo pa ni imel vpliva. Na letni ravni pa so se poslabšali kazalniki zaupanja v predelovalnih dejavnostih, v trgovini na drobno, storitvenih dejavnostih in gradbeništvo. Pozitiven pa je bil kazalnik zaupanja med potrošniki.

Rok za doplačilo dohodnine se izteka

Ljubljana – Finančna uprava poziva davčne zavezance, ki so prejeli informativne izračune dohodnine z datumom odpreme 31. maj in imajo doplačilo dohodnine, da se rok za plačilo izteče v ponedeljek. Zavezancem, ki so zoper informativni izračun dohodnine vložili ugovor, zneska ni treba poravnati, saj ugovor zadrži izvršitev. Odmerjen davek lahko zavezanci poravnajo tudi v več obrokih.

Anketa o obveznem članstvu v Kmetijsko-gozdarski zbornici Slovenije

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ob prenovi kmetijske zakonodaje preverja obvezno članstvo kmetov v Kmetijsko-gozdarski zbornici Slovenije. Vse člane zbornice, kmetovalce in drugo zainteresirano javnost vabimo k izpolnjevanju ankete na <https://www.1ka.si/ClanstvoKGZ>

ali

Pravilna vožnja po kolesarskem pasu

MAŠA LIKOSAR

Kranj – Kljub temu da se že dlje časa srečujemo z označenimi kolesarskimi pasovi na vozišču, še vedno prihaja do zmede pri mnogih voznikih, kako na teh voziščih

je to tako? Ker je to ločilna prekinjena vzdolžna označba in je zato mogoča vožnja po ali mimo nje.

Ob tem ne smemo pozabiti, da imajo kolesarji na kolesarskem pasu absolutno prednost pred motor-

Kolesarji imajo na kolesarskem pasu na vozišču absolutno prednost pred motornimi vozili. / Foto: Tina Dokl

pravilno voziti. Pravila pravijo, da se morajo motorna vozila voziti ob desnem robu vozišča, kar pomeni, da lahko vozijo tudi po kolesarskem pasu. V primeru, da je na njem kolesar, ga prehitijo, ko je to varno, torej ko na sosednjem pasu ni nasproti vozečega avtomobila. Zakaj

nimi vozili. Kolesarja tako lahko motorno vozilo prehitile, ko po sosednjem pasu z nasprotno smeri ne pelje drugo motorno vozilo. Po srečanju z drugim vozilom pa voznik zapelje iz kolesarskega pasu nazaj v celoti na sosednjem pasu in varno prehitil kolesarje.

Poklicni voznik pod vplivom alkohola

Kranj – Policisti Policijske uprave Kranj so v torek med 7. in 12. uro opravili poostren nadzor prometa, kjer je bilo ustavljenih 34 tovornih vozil in en avtobus. V nadzoru je bilo 28 voznikov preizkušenih z alkotestom. Pri tem je bil en poklicni voznik pod vplivom alkohola, saj je alkotest pokazal 0,33 mg/l. Policisti so mu začasno odvzeli vozniško dovoljenje in prepovedali nadaljnjo vožnjo. Zoper voznika vodijo prekrškovni postopek. Policisti so izrekli tudi osem glob in tri opozorila.

Turist se je poškodoval pri skoku v vodo

Lesce – V sredo nekaj minut po 14. uri se je na Šobčevem bajerju v kampu Šobec pri skoku v vodo z napihljivih igral poškodoval 57-letni turist. »Kljub temu da skoki z omenjenih igral niso dovoljeni, na kar ga je s piski s piščalko opozarjal tudi reševalec iz vode, je skočil v vodo in se pri tem poškodoval po glavi,« so pojasnili na kranjski policiji. Na kraju so mu prvo pomoč nudili gasilci, reševalec iz vode in zdravnica iz Zdravstvenega doma Radovljica. Z reševalnim vozilom so ga nato odpeljali v zdravstveno ustanovo. Kot so še dodali na policiji, turist ni utrpel hujših poškodb.

Izogibajte se vstopanju v vozila neznancev

Jesenice – Na Jesenicah je voznik osebnega avtomobila po navedbah Policijske uprave Kranj mladoletni osebi ponudil prevoz do doma. »V dobri veri, da jo bo peljal domov, se je usedla v njegovo vozilo. Voznik je samovoljno nadaljeval vožnjo mimo dogovorjenega cilja. Po daljšem prerakanju jo je pripeljal nazaj na dogovorjeno mesto,« so pojasnili na policiji. Policisti so voznika izsledili, z njim opravili preizkus alkoholiziranosti, katerega rezultat je bil 0,52 mg/l. Vozniku je bila prepovedana nadaljnja vožnja. Policisti zoper njega vodijo prekrškovni postopek, hkrati pa zbirajo obvestila o sumu storitve kaznivega dejanja protipravnega odvzema prostosti. Ob tem opozarjajo: »Izogibajte se vstopanju v vozila neznancev.«

Pri odpravljanju posledic neurja padel z lestve

Voklo – V Voklem je pri odpravljanju posledic neurja moški padel z lestve in se poškodoval, so sporočili s Policijske uprave Kranj. Na kraju mu je nujno medicinsko pomoč nudila ekipa NMP Kranj, z reševalnim vozilom so ga nato odpeljali v zdravstveno ustanovo.

V neurju zavarujmo najprej sebe in ljudi v bližini

V pogovoru s priznano klimatologinjo Lučko Kajfež Bogataj na tretji strani ste lahko prebrali, da neurja postajajo stalnica našega vsakdana. Nanje se bomo morali navaditi in se jim prilagoditi, v prvi vrsti pa zaščititi sebe in ljudi v bližini. Na Upravi RS za zaščito in reševanje podajajo ključne preventivne in zaščitne dejavnosti. Agencija RS za varnost prometa pa poziva k varni vožnji v poletnih nevihtah.

MAŠA LIKOSAR

Kranj – V zadnjih tednih so Slovenijo prizadela huda neurja v obliki obilnih padavin, toče in orkanskega vetra, kar je povzročilo ogromno gmotno škodo, poškodovanih je bilo več ljudi, terjala pa so tudi smrtne žrtve. Ob napovedanem neurju je zato še toliko pomembnejše, kot poudarjajo na Upravi RS za zaščito in reševanje (URSZR), da pred in med naravno ali drugo nesrečo ter po njej zavarujemo sebe in ljudi v svoji bližini. »Upoštevajte opozorila ostalih pristojnih služb in spremljajte vremensko napoved na spletni strani Agencije RS za okolje,« so dodali. V nadaljevanju navajamo preventivne in zaščitne dejavnosti, ki jih priporočajo na URSZR.

Osebna zaščita

Ob napovedanem neurju in močnem vetru ne načrtujte oziroma ne izvajajte dejavnosti na prostem. Ostanite v zaprtem prostoru, ob tem pa poskrbite tudi za domače živali. Električne naprave ugasnite in izklopite iz električnega omrežja. Za

zaščito elektronskih naprav in gospodinjskih aparatov razmislite tudi o namestitvi sistema zaščite pred strelo. Med neurjem se izogibajte odprtih površin, vodnih virov, visokih zgradb, dreves, kovinskih predmetov in podobnega. Ne uporabljajte stacionarnih telefonov ali drugih električnih naprav. Med močnim vetrom pazite na predmete, ki jih po zraku nosi veter. Med točo pa ne poskušajte zavarovati oziroma umikati vozil ali zaščititi pridelkov na vrtu, saj vas toča lahko poškoduje.

Zaščita stavb

Poskrbite za neovirano odtekanje meteornih voda in redno čistite žlebove. Ob stavbi oklestite veje in odstranite večja ali suha drevesa, ki bi lahko zaradi vetrolova padla. Razmislite o zamenjavi stare strešne kritine s kritino, ki je odporna proti močnemu vetru in toči. Priskrbite si zaščitno folijo, s katero boste zaščitili poškodovano streho. Ob napovedanem neurju umaknite premično premoženje iz prostorov, ki jih lahko zalije voda. Zavarujte ali umaknite

Neurje pogosto odkriva strehe, zato je priporočljivo staro strešno kritino zamenjati s kritino, ki je odporna proti močnemu vetru in toči. / Foto: Gorazd Kavčič

Ob naravni ali drugi nesreči upoštevajte opozorila in navodila pristojnih služb. / Foto: Gorazd Kavčič

Med neurjem ali podobnimi vremenskimi dogodki vozite previdno in hitrost vožnje prilagodite razmeram. / Foto: Tina Dokl

predmete, ki jih lahko odnese veter, odplavi voda ali poškoduje toča. Zaprite okna, vrata in naoknice, spustite rolete in žaluzije ter zvijte platnena senčila. Če živite v bližini vodotokov, ob neurju spremljate spreminjanje njihove vodnatosti in bodite pripravljeni, če pride do poplave. Bodite pozorni na plazenje, če živite na območjih, ki so izpostavljena zemeljskim plazovom. Po neurju in močnem vetru preglejte stanje stavbe in okolice ter morebitne poškodbe čim prej popravite.

Vožnja v nevihti

Poletna nevihta, neurje, toča ali sodra lahko v trenutku spremenijo razmere na vozišču iz idealnih v težje obvladljive, pa opozarjajo na Agenciji RS za varnost prometa. V neurju in toči je ustavljanje na avtocesti in hitri cesti, v predorih ali pod nadvozi izredno nevarno in tudi prepovedano. Med neurjem ali podobnimi vremenskimi dogodki vozite previdno in hitrost vožnje prilagodite razmeram, tako da ves čas obvladujete svoje vozilo, ob tem povečajte varnostno razdaljo. Upoštevajte vso, tudi spremenljivo prometno signalizacijo.

Mokra cesta postane zelo spolzka, kar lahko vodi do izgube nadzora nad vozilom. Izogibajte se nenadnim pospeškom, zaviranju ali zavijanju, da ohranite nadzor nad vozilom. Če naenkrat postane zelo temno, poskrbite za vklop svetilk oziroma utripalk v primeru nenadnega zmanjšanja hitrosti, da opozorite vozila za

seboj. Če ste med neurjem na avtocesti, zapustite avtocesto na prvem primernem mestu in poiščite zavetje za vozilo na mestu, kjer je to dovoljeno. Močan dež, nalivi in toča lahko na vozišče nanesajo tudi naplavine, ki z nje niso takoj odstranjene.

Ostanite mirni in osredotočeni

Preden se odpravite na pot v nestabilnem vremenu, se seznanite z aktualno vremensko napovedjo. Preverite uradne spletne vire, da boste vedeli, kaj lahko pričakujete na poti. Če so razmere preveč tvegane, razmislite o tem, da pot preložite za nekaj časa, do izboljšanja razmer. »V času neurja, neviht in drugih ekstremnih pojavov je pomembno, da ostanete mirni in osredotočeni na vožnjo, če vas je situacija ujela v vozilu. To je ključno za varno vožnjo v takšnih razmerah,« so poudarili na agenciji.

Posledica dežja so lahko tudi večje količine vode na vozišču, močan naliv skupaj z vodo pa lahko ustvari tudi vodno zaveso, s čimer pride do močnega zalivanja našega vetrobranskega stekla. Ob tem se pri vožnji po dežju lahko pojavi tudi teža-va z rosenjem stekel v potniški kabini vozila, zato vklopite klimatsko napravo. Za varno vožnjo v dežju sta izjemnega pomena tudi tekočina za čiščenje vetrobranskega stekla in brezhlebnost gumenega dela na metlicah brisalcev. Pozorni pa moramo biti tudi na pešce, kolesarje in druge udeležence na površinah ob cesti.

GG+

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
ZGODBE
RAZGLLED

Zgodbe mlečnih možganov

Železnikar Boštjan Demšar v sveže izdani knjigi predstavlja avtobiografske zgodbe, ki segajo od njegove mladosti na Racovniku do Kitajske, kjer je pred štirim leti prevzel vodenje Domelovega obrata.

ANA ŠUBIC

V petdesetih letih, ki jih je praznoval letos, se je Železnikarju Boštjanu Demšarju zgodilo ogromno, del doživetega pa sedaj razkriva v knjigi *Mojih 48 + Zgodbe mlečnih možganov*. »Do tega me je privedla izkušnja prijatelja Lojzeta, ki je ob petdesetletnici izdal svojo knjigo,« nam je zaupal. Knjiga je nastajala tri leta, in sicer na Kitajskem, kjer je leta 2019 postal direktor Domelovega obrata. V pisanju zgodb je užival, priznava pa, da je bilo psihično naporno, saj že služba od njega terja ogromno zbranosti. V začetku julija se je prvič po štirih letih za mesec in pol z družino vrnil v Slovenijo.

Kmalu po prihodu je v Železnikih pripravil predstavitev knjige skupaj s koncertom Orlekov. Knjiga prinaša žalostne, vesele in tudi

neverjetne avtobiografske zgodbe. Že na sam začetek je umestil poglavje Nadnaravna moč volje, ki jo je opazil pri sebi, kot pravi, pa bralcu prepušča odločitev, ali bo verjel. Zgodbe povzemajo del njegove mladosti na Racovniku, kasnejša leta Na Kresu, dotaknejo se študentskega življenja v Ljubljani, slovenskih hribov in se raztegnejo od Rusije do Irana, od Los Angelesa do Kitajske ... »Od ene strani sveta do druge smo ljudje povsem enaki; verjamem, da v veliki večini dobri. Še nikjer se mi ni zgodilo nič slabega.«

Zadel bistvo življenja

Kot nam je zaupal Demšar, mu je ogromno energije vlila ženina pohvala, da se knjiga dobro bere. Določene zgodbe je napisal v afektu, se je pa potrudil, da je bil korekten do vseh omenjenih oseb. Vesel je bil tudi,

Boštjan Demšar s knjižnim prvencem, ki ga je naslovil *Mojih 48 + Zgodbe mlečnih možganov* / Foto: Gorazd Kavčič

da je njegovemu knjižnemu prvencu piko na i dodalo nekaj ljudi, ki jih zares ceni, med njimi psiholog dr. Aleksander Zadel, ki je po prebranem poglavju o Demšarjevem očetu med drugim zapisal, da je avtor zadel bistvo življenja, da piše z zdrave distance in da iz zgodbe dejansko privre na plan življenja tako, kot je.

Naslovnico knjige krasi ilustracija s podobo nekajletnega Demšarja in njegove mame, ki ju je upodobil ilustrator in karikaturist Milan Alašević, vsebino pa bogati še 26 fotografij. Knjiga ima zanimiv naslov. Mišljeno je bilo, da bo luč sveta ugledala

pri Demšarjevih 48 letih, se mu pa to število zdi posebno, ker se Kitajci štirice izogibajo, saj se v njihovem jeziku izgovori podobno kot smrt, osem pa je zelo srečna številka. Tako se je odločil, da v naslovu obdrži 48 in doda še plus, saj je v tem času že srečal abrahama. Navdih za »zgodbe mlečnih možganov« pa je dobil pri sodelavki, ki je pri 27 letih izgubila mlečni zob.

Dovolj zgodb že za naslednjo knjigo

Kot pravi, ima zagotovo dovolj zgodb že za naslednjo knjigo. Samo z anekdotami iz Kitajske bi lahko

napolnil eno. Ob prvem prihodu v Šanghaj leta 2019 se mu je najprej oddahnilo, da zrak še zdaleč ni tako slab, kot mislimo tu. Z ženo in tedaj šestletno hčerko so zaživel v več kot desetmilijskem mestu Sudžou, približno sto kilometrov zahodno od Šanghaja, že isto leto pa se je družina povečala še za sina. Pri vključitvi v novo okolje so jim bili v veliko pomoč tam živeči Slovenci. Demšar opaža, da so na Kitajskem ljudje izredno razslojeni. »Razlike med zelo revnimi in nesramno bogatimi so tako velike, da se ne da opisati.« Hitro je spoznal tudi, da so

Kitajci zadržani, da neradi govorijo o sebi. S sodelavci se dobro razume, kot pravi, so zelo pridni, zavzeti in ubogljivi, bi si pa želeli, da bi imeli spodobnost lateralnega razmišljanja. »Redko oz. težko razmišljajo tri korake naprej, kakšno posledico bo neko dejanje imelo.«

Covid prinesel številne izzive

Domelov obrat na Kitajskem ima dobrih štirideset sodelavcev, podobno kot v matičnem podjetju v Železnikih izdelujejo sesalne enote za različne kupce. Pojav covida je prinesel števil-

»Od ene strani sveta do druge smo ljudje povsem enaki; verjamem, da v veliki večini dobri. Še nikjer se mi ni zgodilo nič slabega.«

ne izzive. »Treba je bilo razmišljati, kako voditi podjetje, kako ostati zdrav, kako kupiti hrano ... Potrebna je bila maksimalna odgovornost, življenje smo popolnoma podredili temu. Naredili nismo nobenega koraka, ki bi podjetje ali družino spravil v tveganje.« Čeprav so za njim zahtevna leta, Demšar ni nikoli obžaloval, da je sprejel službeni izziv na Kitajskem. Ob petdesetem rojstnem dnevu je našel nove izzive. Pravi, da se bo naučil kitajščino in igrati trobento, klarinet in saksofon pa igra že od mladih let.

Knjiga prinaša žalostne, vesele in tudi neverjetne avtobiografske zgodbe Boštjana Demšarja. / Foto: Gorazd Kavčič

Kultura

Razstava likovnih del Prešernovega nagrajenca Hermana Gvardjančiča Stran 14

Pogovor

Mira Stušek, prejemnica najvišje državne nagrade za prostovoljstvo Stran 15

Zgodba

Gorenjca Mojca in Sebastijan Mrak o življenju v Bostonu v ZDA Stran 16

Od petka do petka

Delodajalci tarnajo nad novimi finančnimi in administrativnimi obremenitvami in opozarjajo, da naše gospodarstvo tega ne bo preneslo. Fotografija je simbolična. / Foto: Gorazd Kavčič

S servisi, kot je ChatGPT, so orodja umetne inteligence vse bolj prisotna tudi v vsakdanjem življenju. / Foto: Aleš Senožetnik

Predstavniki naravovarstvenikov so na ministrstvo predali podpise pod peticijo, ki nasprotuje odlovu nutrij. Fotografija je simbolična. / Foto: Sciencia8/Wikimedia Commons

Želijo enakopraven socialni dialog

ALEŠ SENOŽETNIK

Teden je v največji meri krojilo vreme. Neurja z močnim vetrom so v minulih dneh povzročala škodo po večjem delu države, na Upravi za zaščito in reševanje so od ponedeljka zvečer do srede zjutraj zabeležili 1979 dogodkov. Pri odstranjevanju posledic neurij v tem tednu so ponovno ključno vlogo odigrali gasilci.

Izstop iz Ekonomsko-socialnega sveta

Vseh pet reprezentativnih gospodarskih zbornic in delodajalskih združenj je v petek začasno izstopilo iz Ekonomsko-socialnega sveta, dokler ne bo vzpostavljen enakopraven tripartitni socialni dialog. Ko so sporočili, so v zadnjem letu večkrat opozorili na način vodenja reform in socialnega dialoga na tripartitni ravni ter izrazili nezadovoljstvo ter zaskrbljenost zaradi njega. »Pred nami so številne napovedane sistemske reforme in spremembe zakonodajnih predpisov. V pripravo le-teh smo predstavniki gospodarstva vključeni le kot proforma,« so zapisali v sporočilu za javnost in dodali: »Očitno postaja, da so podjetja za zakonodajalca priročni 'bankomat brez limita', česar pa naše gospodarstvo ne bo preneslo.«

Med drugim navajajo, da je od oktobra lani do maja letos v Sloveniji industrijska proizvodnja upadla skoraj za šest odstotkov, glede na predhodno enako obdobje, kar je tretji največji padec med evropskimi državami. V nekaterih panogah pa padci dosegajo tudi 20 odstotkov.

Kot pravijo, so sprejeti ali v fazi sprejemanja številni predlogi predpisov, ki pomembno vplivajo na delovanje in prihodnost slovenskega gospodarstva, niso pa usklajeni z obema socialnima partnerjema in gospodarstvu nalagajo le nove finančne in administrativne obremenitve, namesto razbremenitve stroškov dela, ki jih je vlada obljubila v začetku leta. Med pomembnejšimi poudarjajo prejšnji teden sprejet zakon o dolgotrajni oskrbi in predlog zakona o delovnih razmerjih, ki je bil v javno obravnavo poslan, še preden je pogajalska skupina zaključila delo in brez upoštevanja delodajalskih predlogov sprememb.

Na vladni strani so v odzivu zapisali, da poskušajo iskati ravnovesje med stališči sindikalne in delodajalske strani. »Socialni dialog poteka, dodatne napore za izboljšanje dialoga je v začetku julija na seji ESS napovedal tudi predsednik vlade, zato nas razlogi za izstop

delodajalcev ne prepričajo in jih razumemo kot del strategije za preprečevanje sprejetja zakonov, ki povečujejo socialno varnost naših državljanov in državljanov,« so sporočili iz kabineta predsednika vlade.

S strokovnjaki o umetni inteligenci

Na ljubljanski fakulteti za računalništvo se danes končuje Evropska šola umetne inteligence, katere namen je dosežke na tem področju prenesti na nove generacije mladih raziskovalcev. Kot pravijo organizatorji, je interes za šolo, na kateri so se v tem tednu zvrstili številni tečaji in predavanja priznanih strokovnjakov, izjemno velik. Na fakulteti namreč gostijo več kot 630 udeležencev iz 42 držav.

»Umetna inteligenca se dotika vedno več področij našega življenja in tudi naše prihodnosti,« je po poročanju STA ob začetku poletne šole poudaril vodja programskega odbora Naprednega tečaja iz umetne inteligence (ACAI) Sašo Džeroski. Kot še piše STA, je bil med predavatelji tudi uveljavljen raziskovalec na področju podatkovne znanosti Tijl De Bie, ki se v svojih predavanjih dotika vprašanj pravičnosti in zasebnosti kot dveh temeljev zaupanja vredne umetne inteligence.

Predali podpise pod peticijo

Predstavniki dvajsetih društev in organizacij so ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano predali več kot 24 tisoč podpisov pod peticijo, s katero nasprotujejo odlovu nutrij na območju Ljubljanskega barja, ki naj bi sicer stekel konec meseca. Strokovna javnost pa je ogorčena nad objavo Tine Gaber, sicer partnerke predsednika vlade Roberta Goloba, ki je predala zbrane podpise na ministrstvu. Po poročanju TV Slovenija je namreč na družabnem omrežju objavila posnetek, v katerem govori, da naj bi bila projektna študija o naravovarstveni problematiki nutrij »podlaga za sistemsko korupcijo«. Hubert Potočnik z Biotehniške fakultete, ki je študijo izdelala, je v odzivu dejal, da gre za žalitev, tako osebno kot strokovno.

Bombo varno onesposobili

V nedeljo so v Novi Gorici uspešno onesposobili neeksplozivno letalsko bombo. Odpeljali so jo v začasno skladišče, kjer bo počakala na uničenje. Gre za 250-kilogramsko bombo angleške izdelave, ki izvira iz časov druge svetovne vojne in so jo našli ob izvajanju gradbenih del za ureditev kanalizacije na tem območju.

Slovinci v zamejstvu (913)

Slikarji v Svečah, pevci v Podnu

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Ko v zadnjih tednih pregledujem napovedi dogodkov na južnem dvojezičnem delu Koroške, se težko odločam, katerega bom obiskal in o njem pisal. Toliko jih je in vsak je po svoje vreden posebne pozornosti. Nekateri od njih so bili organizirani na isti dan, tako kot na primer tradicionalno žegnanje v Kortah, začetek slikarskega tedna v Svečah v Rožu in pohod na Komelj, vsi na nedeljo, 16. julija.

Že teden pred tem pa je bilo v Podnu pri Slovenjem Plajberku pod znamenito Podnarjevo lipo že 15. prepevanje pod lipo. Tudi tokratno je bilo manifestacija slovenskih pesmi, ki so jih prepevali domači zbori – otroški pevski zbor, moški pevski zbor, ženska vokalna skupina in Vrtačaklang – pod vodstvom

Andreje in Kristijana Lausseggerja. V goste pa sta prišla dva odlična zbora iz sosesčine: komorni zbor Slovenskega prosvetnega društva Borovlje pod vodstvom Romana Verdela in moški pevski zbor Slovenskega prosvetnega društva Bilka iz Bilčovsa, ki ga vodi Kristijan

Laussegger. Pod Podnarjevo lipo pa je to nedeljo pel in igral poseben gost: pevec in harmonikar Silvo Pliberšek iz Oplotnice na Pohorju. Njegov čustveni nastop je navdušil občinstvo, med katerim so bili tudi številni Oplotničani. Organizatorja vsakoletne prireditve Slovenski

Na letošnjem slikarskem tednu v Svečah je sodelovalo šest umetnikov iz Avstrije, Slovenije in Italije. / Foto: Jože Košnjek

Na trati pod Podnarjevo lipo je pel tudi domači otroški pevski zbor pod vodstvom Andreje Laussegger. / Foto: časopis Novice Celovec

prosvetni društvi Borovlje in Vrtača iz Slovenjega Plajberka s sodelavci sta se tudi tokrat izkazala.

Medtem ko v začetku julija pod Podnarjevo lipo neprekinjeno prepevajo že 15 let, pa prihajajo slikarji v Sveče na tradicionalni slikarski teden že 41 let. To so dnevi, v katerih ta znamenita rožanska vas živi z umetnostjo in umetniki. Središče dogajanja sta Galerija Franceta Goršeta in

zadnji dve leti tudi na novo urejen Einspielerjev center, sicer pa umetnike, letos jih je bilo šest, srečujemo na različnih lokacijah. Letošnji sveški slikarski teden se je začel v nedeljo, 16. julija, in končal v soboto, 22. julija. Na odprtju je pel novoustanovljeni ženski pevski zbor Kočna Sveče, ki ga vodi Kristina Kragelj. Umetnike in goste je v slovenščini nagovorila županja Občine Bitorla Sonya Feinig.

Po svetu

Do albanskega juga

Balkanska rajža z avtodomom, od gorenjskega do albanskega juga in nazaj, 14 dni in več kot 3000 kilometrov. Postaje, ki so v spominu najbolj vidne: Jasenovac, Beograd, Vlasinsko in Ohridsko jezero, Gjirokaster, Ulcinj ...

MIHA NAGLIČ

Iz Beograda do Ohrida

Iz Beograda sva nadaljevala svojo pot proti jugu. Spotoma sem hotel obiskati kraje, kjer sem bil leta 1979 pri vojaki: Kruševac, Vlasina, Surdulica. Moja vojašnica v Kruševcu je bila v vzhodnem delu mesta ob reki Rasini. Ko sem se pripeljal na »kapijo«, sem videl, da je vse drugače. Varnostnik mi razloži, da je bila tu zgrajena čisto nova »covid bolnica«; moja vojašnica sicer še stoji, povsem prenovljena je del bolnišnice. Večino drugih objektov so podrli. Bližnja reka pa valovi in veter piha in se ne zmenita za isto, kar stoji. Najin avtodom drvi nadalje mimo Niša proti Skopju, v mestecu Vladičin Han zavije levo do Surdulice in se iz nje vzpne do velikega Vlasinskega jezera, ki leži na višini dobrih 1200 metrov. Ob to jezero so nas še povsem mlade vojake pripeljali sredi februarja 1979 in tu smo »logorovali« in »vežbali« kakih deset dni v sončnem vremenu in hudem mrazu. Baje je imela bolgarska vojska ob bližnji meji manevre in smo morali biti v pripravljenosti. »Ako se slučajno usude i krenu ...« Ko smo se mraza že navadili, so se nas usmili in naselili

v prazni vojašnici v Surdulici, kjer smo bili zaprti še dva meseca, v Kruševac smo se vrnili šele za prvi maj. Peljala sva se okoli jezera in iskala kraj našega »logora«, a ga nisem našel. Ko sva v avtodomu tik ob jezeru prespala, sva ugotovila, da je tu tudi poleti hladno. In slej ko prej lepo. Naslednje jutro sva se vrnila na avtocesto proti Skopju, se mimo njega zapeljala v zahodno Makedonijo in po njej do Ohridskega jezera. Tu sva si v avtokampu nedaleč od Ohrida privoščila naslednji daljši postanek. Raziskovalno sva se sprehajala po Ohridu, poiskala ikonično cerkvico sv. Jovan Kaneo, z ladjico sva se zapeljala do slovitega Samostana svetega Nauma, brala in počivala. Turistov je bilo že kar veliko, a skoraj nihče se ni kopal, pa se še midva nisva. Ko sem se naposled le opogumil in šel v vodo, sem ugotovil, da sploh ni tako mrzla ...

Albanija razvojno drvi

Osmega dne najinega potovanja sva se odpeljala v Albanijo. Mejo sva prečkala nad Ohridskim jezerom in se spustila v dolino reke Shkumbin in skozi mesto Elbasan do mesta Berat v osrednjem delu države. Albanija je v severnem, vzhodnem in južnem delu zelo gorata. Osrednji in zahodni del

države, ki gravitira k Jadranskemu morju, pa je nižinski ali hribovit, gričevje nekoliko spominja na našo Dolenjsko, le da je manj gozdno in zeleno, kmetijsko pa v glavnem lepo obdelano. Če bi primerjali hiše na srbskem podeželju s tistimi na albanskem, je očitno, da imajo Albanci boljše. Predvsem pa se vsepovsod gradi, Albanija razvojno očitno drvi, na cestah pa ne moreš spregledati, da je najbolj pogosta avtomobilska znamka Mercedes. To so sicer večinoma rabljena vozila, ki jih vozijo iz Nemčije, a mercedesi imajo dolgo življenjsko dobo. Albansko gospodarstvo ne temelji na velikih podjetjih, ampak na družinski ekonomiji in Albanec, ki nase nekaj da, ima svojo »firmo« in se vozi v mercedesu ... Zdaj pa naprej po najini poti. Daljši postanek v mestu Berat, čigar slikoviti stari del je pod Unescovo zaščito. Iz Berata do obale in po njej proti jugu, skozi mesto Vlore in čez obalno gorovje do južne riviere, kjer se nastaniva v zalivu Bunec in tu kampirava tri noči. Na vzpetinici žalosti dneva. Izvoliš si domovanje v gozdu, zaspiš ob hukanju čukov in zjutraj nadaljuješ pot, razvnet od norosti visokih trav, srečuješ konje. Spoznavаш molčeče kmete. Ruralna Francija se umika. Drugje se vrača. Oseka in plima se izmenjuje. Zgodovina je na tem ozemlju vzpostavila delavno šahovnico. Nekaj je še ostalo. Kmetje se poslavljajo od sveta, za katerega ne poznajo nadomestka. Pogovori s temi ljudmi nikoli niso bili dolgi. Imeli so dosti drugega dela. In greš dalje po poljih, pred teboj se nenadoma pojavi materin obraz, nerazložljivo, na razcepu gozdne poti. Greš dalje

grški otok Krk. Iz Bunca se zadnji albanski dan zapeljeva še malo proti jugu, a ne čisto do Sarande, albanskega Portoroža; pred njo zavija nazaj proti severu in se ustaviva v Unescovem mestu Gjirokaster. Ta je res »zakon«. Staro mestno jedro, grad nad njim, stare hiše, slikovite ulice, ki so hkrati en sam bazar, prijazni ljudje ... (To, da je to mesto tudi rojstni kraj Enverja Hodže, albanskega Stalina, ki se ga – in morda tudi svoje države – očitno vsi sramujejo, dam v oklepaj.)

Pa še čez pelješki most

Iz Gjirokastra se vrneva v bližino obale in se mimo Drača in Tirane peljeva do Skadarskega jezera, pod njim pa zavija levo do Ulcinja, kjer naju preseneti, da so prebivalci po veliki večini Albanci. Tu prespiva in se naslednjega dne ob črnogorski rivieri in mimo Dubrovnika voziva do Pelješca, z njega pa po novem mostu na obalo. Ta most slovenskega arhitekta je res pravi lepoteč. Zadnjo noč prespiva na nekem parkirišču v Baški Vodi na makarski rivieri, štirinajstega in zadnjega dne pa se vrneva z albanskega na gorenjski jug. Rajža z avtodomom je uspela, bila je kar naporna, a dinamična in slikovita.

Ikonični ohridski pogled na cerkvico svetega Janeza v Kaneu, na robu mesta Ohrid. Posvečena je avtorju Razodetja, zgrajena je bila v 14. stoletju. / Foto: Olga Vončina

Značilna plaža na albanskem jugu, ta je v zalivu Bunec, severno od Sarande. Plaža je peščena, morje čisto, obala nad njo pa gorata. / Foto: Olga Vončina

Avtor članka pred svojim počitniškim domom na albanski obali. Vročina je bila znosna, domovanje razmeroma udobno, branje vrhunsko. / Foto: Olga Vončina

Nove knjige (695)

Na črnih poteh

MIHA NAGLIČ

»Ta sprehod čez Francijo sem sanjal v postelji, vstal sem, da bi ga udejanjil, in dovršil se je. To popotovanje je porojeno iz padca. Nekateri poti so bile zadosi prepletene in samotne za moj okus. V njih je še plavonj po glogu in svežem ljubju. Ta svoj sprehod sem okrasil z nekaj zdrsi in spotikanji. Ves cilj je bil v tem, da pridem do teh zidcev, potegnem črto in pozabim na udarce usode. Zdaj se odpirajo nove črne poti: tiste, ki si jih moram še izmisliti, onkraj zemljevida 1 : 25.000. Pobege, umike, korake v stran, dolge odsotnosti, polne molka in novih razgledov. Strategija preklica. Vsaka dolga hoja se kdaj zdi kot odrešitev. Stopiš na

pot, greš dalje, iščeš možne poti skozi robide, se izogneš vasi. Si poiščeš zavetje za čez noč, v sanjah si poplačan za žalosti dneva. Izvoliš si domovanje v gozdu, zaspiš ob hukanju čukov in zjutraj nadaljuješ pot, razvnet od norosti visokih trav, srečuješ konje. Spoznavаш molčeče kmete. Ruralna Francija se umika. Drugje se vrača. Oseka in plima se izmenjuje. Zgodovina je na tem ozemlju vzpostavila delavno šahovnico. Nekaj je še ostalo. Kmetje se poslavljajo od sveta, za katerega ne poznajo nadomestka. Pogovori s temi ljudmi nikoli niso bili dolgi. Imeli so dosti drugega dela. In greš dalje po poljih, pred teboj se nenadoma pojavi materin obraz, nerazložljivo, na razcepu gozdne poti. Greš dalje

čez praho, se vrneš v gozd, zagledaš lepo kamnito posteljo, slediš najprej rekam, potem obalam, hodiš po pesku, slišiš bučanje morja in prispeš na rob države. Tedaj, tedaj greš lahko spet domov, znebil si se žuželke, ki ti je glodala srce, umit vse krivde, spet pokončen.

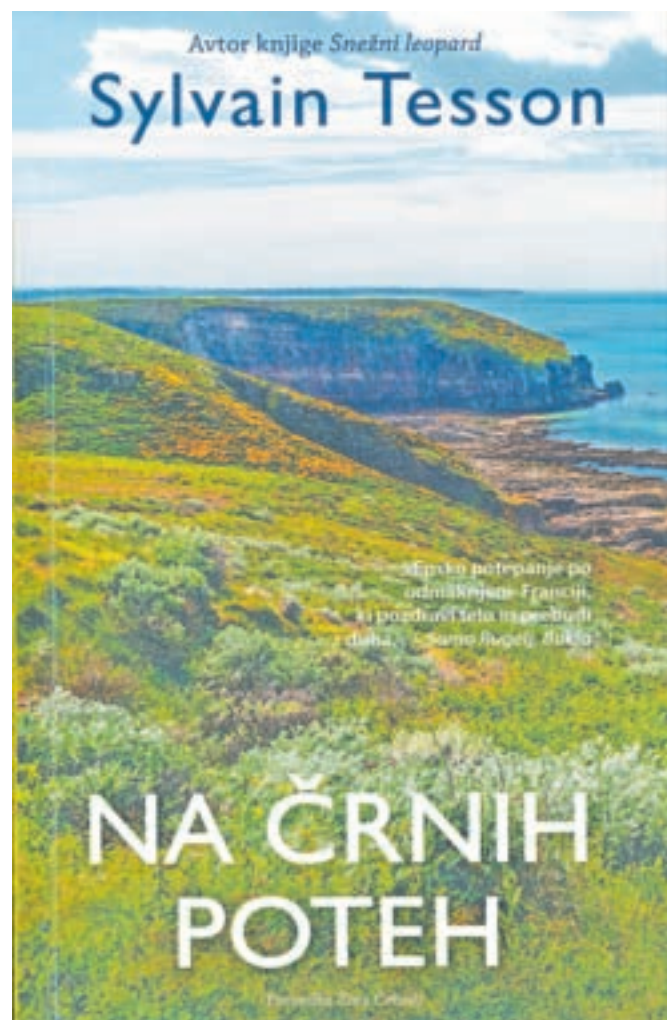
Sylvain Tesson, Na črnih poteh, prevedla Živa Čebulj, Umco, Ljubljana, 2023, 172 strani

Vedno bi se morali odzvati na klic zemljevidov, verjeti v njihove obljube, prečkati državo in za nekaj minut postati na koncu ozemlja, zapreti slaba poglavja.« (str. 169–171)

Hoja je »in«. Tako ni čudno, da je v zadnjih letih izšlo več knjig, ki jo slavijo, in ta je ena boljših. Avtor se je po

hudi nesreči, ko je sprva kazalo, da sploh ne bo več hodil, zaobljubil, da bo v primeru ozdravitve počez prehodil vso Francijo, od Provanse do Normandije. Prav to se tudi zgodi. In tako se godi mnogim, ki so se še nedavno predvsem vozili, zdaj pa spet hodijo. Neka-

teri smo s hojo že povsem zasvojeni, brez nje ne gre. Hoja je veliko več kot »premikanje s korakanjem«, kot jo razloži Fran. Omo-goča premik v območje, kjer potekajo duhovne vaje, med hojo lahko paseš svoje misli. Hoja in branje sta poceni, hkrati pa nas neverjetno bogatita. Torej?

Kultura

Pretresljive podobe Krasa

Od prejšnjega tedna je v Galeriji Ivana Groharja na Mestnem trgu v Škofji Loki na ogled razstava likovnih del letošnjega Prešernovega nagrajenca in častnega občana Škofje Loke Hermana Gvardjančiča, ki jo je avtor posvetil lanskim uničujočim požarom na Krasu.

VILMA STANOVNIK

Res slovesno je bilo prejšnji teden odprtje razstave cikla risb z naslovom Slovenae 22 Hermana Gvardjančiča, ki si jo je moč ogledati še do 10. septembra.

Zagotovo je Herman Gvardjančič iz Reteč pri Škofji Loki eden naših trenutno najbolj priljubljenih slikarjev. Dokaz za to sta tudi letošnja velika Prešernova nagrada, ki jo je prejel za življenjsko delo, pa tudi naziv častnega občana Škofje Loke, ki ga Herman Gvardjančič nosi od prejšnjega meseca.

Več kot klasična razstava

Kot je ob odprtju najnovejše razstave povedala direktorica Loškega muzeja Saša Nabergoj, je Herman Gvardjančič zagotovo eden najuspešnejših umetnikov v slovenskem prostoru, ki je za svoje delo prejel tudi številne nagrade, letos oktobra pa bo praznoval osemdeseti rojstni dan.

Herman Gvardjančič ob odprtju razstave Slovenae 22: Kras v Galeriji Ivana Groharja v Škofji Loki / Foto: Tina Dokl

Kustos Boštjan Soklič je poudaril, da je tokratna razstava zanimiva tako po oblikovni kot vsebinski plati. »Mineva leto dni od požarov na Krasu in Herman Gvardjančič je eden tistih umetnikov, ki je občutljiv za aktualne probleme glede

klime, ki opazuje spremembe v ozračju že od nekdaj, ko je še vozil športno letalo in ugotavljal, kako se slovenska krajina počasi spreminja na slabše. Tako ta razstava, s pomenljivim naslovom Slovenae 22: Kras ni le klasična razstava, ampak še

kaj več. Je opozorilo in tudi protest,« je povedal Boštjan Soklič in dodal, da slikar ob delu res zelo neposredno in spontano izpoveduje svoja občutja ob tragičnih dogodkih na Krasu.

»Herman Gvardjančič s pridom združuje različne

risarske tehnike, uporablja pa jih tako, da kar najbolj izrazijo njegovo fakturno razgibano pripoved. Na razstavi prevladujejo podobe krajinskih izrezov požganega, zoglenega kraškega sveta, drobčega se in izginjajočega v zamolčki čedasti krajini,« je kratek opis razstave, ki jo sestavljajo razpoloženske tematske zgodbe v obeh galerijskih prostorih.

V prvem so risbe na različnih nosilcih in v različnih formatih s karakterističnimi elementi Gvardjančičevega prepoznavnega rokopisa.

Pripoved v prvem galerijskem prostoru narekuje dve večji deli in organsko zasnovana stenska konstrukcija podob. Poslikana tapiserija nas vodi v drugi galerijski prostor, ki ga na simbolični ravni lahko dojamemo kot kompleksno prispodobno sveta – ječe (Platonova podoba votline). Postavitev s pomenljivim podnaslovom Dan kasneje lahko razumemo kot ujetost v svet in telo, pospremljeno s tesnobo in

strahom pred smrtjo. Zanimivost tega prostora sta dve svetlobni škatli z napeitim porisanim platnom, ki z umetno svetlobo celoti dodata malce mistično noto.

Rešimo, kar se rešiti da

»Tudi v luči današnje razstave se mi zdi izjemno pomembno, da govorimo o vrzeli med svetom in človekom, ki jo Herman Gvardjančič nagovarja v svojih delih. Ta vrzel je v naših občutkih vedno večja tudi zaradi sprememb, ki nastajajo, ali zaradi kapitala ali naših nepremišljenih ravnanj. Mislim pa, da je skupna naloga vseh nas, tako slikarjev kot pesnikov, aktivistov in vseh aktivnih državljanov, da to vrzel zmanjšujemo in rešujemo tisto, kar se še da rešiti. Tako bomo lahko uživali v naravi, v ohranjenem okolju in s tem tudi v umetnosti,« je poudaril loški župan Tine Radinja, ki je ob zvokih glasbe Tamburaške skupine Bisernica Reteče - Gorenja vas odprl razstavo.

Botanične ilustracije Sanje Žagar

Na Jezerskem v Medgeneracijskem centru gostijo razstavo botaničnih ilustracij Sanje Žagar, ki bo na ogled vse do 10. avgusta. V okviru razstave pa sta organizirani tudi dve delavnici botanične ilustracije, na katerih udeleženci lahko naslikajo lastno ilustracijo v tehniki akvarel.

ALENKA BRUN

Prva delavnica je že mimo, druga bo potekala v nedeljo, 6. avgusta, in sicer med drugo in sedmo uro popoldan, ravno tako v Medgeneracijskem centru Jezersko. Na prvi delavnici so prisotni slikali vrbovolistnega pramožka, pred delavnico pa smo nekaj besed spregovorili s pobudnico delavnice in avtorico razstave Sanjo Žagar, slovensko ilustratorko, ki se posveča knjižni in tudi znanstveni ilustraciji.

Žagarjeva je na Jezersko sicer primožena. »Odraščala sem v predmestju Maribora, pod Pohorjem, študij pa me je ponesel v Ljubljano na Akademijo za likovno umetnost in oblikovanje, kjer sem tudi spoznala svojega moža Jona Žagarja, ki se ukvarja z umetniško fotografijo. Jon prihaja z Jezerskega in tako sva se pred kakšnim letom preselila v te čudovite kraje,« nam razloži. Z znanstveno ilustracijo se je srečala med študijem oblikovanja vizualnih

komunikacij (smeri ilustracija) na ALUO pod mentorstvom doc. mag. Marije Nabernik, ki je ena izmed osrednjih oseb v Sloveniji na področju znanstvene ilustracije. »In če se pravilno spominim, sem izdelala ilustracijo rastline čilija, ilustriranja pa sem se lotila z velikim strahospoštovanjem. Mariji Nabernik gre tudi velika zahvala, da sem potem lahko študij nadaljevala še na magistrski stopnji, kjer sem doštudirala pod mentorstvom doc. Suzi Bricelj in izr. prof. dr. Nadje Zgonik ter se usmerila še v knjižno ilustracijo.«

Botanična ilustracija jo je navdušila že v otroštvu. »Doma smo imeli enciklopedijo narave, ki je bila polna znanstvenih ilustracij – knjigo sem prelistala tolikokrat, da so platnice odstopile. Takrat si nisem mogla predstavljati, da bi bila kdaj sposobna tudi sama naslikati takšne ilustracije.« Botanična ilustracija ji pravzaprav predstavlja izziv. »Kako z likovnimi sredstvi

Sanja Žagar živi in ustvarja na Jezerskem. / Foto: Alenka Brun

na papirju predstaviti rastlino, ki jo je treba sprva preučiti: oblike listov, cvetov, plodov ..., in na ilustraciji predstaviti tiste dele rastline, ki jo razlikujejo od njej podobnih rastlinskih vrst. Z likovnega vidika pa se mi zdi zanimivo, kako te rastline v

svoji najbolj idealizirani različici lebdi v nekem belem neskončnem prostoru.«

Tokratna razstava je njena tretja samostojna. Ideja o razstavi je vzniknila lani in Žagarjeva je bila res vesela, da sta Maja Lesar in Brane Žagar iz KUD Jezersko

idejo podprla. Na razstavi je predstavljenih 14 botaničnih ilustracij z rastlinskimi vrstami, ki rastejo na tem območju Evrope. Vse so naslikane v tehniki akvarel – to je nekako najbolj priljubljena tehnika za botanično ilustracijo. »In sicer zaradi živosti

barv, ki jo lahko v tej tehniki dosežemo,« razloži Sanja Žagar.

Razstavljeni dela so tudi plod različnih projektov od leta 2018 do danes. »Nekaj ilustracij je na primer nastalo v sklopu projekta Likovna in vsebinska obravnava endemičnih in ogroženih rastlinskih vrst v Sloveniji pod mentorstvom Marije Nabernik in v sodelovanju s strokovnima sodelavcema Alešem Sedmakom in Joštom Stergarškom. Ena serija ilustracij je postala serija znamk Slovenije na temo zdravilnih rastlin, ki so izšle leta 2018 pri Pošti Slovenije – zanjo je na primer tudi uporabljena druga podlaga, « našteva. Doda še, da je veliko del na razstavi nastalo kot naročilo iz Avstrije, za kar gre zahvala Ireni Žagar, »ki je tako katalizirala dela polovice razstave,« kot se izrazi. Avstrijci namreč tovrstno ilustracijo zelo cenijo; zadnje čase pa obstaja tudi nekaj zanimanja še za eno motiviko: ptice, še pove Sanja Žagar.

Pogovor

Hočem, da se mi vsak dan zgodi nekaj lepega ...

Mira
Stušek

Tako pravi Leščanka Mira Stušek ter nadaljuje: »In če sem šla na obisk k nekemu, ki se me je razveselil, je to dovolj.« Dolgoletna prostovoljka Rdečega križa in Slovenskega društva Hospic je prejemnica letošnje najvišje državne nagrade za prostovoljstvo.

MARJANA AHAČIČ

Kar 27 let, 12 tisoč ur prostovoljnega dela ... Ima vaš dan več ur kot moj ali ga le znate bolje izkoristiti?

Trinajst let sem že v pokopju! Začela sem pri Rdečem križu, zato je število tako veliko, pri Hospicu sem šele 21 let. Moram pa priznati, da je učiteljska služba vendarle takšna, da je, vsaj v mojem času, dovoljevala, da si delal še kaj drugega kot le bil zaposlen. V bistvu sem kot prostovoljka delala že v okviru šole: vodila sem podmladek Rdečega križa in otroke učila prostovoljstva. Najbrž se je tako začelo ...

Ampak občutek, da je treba pomagati drugim, ste prinesli od doma?

Najbrž, naša mama je vsem pomagala.

Hospic in Rdeči križ sta dve organizaciji, kjer ste bili najbolj angažirani. Kaj vas je vodilo k odločitvi prav zanju?

K Rdečemu križu sem prišla prek otrok. Spomnim se nekega koncerta v Ljubljani, kjer sem videla, koliko otrok potrebuje pomoč. Doma v Radovljici sem takoj za tem začela oživljati podmladke Rdečega križa, ki so bili takrat v obdobju zamiranja.

Hospic sem pa našla kakih deset let pred odhodom v pokoj, ko me je že skrbelo, kaj bom počela, ko ne bom več hodila v službo. Kaj pa vem, že sama beseda hospic me je na nek način privlačila. Pa izkušnja biti z nekom, ki te potrebuje predvsem za to, da ga poslušáš. Neverjetno se mi je zdelo, da te nekdo, ki je v stiski, sprejme, pa čeprav si popoln tujec. Še vedno me. Rada grem k ljudem, ki me potrebujejo, čeprav je, sploh na začetku, grozno. Ampak zdaj tudi že vem, da tuj človek, kar se pomoči tiče, bolj odvrne kot domač, ki je živčen, izmučen in pogosto tudi prizadet.

Ste se kdaj tudi kot učiteljica srečevali z otroki v stiski? Ste se odzvali tudi takrat?

Vedno. Pogosto ko je kateremu od učencev na primer umrla mama. Kar šla sem tja, zdelo se mi je, da moram k njim, ne vem, zakaj. In čisto zmeraj so bili svojci zadovoljni, da sem prišla.

Mira Stušek / Foto: Gorazd Kavčič

Zanimivo, da se po upokojitvi niste resneje ukvarjali z gledališčem; vrsto let ste vodili šolsko gledališko skupino Linhartovi čuki.

Morda sem se pa izpela ... Rdeči križ in Hospic sta me bolj prevzela, pa tu, v Lescah, smo ustanovili Hortikulturno društvo, kjer se še zdaj družimo in skupaj delamo. A veste, kako radi delamo? Pa pravi prijatelji smo postali v vseh teh letih. Ja, z društvi, s prostovoljstvom se vzpostavljajo in krepijo socialne mreže, tako pomembne sploh za starejše.

Nikoli niste silili v ospredje, a ste obenem prav z delom v Slovenskem društvu Hospic poskrbeli ne le za konkretno spremljanje umirajočih, ampak predvsem za to, da se je vzpostavila mreža dostopne pomoči po vsej Gorenjski.

To je pa res: ne silim rada v ospredje, sama sebi se ne zdim nič posebnega. Tudi potrudila sem se, da sem za Hospic poiskala novo predsednico; menim namreč, da en človek ne more biti tako dolgo na čelu neke organizacije. Meni se tudi to zdi nepošteno, da je nekdo celo življenje direktor v neki službi, nekdo drug pa nikoli ne pride na vrsto ... K sreči sem dobila Romano Adam, krasno mlado žensko z Golnika, ki je zdaj predsednica društva.

Kaj je bilo zahtevnejše, spremljanje umirajočih ali vzpostavljanje mreže?

Bi kar rekla, da vzpostavljanje mreže prostovoljcev

društva Hospic. Pa trud, da postanemo znani na Gorenjskem. Veliko smo hodili okrog in delali promocije.

Katera vrata je bilo najtežje odpreti?

Meni osebno? Na primer, da bi šla na občino k županu in mu rekla, naj društvo finančno podpre. Eni to delajo, mi je povedal mož, ki je bil župan dvanajst let. Prosimi mi je bilo težko, sploh v začetku, potem pa sem tudi to nekako premagala. In seveda pridobila sodelavce, ki so v tem boljši od mene. Pri sodelavcih sem imela res srečno roko. Brez njih ne bi bilo tako, kot je.

Mreža prostovoljk je zdaj vzpostavljena tako rekoč po vsej Gorenjski ...

Tako je. Za zdaj nas je načeloma dovolj, tudi zato, ker ena prostovoljka včasih spremlja po dva umirajoča. Čeprav se tudi zgodi, da pri posameznih primerih kar naenkrat skokovito naraste potreba po prostovoljcih. Prav letos smo tako imeli bolnico, h kateri smo po štiri prostovoljke hodile vsak dan. Dopoldan ni imela nikogar, ki bi lahko skrbel zanj, svojci so bili po službah. Pa pred novim letom sem en mesec vsako jutro hodila h gospe, da sem jo zjutraj uredila. Samo enkrat na teden je prišla kolegica. Tako je, nekateri pač to potrebujejo. In lažje prosijo Hospic kot pa svoje bližnje.

Zakaj?

Ne vem, morda zato, ker se svojcem potem čutijo

dolžne. Hospicu pa nihče nič ni dolžen. To se ve in tako je prav.

Gospo, h kateri smo hodile vsako jutro, je obiskovalo veliko prijateljic, a jutranjega dela niso prevzele. Kaj pa vem, zakaj gospa tega ni želela ... Če bi zbolela moja prijateljica Nada, prav tako prostovoljka, bi jaz zagotovo lahko vsak dan hodila k njej.

A vseeno: brez prostovoljskih organizacij ne gre. Tudi bogate države jih imajo, ker pač država ne more poskrbeti za prav vse drobne stvari. In vedno več potreb je, ljudje mladi zbolejajo ali pa so stari predolgo na svetu. Domači so utrujeni, izgoreli ...

Kako pa vaša družina skoraj tri desetletja ter tisoče in tisoče ur sprejema vašo angažiranost drugje?

Moža tako ali tako ni bilo toliko doma, da bi prav posebej opazil, otroci pa so bili takrat, ko sem resno začela, že skoraj odrasli, tako da niso bili prikrajšani. Pa tudi druga drugo so imele hčerke, saj so tri.

Kako pa si naberete energijo za številne aktivnosti, ki jih opravljate še zdaj, ko ste že dolgo upokojeni?

Po mojem mnenju je imamo nekateri ljudje enostavno nekaj več kot drugi. Pa tudi zavedam se, da moram imeti delo, sicer bi me zgrabila melanholiija. Tudi nisem človek, ki bi doma ves čas nekaj pospravjal. Moram med ljudi, jih poslušati. Pa seveda moram tudi v hribe in na kolo.

Ravno danes sem šla na Smokuški vrh.

Kaj je življenjska lekcija, ki ste se je naučili ob spremljanju umirajočih?

Ne vem, če lahko temu rečem lekcija, ampak ko spremljaš umirajoče, znaš bolj ceniti življenje. Živiš za ta trenutek, zavedaš se, da danes si, jutri pa ... In da je življenje lepo. Hočem, da se mi vsak dan zgodi nekaj lepega. In če sem šla na obisk k nekemu, ki se me je razveselil, je to dovolj.

Pravkar je bil sprejet zakon o dolgotrajni oskrbi. Ste spremljali polemike okoli njega, se vam zdi, da je dobro pripravljeno?

Ne prav natančno, ampak skrbi me, kako bo naša država to zmogla, vse je tako drago. Hvala bogu, če bodo vse izpeljali, ampak ...

... optimistični pa niste?

Stalno me je strah, da bom predolgo živa. (smeh)

No, v tej smeri sem si tudi zamislila zadnje vprašanje: zlato poroko sta z možem praznovala v vzponom na vrh Triglava, vaši dnevi so polni od jutra do večera. Kdaj razmišljate o tem, kako bo, ko boste stari 95, 100 let?

Po mojem bom v domu. Želela bi si, da bi tja prišla še s toliko energije, da bi se lahko družila in pogovarjala z ljudmi. Rada bi bila kot srečneži, kot je na primer gospod Šetina iz Radovljice, ki je pri devetdesetih še izjemno čil in bister. A zavedam se tudi, da zdaj v dom običajno prihajajo ljudje že v zelo slabem stanju, demenčni. Vidim, kako je; človeku se takrat zmanjšajo želje, potrebe in veselje. Ampak če bom takšna, se tega najbrž tudi ne bom zavedala. Bom pač gledala v eno mero, ker me ne bo nič zanimalo. Narava vse pravilno uredi.

Smrti vas po vseh teh letih dela z umirajočimi ni več strah?

Mislím, da me ni. Veliko smrti sem že doživela in videla, kako počasi s telesom propadajo tudi možgani. Pa tudi: vem, da je pred mano še veliko lepega, zanimivega, a najpomembnejše stvari v tem življenju sem že doživela.

»Ko spremljaš umirajoče, znaš bolj ceniti življenje. Živiš za ta trenutek, zavedaš se, da danes si, jutri pa ... In da je življenje lepo. Hočem, da se mi vsak dan zgodi nekaj lepega. In če sem šla na obisk k nekemu, ki se me je razveselil, je to dovolj.«

Zgodba

Z Volče in iz Stiške vasi v Kolorado

Sebastijana Mraka je po dodiplomskem in magistrskem študiju elektrotehnike na Univerzi v Ljubljani na drugo stran luže gnalo znanje in možnost doktorata. Na Bostonski univerzi je leta 2020 tudi doktoriral. Usoda pa je hotela, da je po dveh letih študija v Ameriki na obisku v Sloveniji spoznal Mojco, takrat še Jagodic.

KLARA MRAK

Ko sta se prvič videla, sta si bila všeč, ostala sta v stikih, se srečevala na konferencah v tujini. Po koronskih mesecih, ko se osem mesecev nista videla, je Mojca, sicer po izobrazbi novinarka, odpotovala v Boston. Oktobra 2020 sta se odločila, da se bosta poročila. Po enem letu se jima je rodil sin Leonard in pred kratkim so skupaj prvič obiskali Slovenijo. »Ko sva prvič šla na pijačo, sem si rekla: To je bil pa celo nek zmenek, ki je bil zanimiv. Zdelo se mi je intrigantno tudi to, da je šel iz Poljanske doline čez lužo, da je iz enakega okolja kot jaz in da dela zanimive stvari. Potem sva ostala v stiku; ko je imel kakšne konference v tujini, sva se velikokrat dobi-

študija v Sloveniji v Bostonu, tako da sem ga poznal. To ni veliko mesto, ima manj kot pol milijona prebivalcev, ni tako metropolitansko,« pove Sebastijan, Mojca pa doda: »Malce angleški je, veliko je zelenih površin, lep slog, lepa arhitektura, staro mesto je ima evropski pridih.«

Mojca in Sebastijan sta se našla dve leti kasneje, leta 2018, ko je bil Sebastijan na obisku v Sloveniji. »Našla sva na Tindru, tako da sva šla na zmenek v Kranju in sva kar ohranila stike, no, zdaj sem pa v Ameriki,« se zasmije Mojca. »Šla sem za njim v Boston. Ko je še delal doktorat, sem si malce utopično predstavljala, da ko ga bo zaključil, bova šla pa nazaj v Evropo, ker jaz sem vseeno bolj domotožna kot Se-

Mojca, Leonard in Sebastijan Mrak med obiskom v Sloveniji / Foto: Tina Dokl

Pa povprašam Mojco, koliko se v zasebnem življenju pogovarjata o njegovem delu. »Se mi zdi, da se ravno zaradi tega dobro dopolnjujeva, jaz sem bolj čustvena, Sebastijan pa je bolj razumski; dobro pa tudi zakon 'štima', če kakšne stvari ne slišiš ali pa ne razumeš ...« namig za dober zakon podeli Mojca.

la: recimo na Kanarskih otokih, v Belgiji, na Nizozemskem, enkrat sem šla tudi v Boston ...« se začetkov spominja Mojca.

Sebastijan je otroštvo preživljal v Volči v Poljanski dolini, Mojca pa v Stiški vasi, vasicí pod Krvavcem. Kako se človek odloči zapustiti te prelepe kraje in oditi v širni svet, ju vprašam. »Odločitev je bila enostavna, leta 2016 sem dobil doktorat v Bostonu in se odločil, da grem tja. Sicer sem bil že v času

bastijan. Zdaj smo se odločili, da smo še kar malo ostali, pa tudi še nekaj časa bomo ... Dokler bodo priložnosti, da ostanemo v ZDA, bomo ostali, potem bomo pa videli. Sva nekako oba narejena bolj na 'go with the flow' (prepuščati se toku) ...«

V Sloveniji prvič po rojstvu sina

Sin Leonard je zdaj star dobro leto in pol, prvič po njegovem rojstvu so pred kratkim za pet tednov

Družina Mrak na sprehodu v okolici Boulderja

/ Foto: osebni arhiv Mojce Mrak

obiskali Slovenijo. Kako je bilo postati mati in oče na drugi strani sveta? »Velikokrat rečem, da je v Sloveniji precej več podpornega okolja za mlade družine, že v porodnišnici, pa tudi da so babice in dedki dosegljivi za varstvo, saj če si daleč stran od primarne družine, tega ne moreš izkoristiti,« razmišlja Mojca. »Midva si recimo morava pomagati z varuško, s plačljivim varstvom, nimava privilegija, da lahko vpleteš družino, v Ameriki pravijo: 'It takes a village to raise a child' (potrebna je vas, da se vzgoji otrok); midva nimava 'vasi' oziroma si jo morava zgraditi. Zdaj, ko sva v Sloveniji, vidiva, kakšen privilegij je, ko se najin sin lahko igra s svojimi bratranci in sestričnami, da lahko zunaj preživljajo čas. Vse dneve je zunaj, midva pa lahko v miru kavo spijeva ... tega v Ameriki sicer ne doživljava, vsaj ne na tak način. V Ameriki je tako: če se z nekom dobiš zunaj, se dobiš za 'play date' – gre za načrtovan in nadzaran čas: ti se zмениš v parku ob 15. uri, otroci se bodo igrali, potem odideš domov. Tu je pa vse prosto. Ljudem v Sloveniji je samoumevno, da se otroci zunaj igrajo, v Ameriki to ni tako samoumevno.«

Vsi naju »pitajo«

Kako je bilo po dveh letih priti domov, kako preživljata čas tu? »Skoraj vsak dan jeva potico v vseh možnih oblikah pa suhomesnate izdelke. Zelo okusna se nama zdi slovenska hrana, po tem času še veliko boljše kot prej,« povesta. (smeh) Kakšna pa je hrana v Ameriki? »Ko sem prišla

v Boston, sem bila začudena, zakaj so v trgovini tri etaže napolnjene s čipsi, ogromno je predelane hrane, a najdeš hrano, ki ti ustreza. Veliko pripravljava slovenske jedi, pa super je, ker znava iz sestavin kaj dobrega pripraviti; namreč dosti Američanov je, ki samo kupijo neko hrano, pa ne znajo iz nje nič narediti. Midva sva zdrav način življenja prinesla iz domačih vasi.« Pa je v Ameriki moč dobiti slovenske artikle? »Pašteta Argeta, salama Poli, Fructalov sok, vse to je narejeno v Ohio, a je drugačne barve in drugačnega okusa,« pove Sebastijan. Mojca priki-ma in doda: »Ne glede na to, kje si v Ameriki, je v radiju dvajset kilometrov vsaj ena balkanska ali ena mediteranska trgovina, kjer imajo med drugimi slovenske produkte, tudi Radensko, Donat ...«

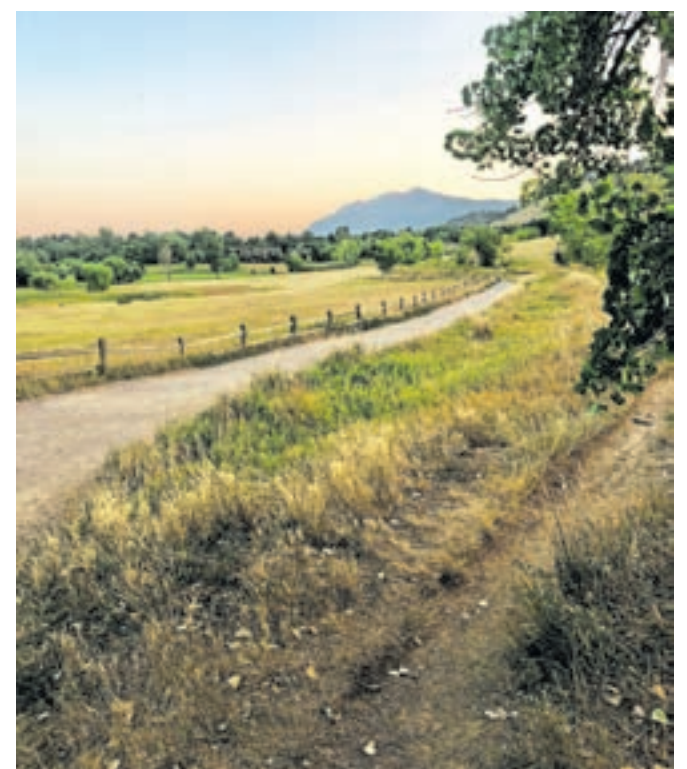
Kreme za sončenje so v vseh torbica

Družina Mrak živi v gorskem mestu Boulder v zvezni državi Kolorado, kjer Sebastijan na tamkajšnji univerzi (University of Colorado Boulder) deluje kot raziskovalec na inštitutu za vesoljsko vreme in kot predavatelj na fakulteti za vesoljsko tehnologijo (Aerospace Engineering). Večino raziskovalnih projektov, s katerimi se ukvarja, sponzorira Ameriška vesoljska agencija NASA, vključno z raziskavami vplivov sončnih mrkov in pripravami na novo veliko Nasino misijo za raziskovanje atmosfere, ki je načrtovana za izstrelitev leta 2029. »Živimo med 1600 in 1700 metri nadmorske

stanovanju imamo vlažilce zraka, saj je na dnevni ravni vlaga zraka le 20-odstotna,« pove Sebastijan.

Proučuje vesoljsko vreme

Vreme, in to vesoljsko vreme, je sicer tudi predmet Sebastijanovega znanstvenega proučevanja. »Vesoljsko vreme je zelo dinamično in ga neposredno kontrolira sonce. Za razliko od našega vremena, ki ga kontrolira pretok zraka, vesoljsko vreme sestavljajo naelektreni delci (ioni), ki se gibljejo zaradi električnega in magnetnega polja na višinah med sto in tisoč kilometri. Ta del atmosfere se imenuje ionosfera. Poznavanje dinamike plazme v ionosferi je cilj pri napovedih vesoljskega vremena, podobno kot je poznavanje vetra za naše vreme. Tako kot ima vreme vpliv na naše življenje – od njega so odvisne vsakdanje odločitve –, ima vesoljsko vreme pomemben vpliv na 'življenje v vesolju', kar trenutno izkušajo predvsem operaterji satelitov v nizki orbiti,« svoje proučevanje na kolikor se da poljuden način skuša razložiti dr. Mrak. Pa povprašam Mojco, koliko se v zasebnem življe-

Prostranih razgledov v Koloradu ne manjka.

/ Foto: osebni arhiv Mojce Mrak

soncu čisto rdeč. Ves čas imamo pri roki kreme za sončenje.« Mojca potrди: »Res je, katerokoli torbico primeš, je že kar notri. Prodajajo jih povsod. Tudi kreme za vlaženje. Tu imava čisto drugačno kožo; ko se vračaš v Ameriko, se ti v nosu kar kraste naredijo, ker je tako suh zrak.« »V

nju pogovarjata o njegovem delu. »Se mi zdi, da se ravno zaradi tega dobro dopolnjujeva, jaz sem bolj čustvena, Sebastijan pa je bolj razumski; dobro pa tudi zakon 'štima', če kakšne stvari ne slišiš ali pa ne razumeš ...« namig za dober zakon podeli Mojca.

Jaz, midva in mi

Zelišča

MOJCA LOGAR

profesorica geografije
in zgodovine

Poletje je čas, ko lahko nabiramo zdravilna zelišča, jih sušimo in pripravljamo za zimo. Ko nabiram zelišča in jih pripravljam, se počutim kot teta Pehta. Prva spomladna roža, ki sem jo nabrala in posušila, je bil pljučnik. Raste na jasi ob gozdnem robu, ima vijolično-rozate in modrikaste cvetove. Zelišča posušim v nizkih škatlah v garaži. Posušena spravim v steklene kozarce in jih hranim. Morda bi bilo še bolje hraniti jih v papirnatih vrečah ali vrečah iz blaga, da bi lahko dihala. Sedaj jih imam v steklu. Na vrtu režem meliso in meto, več je mete. Tudi ta je že posušena, rasla pa

bo vsaj do oktobra. Nabrala sem bezeg. Nisem še prišla do materine dušice. Letošnje poletje je deževno in muhasto. Morda bom morala višje v hrib, da bom še dobila to drobceno rožico. Imam tri rastišča, za katera vem, da tam uspeva, Krvavec, Kofce in Soriška planina. Nekje jo bom že dobila. Moja učiteljica klavirja je bila sestra uršulinka. Imela je prijateljico, ki je poleti pasla krave in druge živali na Dolgi njivi za Krvavcem. Bila je zelo posebna ženska, ki so jo poznali daleč naokrog. Čez poletje je živela na Dolgi njivi skupaj s psom, oslom in svojo čredo krav. Spomnim se, da je prišla kdaj k sestri v samostan in pripovedovala o tej planini. Nekdo je o tej pastirici napisal pesem, moja učiteljica klavirja jo je uglasbila.

Zame je to eno najlepših poletnih opravil.

Večkrat sva jo prepevali, zato jo znam še danes. Ko po planinah nabiram rože, se vedno spomnim na to žensko, svoje ure klavirja in si prepevam pesmico. Takole gre: *Za Krvavcem je dolina, kakor zibelka se zdi, s cvetjem pisanim poslana, ruševje krog nje šumi. In nebo nad njo je sinje, ko pomladni encijan.*

Sonce mlad metulj prihaja, pit medico dan na dan. Tamkaj Čeri z L. pase, dobra volja tam živi. Pridi pa se razveseli, če srce te kdaj boli.

(avtor besedila meni neznan)

Tako bom tudi letos šla v planine nabirat rože. Poleg materine dušice bom nabrala še hribsko reso in srčno moč. Medvedove tace pa sem zamudila. Takrat se zame čas ustavi. Ne vem, zakaj si ne omislim, da bi več časa preživela v hribih in vonjala te cvetlice. Običajno gre kdo z mano. Otroci pomagajo, me gledajo, zagotovo pa niso tako navdušeni, kot sem jaz. Potem je hitro slaba volja, priganjanje in nerganje. Jaz bi se pa kar ulegla na cvetlično preprogo in vonjala duh miru, spokojnosti. Vonjala bi občutek, ko ni naglice, ko se čas ustavi. Zdi se mi, da je zdravilna moč rastlin že v samem nabiranju, odločitvi, da greš in si vzameš čas, delaš nekaj, kar ti je všeč. Seveda vsi nimajo tega privilegija, volje, možnosti ali ne morejo več hoditi v hribe in si pripravljati zaloge zdravilnih rožic za zimo. Lahko jih kupimo na tržnicah, v trgovinah, morda komu naročimo, da to naredi namesto nas. Zame je to eno najlepših poletnih opravil.

Animatorji

JANEZ LOGAR

zakonski in
družinski terapevt

V Predosljah je julija potekal oratorij. Štirje otroci so bili animatorji, peti pa je tudi bil včasih. Vztrajajo več let. Kaj jih tako žene? Kaj imajo od tega, da si vzamejo prost cel teden, ki bi ga sicer lahko izkoristili za službo ali kakšno potovanje? To sem vprašal svoje otroke, saj občudujem njihovo zavzetost in trud.

»Večina od nas, animatorjev, je bila že prej udeležencev oratorijev. Že takrat nam je bil to eden najboljših tednov v letu. Zdaj pa

kot animatorji želimo drugim otrokom omogočiti te spomine, tudi njim pričarati nepozaben teden. Zaradi otrok in družbe ostajamo animatorji vrsto let. Hkrati pa zdaj doživljamo oratorij iz povsem drugačne perspektive. Priprav je veliko, nosimo več odgovornosti, ki je lahko utrujajoča, a s tem pride tudi drugačno zadovoljstvo. Aktivnosti dajo rezultate in to nam da poseben ponos. Bolj ko smo bili aktivni, samoiniciativni, več ponosa smo čutili. Zdaj mi spravimo otroke v dobro voljo. Vse, kar damo, od otrok dobimo tudi nazaj. Kako nam zaigra srce, ko slišimo in vidimo smeh. Ko sem na zaključni prireditvi pogledala vse animatorje na odru, me je prevzel ogromen ponos. Gledala sem ekipo, ki je ustvarila res dober teden otrokom, pomislila sem, kaj vse naredimo zanje, in komaj zadržala solze na odru. Vseh teh občutkov se ne da lepše opisati, doži se jih, ko otroci iz vsega srca na glas še zadnjič odpojejo himno in nam grejo vse kocine pokonci. Otrokom predajamo tudi svoje vrednote. Starjši ko si, bolj se zavedaš, da veliko otrok nima prave podpore doma, malo bolj se že zavedaš, kaj je pomembno v življenju, kaj vse bodo ti otroci morali še prestati. Predšolskih tednov v letu. Zdaj pa

animatorji sami. Družba, ki jo tu dobiš, je neprecenljiva. Pred oratorijem se pripravljamo, vsi vlagamo čas in energijo v skupni cilj, med oratorijem pa se ves teden družimo. Skupaj smo vse do polnoči (tudi ko nas župnik že usmerja proti domu).

»Ko sem jih gledala, sem komaj zadržala solze.«

Koliko prijateljstev se je že spletlo med animatorji na oratoriju, nekatera so ostala tudi za življenje. Vsi si želimo skupnosti, v kateri se počutiš sprejetega, vsi si želimo občutka povezanosti, in to večina animatorjev tu dobi. To nas povezuje. Mnogim animatorjem je ta teden odklop od njihovega življenja, saj ne počneš nič drugega, kar po navadi. Nekaterim je to sprva čudno, mnogim pa je potem tudi kar težko iti nazaj v 'normalno' življenje. Veliko pa nam pomeni tudi, ko se nam starši zahvalijo, mogoče s pecivi ali kako drugače. Kakšen starš na koncu vseeno pride do nas in reče: 'Hvala za ves trud.' Takrat solze ne ostanejo zadržane in jih res ni treba skrivati. So prikaz najlepših občutkov, ker nam je na oratoriju tako lepo in ker nas gane, da kdo pa le opazi ves naš trud. In to še pove.«

Dr. Marija Kavkler (4)

MAJA BERTONCELJ

raznolikost
in vključevanje

Dr. Marija Kavkler se je v zadnjem delu osredotočila na otroke z motnjami v duševnem razvoju, ki bi za uspešno vključevanje v večinske šole potrebovali izobraževanje po manj zahtevnih programih, ki se pri nas izvajajo le v specialnih šolah. »Smo ena redkih držav, skoraj bi rekla, da edina, ki samo en program za otroke s posebnimi potrebami izvaja v večinski šoli. To je prilagojeno izvajanje z dodatno strokovno pomočjo, ki zahteva minimalne standarde znanja. Če jih otrok ne doseže, ne more biti v večinski šoli. Tudi otrokom, ki imajo znižane spodobnosti, bi se v večinski šoli moral omogočiti njim ustrezen program. Tako je mišljeno tudi v Konvenciji o pravicah invalidov, v usmeritvah Evropske unije,« poudarja.

Nižji standard tudi v večinski šoli

Pojasnjuje, da je program, ki ga pri nas izvaja večinska šola, za del otrok s sopojavljanjem različnih motenj,

s težjimi oblikami posebnih potreb in za otroke z motnjami v duševnem razvoju neustrezen, saj ne dobijo prilagoditev, oblik pomoči, ki bi jih potrebovali. »Na primer otroci z motnjami v duševnem razvoju imajo praviloma težave pri učenju na vseh področjih, ni pa res, da se ne bi mogli učiti. Napačno je, da a priori mislimo, da ne zmorejo, se osredotočamo le na to, česa ne znajo. Ni poslušeno do teh otrok, da niso deležni ustrezne pomoči. Učitelj ni tisti, ki je krivec, ker on – kolikor zmore – prilagaja, ne more pa toliko, kolikor bi otrok potreboval. V večinski osnovni šoli bi morali imeti tudi prilagojeni program z nižanim izobrazbenim standardom in prilagojen program nasploh.« Poudarja, da so v svetu najpogosteje v večinske šole vključeni otroci z Downovim sindromom, ker imajo določene značilnosti, da se lažje vključujejo. »Pri nas te možnosti tem otrokom ne damo. Od njih zahtevamo prav tako

doseganje minimalnih standardov znanja. Nekaj posameznih primerov je, ko so tudi pri nas zaključili večinsko osnovno šolo, a imeli so izjemno podporo strokovnih služb,« je povedala.

Primer iz Anglije

Številne primere dobrih praks vključevanja otrok s posebnimi potrebami v večinske šole si je ogledala v tujini. »V Angliji sem si ogledala mrežo šol, ko je v posamezno šolo vključenih več otrok, ki imajo določene posebne potrebe. Bila sem v šoli za gibalno ovirane in za otroke z okvarami vida. Odlični primer je bila šola, v kateri je bilo nekaj čez 130 otrok, od tega pet s hujšo okvarami vida. Ta šola je imela tri pravila, ki so se jih držali vsi otroci: ne dirjaj, ne vpij in pospravljaj za seboj. Poleg tega so imeli na šoli tiflopedagoginjo, ki je prilagajala gradiva za učitelja, imela posebne treninge, obravnavala otroka ... Imel je takšne pogoje kot v specialni ustanovi,

a bil je med vrstniki, v večinskem okolju. Takšen način bi morali vzpostaviti pri nas in o tem je v preteklosti že bilo govora. Tudi za gibalno ovirane so imeli ves kontinuum programov z različnimi terapijami,« je opisala enega izmed primerov.

Vrstniška pomoč

Pravi, da je pri nas večkrat slišati, da zaradi vključenosti otrok s posebnimi potrebami v razredu »trpijo« drugi otroci. »To ne drži, če je vključitev dobro organizirana. Če vrstnike seznanimo s potrebami otroka, mu lahko veliko pomagajo. Vrstniška pomoč je po svetu ena od ključnih pomoči za delo z otroki s težavami pri učenju ali težavami na področju socialnega vključevanja. Za to je treba otroke usposabljalati. To sodelovanje, sobivanje je dobrobit tudi za sovrstnike. Na primer v Italiji, ki intenzivno izvaja inkluzijo, so ljudje nasploh mnogo bolj tolerantni do sprejemanja oseb s posebnimi

potrebami. Pojasnili so mi, da se toliko let z njimi šolajo, da točno vedo, kaj zmorejo in česa ne – in zato jih tudi zaposlujejo, se z njimi družijo, jih vključijo v svoje okolje. To so tiste ključne stvari, ki govorijo v prid inkluziji. Otroci, ki se izobražujejo v inkluzivni šoli skupaj z otroki, ki imajo različne potrebe, v odraslosti bolje sprejemajo razlike v družbi,« pove dr. Marija Kavkler.

Žalosti jo, da v Sloveniji na področju inkluzije še vedno ne naredimo ključnih korakov naprej, da bi tudi otroke z motnjami v duševnem razvoju usmerjali v prilagojeni program z nižjim izobrazbenim standardom, ki bi se izvajal v večinski šoli. »To omogoča Zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami iz leta 2000. Od takrat tega še nismo uspeli narediti. Manjka podzakonski akt, ki bi opredelil, da tudi večinska šola izvaja nižji program, in seveda zagotoviti pogoje za to,« zaključuje.

(Konec)

Iz sveta Petra Colnarja (3. del)

Ljubezen z Evo

PETER COLNAR

Črna noč spomina

Dne 21. junija 2022 sem se vrnil domov po petmesečni odsotnosti po nočni poškodbi doma v sobi. En mesec sem bil v Splošni bolnišnici Jesenice, nato pa štiri mesece v Domu upokojencev na Jesenicah.

Bilo je devet let po slovesu žene, ki je umrla za rakom ravno na moj rojstni dan. Živel sem v tretjem nadstropju stanovanjskega bloka.

Zbudil sem se, ker je brnel televizor. Zaspan, na pol omotičen sem šel po vodo v kuhinjo. Ker sem zadel vogal nizke mizice, me je zasulkalo

in potegnilo nanjo. Obsedel sem na udrti masi sredi mizice. Iz njene luknje so gledale samo roke in noge. Na silo sem se poskušal z rokami dvigniti, vendar mi to ni uspelo štiri ure in četrt. Tako nisem dosegal bližnjega »pametnega« telefona. Z vso silo sem se poskušal dvigniti, vendar sem vedno padel nazaj v ujetništvo. Nikoli ne bom vedel, kako mi je po dobrih štirih urah uspelo doseči telefon in poklicati pomoč.

Prvič sem se za nekaj trenutkov zavedel v rešilnem avtomobilu. Potem me »ni bilo«, dokler se nisem zavedel na podprti hoji v večjo sobo v Bolnišnici Jesenice. Eden od bolnikov me je spoznal in vzkliknil, ne da bi

moja zadnja, šestdeseta tedenska nadaljevanka z naslovom Na Gorenjskem v deželi Kranjski. Zadnja prispevka je iz mojega računalnika prinesla hčerka.

Kasnejše obdobje, po skoraj petmesečnem okrevaanju v Domu upokojencev na Jesenicah, je minilo ob pomoči osebja, vendar tudi ob moji naravnost trmasti vztrajnosti. Podzavestno se oklepam nekaterih nenapisanih načel:

Hoja je zdrava. V vsakem človeku je tudi nekaj dobrega. Človek hitro pozabi slabe in se spominja veselih delov življenja. Prav vsaka življenjska izkušnja oblikuje osebnost človeka. Pozaba krivic, ki smo jih doživeli, je težka, vendar se je tudi zaradi njih

Prepisane misli:

- Noben pesnik ali pisatelj si ne želi, da bi bil edini, ki je kdajkoli živel, vsi pa si želijo, da bi bili edini živi, in mnogi verjamejo, da jim je bila želja uslišana.
- Drži, da galeja obvlada val, ki se upogiba in nagiba, vendar je val njen gospodar.
- Kdor je zmožen zardeti, ne more imeti črnega srca.

karkoli vedel v moji črni noči spomina: »Obiskal nas je novinar Peter Colnar ...« Bil sem upokojen, vendar mu je bilo verjetno moje delo zanimivo. To je bilo malo, preden je v Gorenjskem glasu izšla

oblikovala osebnost, ki stoji pred teboj. Če se upokojencu mudi, naj enostavno vzame dopust. Govorica je velika prednost, ki jo ima človek v primerjavi z bitji, ki probleme rešujejo s spopadi ...

www.gorenjskiglas.si

Vaš razgled

Včasih tudi primerna pohodniška oprema »izgubi« proti moči narave in marsikdo je v neurju, ki je besnelo nad Gorenjsko, ostal ujet v gorah. Zato so planinci na fotografiji, ki so uspešno ušli vetrolomu, ki je uničeval nad Radovno in Krmo, upravičeno lahko nasmejanih obrazov. K. M. / Foto: Gorazd Kavčič

Dež, sonce, veter, pa spet sonce in obrat v nevihto ... izmenjujejo se tudi višje in nižje temperature, marsikdaj lahko zaniha tudi počutje. Zato nas pogled na članico mobilne reševalne ekipe, ki jo srečamo na marsikateri prireditvi, lahko samo razveseli. Še bolj pa smo lahko veseli, če ji reševalnih pripomočkov ne bo treba vzeti iz torbe. K. M. / Foto: Gorazd Kavčič

Gorenjski priimki

Tomc, Tomov sin, 2. del

TINO MAMIČ

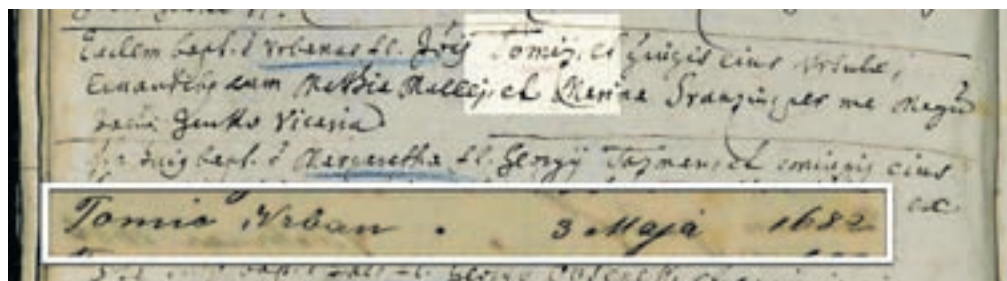
Tomc je redkejši priimek: 125 jih živi v Sloveniji, 500 na vsem svetu. Priimek namreč ni samo slovenski, ampak tudi hrvaški in češki. Na Hrvaškem je nosilcev priimka Tomc 110 (Zagreb in Đurđevac), na Češkem 103, v Nemčiji 56, ZDA 56, na Tajskem 28 in v Kanadi 11. Tem lahko prištejemo

še 200 nosilcev priimka Tomc: ZDA 48, Mehika 38, Argentina 36, Avstrija 23, Venezuela 16, Jordanija 14. Število v Sloveniji niha: 1971 jih je bilo 136, 1997 pa 152.

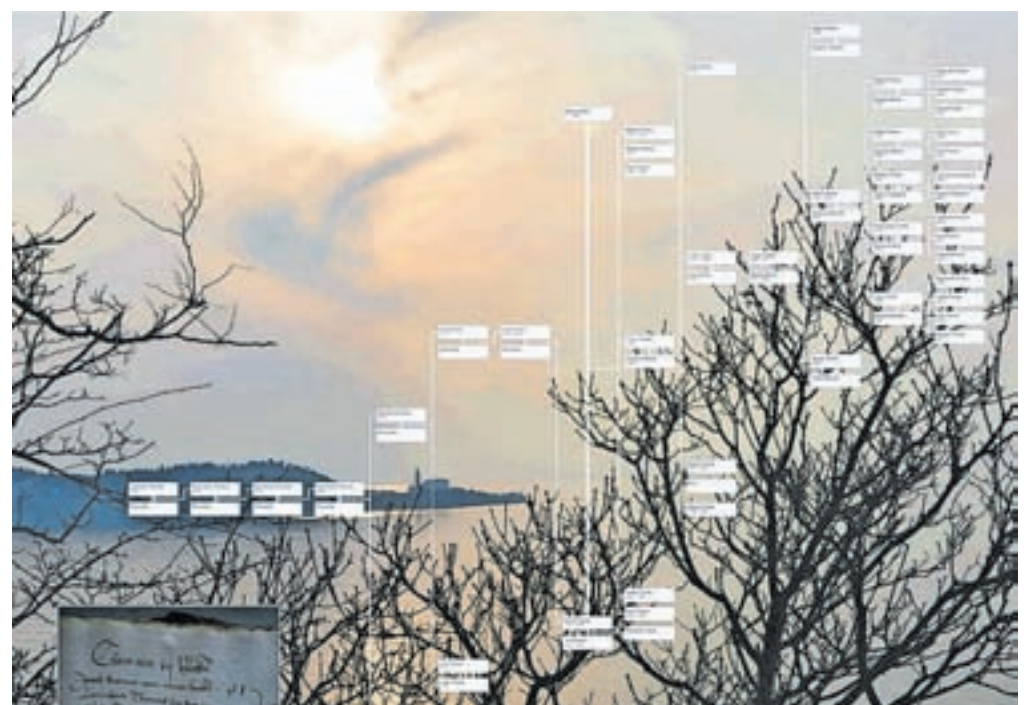
Tomc je isti priimek kot Tomec in izvira iz dežele ob zgornji Kolpi. Na hrvaški strani reke so ga zapisovali Tomac, na slovenski pa Tomc. Zdi se, da je prvo gnezdo priimka prav ob izviru reke

Kolpe. V bližini je tudi gora z imenom Veliki Tomac (1031 m n. m.). Ker so toponimi največkrat starejši od priimkov, je mogoče priimek nastal kasneje kot Veliki Tomac.

Priimek Tomac nosi 2500 ljudi na svetu, največ, polovica, na Hrvaškem. V Severni Ameriki jih je 700, v Moldaviji 330, Avstraliji 65, Avstriji pa 30. V Sloveniji živi 64 ljudi s priimkom Tomac, 21

Tomce najdemo v Begunjah in Vrbi že v najstarejših matičnih knjigah Župnije Radovljica. Priimek so vpisovali kot Tomiz. Knjigo hrani Nadškofijski arhiv Ljubljana (K Radovljica, 1680–1689, zv. 2, str. 18).

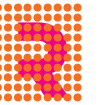
Eden najstarejših slovenskih rodovnikov, ki sega približno do leta 1470, rodovnik družine Tomac

več kot leta 1971. Večina je potomcev Tomca, ki je pred prvo svetovno vojno prišel iz vasi Podgora Turkovska. Sicer pa ima rodbina eden najstarejših rodovnikov, saj sega

v leto 1470, ko se je v vasi Mali Lug rodil Linhart Tomac.

Priimek Tomc se je ohranil tudi v obliki hišnega imena. Nomen vulgaris v Srednji Beli 35 pri Predvoru je

bil pr' Tomc, knjižno pri Tomcu. Prebivalcem so rekli Tomčovi. Domače ime je vpisano v Register nesnovne kulturne dediščine (www.hisnaimena.si).

HUMOR, HOROSKOP

HOROSKOP

TANJA

Oven (21. 3.–21. 4.)

Tudi odnosi z vašimi najbližjimi ne bodo mogli uiti vašemu kritičnemu očesu, s katerim jih boste merili, ko se boste otepali rutine. Kot gobe po dežju se bodo pojavile nekatere osebe iz preteklosti, pa boste imeli polne roke dela.

Bik (22. 4.–20. 5.)

Tudi pri vas se bodo pojavljali različni ljudje iz preteklosti, vsak od njih s svojimi nameni. Pazite pri komunikaciji, da si ne pokvarite trenutnih odnosov. Nekaj napetosti boste doživljali tudi na delovnem mestu oziroma pri poslu.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)

Razočaranja vam bodo jemala energijo. Imejte v mislih, da to obdobje najlažje prebrodite tako, da se osredotočite na točno določen cilj in s polno paro delujete v tej smeri. Tako bodo odpadla odvečna in predvsem nepotrebna bremena.

Rak (22. 6.–22. 7.)

V tem času se boste še najbolj vrteli okoli financ oziroma boste veliko razmišljali o njih. To bo vključevalo tudi razmislek o prihodnji poslovni poti, o porabi financ in dejanskih potrebah in tudi o spremembah vaših vrednot.

Lev (23. 7.–23. 8.)

Nekateri levi se boste zazdeli neustavljivo privlačni partnerjem iz preteklosti in prišli bodo pred vaša vrata. Dobro premislite, ali so res vredni vaše energije ali pa je bolje, da jih za vse večne čase postavite na stranski tir in pustite zadaj.

Devica (24. 8.–23. 9.)

Vse dogajanje okoli vas bo pripeljalo do tega, da boste ponovno preobremenjeni. Ozavestite to in stopite korak nazaj, da vas ne odnese predaleč. Hkrati boste imeli občutek, da se nič ne premakne. Kar počasi, to je samo začasno.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)

Z morebitnim pojavom starih prijateljev in znancev v vašem življenju, se vam bodo zavrteli spomini in nekdanji načrti in želje za vaše življenje. Obudite te spomine in razmislite, ali nemara te želje še vedno potrebujejo izpolnitev.

Škorpion (24. 10.–22. 11.)

Planeti in energije se vam nenadoma ne bodo več zdeli naklonjeni, saj boste naleteli na nepričakovane ovire skoraj na vseh področjih. Čas je namenjen temu, da prečesete svoje vizije, cilje in želje ter razmislite, ali so to še vedno vaše usmeritve.

Strelec (23. 11.–21. 12.)

Tudi vam se bo zazdelo, da na nekaterih področjih zadeve nikamor ne gredo. Da vse stoji in stagnira in da je vaš trud popolnoma zaman, saj ne se pomikate nikamor, kaj šele, da bi kaj dosegli. To bo trajalo le nekaj dni! Kar mirno.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)

Pravijo, da je potrpežljivost božja mast, in bolj kot kadarkoli bo ta potrebna zdaj. Ljudje okoli vas bodo nestrpni, napeti in nepotrpežljivi, zato imejte v mislih, da je bolje kakšno besedo požreti, kot pa potem krpati odnose.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)

Če ste v zadnjem času preveč delali oziroma si nikakor niste vzeli časa zase, se vam lahko v kratkem zgodijo neprijetni dogodki oziroma vam zdravje ponagaja. Kroničnega stresa in utrujenosti ne gre jemati zlahka!

Ribi (20. 2.–20. 3.)

Pri vas se bodo napetosti nakopičile v odnosih z bližnjimi osebami, bodisi partnerji ali sodelavci. Izbruhnilo bo nezadovoljstvo, v ozadju pa mu bo pomagal ego, ki ga bo nagovarjal k zadevam, zaradi katerih lahko kasneje zardevate.

TA JE DOBRA

Mladi zdravnik in odvetnik

Mlad zdravnik je odprl zasebno ordinacijo in zunaj obesil tablo: Ozdravitev uspela: 20 evrov, ozdravitev ni uspela: dobite 100 evrov.

Neki odvetnik vidi možnost hitrega zaslužka 100 evrov in se naroči v ordinacijo na pregled.

Odvetnik: »Izgubil sem občutek za okus.«

Zdravnik: »Sestra, prinesite zdravilo številka 22 in dajte pacientu v usta 3 kapljice.«

Sestra opravi naročeno, odvetnik pa: »Fuj, to je vendar bencin!«

Zdravnik: »Vaš občutek za okus je povrnjen. To bo 20 evrov.«

Čez teden dni se odvetnik vrne, da bi si povrnil denar:

»Izgubil sem spomin. Ničesar se ne spomnim.«

Zdravnik: »Sestra, prinesite zdravilo št. 22 in dajte pacientu v usta 3 kapljice.«

Odvetnik: »To pa ne, to je vendar bencin!«

Zdravnik: »Spomin se vam je vrnil. To bo 20 evrov.«

Nejevoljen mu odvetnik plača, čez teden dni pa se ponovno vrne:

»Vid se mi je zelo poslabšal in skoraj nič več ne vidim.«

Zdravnik: »Tu vam verjetno ne morem pomagati. Tukaj imate 100 evrov,« in mu pomoli bankovec.

Odvetnik: »Hej, to je 10 evrov, ne pa 100!«

Zdravnik: »Aha, vid se vam je povrnil, to bo 20 evrčkov.«

Ne more prešteti ovc

Dva pastirja se pogovarjata o svojih čredah.

Prvi vpraša drugega: »Koliko ovac imaš v čredi?«

»A veš, da ne vem. Kadarkoli jih začnem šteti, zaspi!«

LAŽJI SUDOKU

7	1	4			2	9	6	
6		2	7					3
8			5				4	7
3				9		6	8	
			2	7				
	2	1		3				4
2	6				1			8
5					3	1		9
	9	8	4			7	3	

Rešitev:

9	5	2	7	1	8	7	9	6
1	8	9	7	5	7	6	6	6
8	7	9	6	6	2	1	5	9
7	2	1	5	9	6	2	9	7
2	1	6	2	5	9	9	2	4
5	9	7	6	1	5	7	5	3
4	7	2	9	1	5	6	6	9
9	6	7	2	7	2	9	9	9
4	6	6	9	6	7	1	7	2

TEŽJI SUDOKU

2		6	4					9
1			8			4		
	9	3				1		8
				9			6	5
			3	4				
8	2			5				
5		2				6	7	
		4			6			1
	7				2	3		

Rešitev:

6	5	2	7	1	8	7	9	6
1	8	9	7	5	7	6	6	6
8	7	9	6	6	2	1	5	9
2	1	6	2	5	9	6	2	9
5	9	7	6	1	5	7	5	3
4	7	2	9	1	5	6	6	9
9	6	7	2	7	2	9	9	9
4	6	6	9	6	7	1	7	2

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil B. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

ZAVOD ZA TURIZEM IN KULTURO KRANJ, GLAVNI TRG 2, KRANJ

KRAFEST

Petek, 28. julij

- 12.00 Karavana okusov, Glavni trg
 12.00 Srednjeevropsko prvenstvo MEVZA Championship
 Tour v odbojki na mivki, Lunapark, Parkirišče stara Sava
 19.30 Stand up za otroke z Boštjan Gorenc Pižama
 Pred Mestno knjižnico Kranj
 12.00 Nipke in The Nipples, Manouche,
 Trg pred Prešernovim gledališčem
 21.00 Bajaga & Instruktori, Grad Khislstein
 21.00 Stand up, Boštjan Gorenc Pižama, Sašo Stare - Saško, Rok
 Bohinc - Bohn, Plečnikovo stopnišče
 21.00 Kranfest - YU fešta KluBar gastropub
 21.00 Plavi ponedeljak, Terasa bar
 21.00 Scats, Vrt Cafe Galerije Pungert

Sobota, 29. julij

- 10.00 Karavana okusov, Glavni trg
 12.00 Srednjeevropsko prvenstvo MEVZA Championship
 Tour v odbojki na mivki, Lunapark, Parkirišče stara Sava
 20.00 Parni Valjak Tribute,
 Marko Vozelj in Mojstri,
 Trg pred Prešernovim gledališčem
 16.00 Otroški Kranfest Grad Khislstein
 21.00 Mrfy, Grad Khislstein
 22.00 Ognjeni show, Plečnikovo stopnišče
 21.00 Kranfest - Classic house party, KluBar gastropub
 21.00 Kočevska Orkestra, Vrt Cafe Galerije Pungert
 21.00 Repovž trio, Maistrov trg
 21.00 Nika S., Terasa Bar

www.visitkranj.com

Trajnostna mobilnost zmanjšuje vaš ogljični odtis zato pridite na dogodek peš, s kolesom, z javnim ali deljenim prevozom.

GRAD KHISLSTEIN

Prešerno polje

28.7. 21.00 BAJAGA & INSTRUKTORI

26.8. 21.00 BIG FOOT MAMA
akustika

29.7. 21.00 MRFY

1.9. 21.00 MAGNIFICO

12.8. 21.00 Opera M.A. George Pehlivanian Conductors
Giuseppe Verdi - La Traviata

7.9. 17.00 KRANJSKA DOLGA MIZA

18.8. 21.00 BATISTA CADILLAC

8.9. 21.00 M!2 akustika

GORENJSKI GLAS	JESENSKA HRUŠKA	SPOJINA DUŠKA IN VODIKA	KRALJEVIČ IZ MAHABHARATE	MERŠKA KOLIČINA	ZVONKO CAR	MOTNJA	PAS (KNJIŽNO)	NAJEMNA LISTINA ZA LETALO	IT. PISEC (UMBERTO)	IGRALEC DIESEL	GRŠKI JUNAK, AJAS	OTKA PRI PLUGU, RALKA
	6											
OSAMO-SVOJITEV											13	
SOLISTIČNI DEL SKLADBE					BARONSTVO REKA V RUSIJI							
EVA NOVŠAK			POPEČEN KRUHEK PRŠILO	5						SEVERNI JELEN	NIKA KRIZNAR PLANOTA V BOSNI	
MESEC V JUDOSKEM KOLEDARJU						OKOVJE (STAR.)	VISOKA DRUŽBA RIBIŠKE VILICE					
NAPUŠČ				MIT. BITJE Z ENIM ROGOM NAPRAVA					2		EDINA HČI	DRŽAVA V ZDA
ANTIČNO MESTO NA SICILIJU								DELČEK NESNAGE REKA V ŠVICI, AAR				
AKRAGAS KARIBU RIVERA TONALIT TOSCA	NEMORALA	LUNINO ŠTEVILO NAVJE	7							AM. PISEC (GEORGE) PRISTAŠ DARKERJEV		
PEVKA RUPEL					OVADUH (ZASTAR.) PESNIK GRUĐEN		8					
KRAJ NA CRESU												
SESTAVIL: F. KALAN	TEPTAČ	OPERNA PEVKA JANKOVIČ	BIVŠA ŠVICARSKA SMUCARKA (ERIKKA)	NICOLE KIDMAN	NOVINAR PECKO	OŽINA NA MALAKI	OKRAS V OBLJKI ROZE	AMERICIJ	PEVEC COTUGNO	BABIČA PO MEŠČAN-SKO		
								11		MEH.SLIKAR (DIEGO) ORGANSKO VEČANJE		NIK SIMŠIČ ILOVNICA, ILOVIŠČE
PRISTAŠ TEHNOKRA-CIJE										SOVRAŽNIK (ZASTAR.) POHORSKI GRANIT		
STROJ, KI PRETVARJA EL. ENER-GIJO V ME-HANSKO												
ZVESTA DQMACA ŽIVAL	1			MAZILO, MAST DUKAT, ZLATNIK								
PUCCI-NUJEVA OPERA												
ALFRED NOBEL			GR. MUZA POEZIJE IGRALEC VOIGHT									
NAŠA IGRALKA (MARUJA)					PRINČIP, POČELO KATJA EMAN							
NAŠA VOKALNA SKUPINA						9						
MESTO NA AZURNI OBALI												

POD GRAJSKO LIPO

2.8. 20.30 NUŠKA DRAŠČEK

17.8. 20.30 1NA1: MAŠA BOGATAJ & TINA MARINŠEK

9.8. 21.00 JANEZ BONČINA BENČ

23.8. 20.30 NINA STRNAD

16.8. 20.30 MANCA IZMAJLOVA

30.8. 20.30 TOKAC & EMANUELA

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do torka, 8. avgusta 2023, na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Nazorjevi ulici 1.

1. nagrada: 2 vstopnici za koncert skupine Batista Cadillac 18. 8. ob 21. uri
 2. nagrada: 2 vstopnici za koncert Nine Strnad 23. 8. ob 20.30
 3. nagrada: 2 vstopnici za koncert 1Na1 - Maša Bogataj in Tina Marinšek 17. 8. ob 20.30

1	2	3	4	5	6	7			
8	9	10	11	12	13	14			

Marjetin sejem na Bohinjski Beli

V vašem jedru Bohinjske Bele so letos že 28. leto pripravili Marjetin sejem, ki ga okoli 20. julija, ko goduje farna zavetnica sv. Marjeta, tamkajšnje turistično društvo organizira v sodelovanju z lokalnimi društvi.

MAŠA LIKOSAR

Bohinjska Bela – Prireditev združuje kulturni in zabavni program v vašem jedru, kjer se predstavijo člani domačih društev. Nastopili so otroci vrtca in šole, citrar Dejan Praprotnik, Davorin Bernard in Maja Poklukar sta pripravila skeče po domače, Dragica Ropret Žumer pa kamišibaj za otroke. Zvečer sta sledila zabava in ples ob zvokih narodnozabavnega ansambla. Članice Društva

žena in deklet so poskrbele za domače dobrote, vedno pa v pokušino ponudijo tudi eno od tradicionalnih jedi, ki je značilna za njihove kraje. Letos je bil to govnač iz zelja, krompirja in z ocvirki, ob njem so postregli gorenjski želodec.

Kot je dejala predsednica TD Bohinjska Bela Francka Gregorc, domačini ob vaškem prazniku obujajo spomine, priložnost izkoristijo za druženje in predstavitev kraja. »Vas združuje kar

nekaj kulturnih in naravnih znamenitosti, ki so zanimive tako za domače kot tuje goste, denimo slap Iglica, sprehajalne poti do bližnjih vasi, planinske poti do Babjega zoba in Galetovca, kjer so čudovite razgledne točke. Zelo obiskana je družinska tematska sprehajalna pot Godrnjačeva pot. Posebno doživetje je pa tudi sam sprehod skozi vas,« je dejala Francka Gregorc.

Ob prazniku je likovna sekcija Kulturnega društva Bohinjska Bela pripravila etnološko-likovno razstavo ročnih del, ki so jo poimenovali Povezovalne niti. Razstava združuje nekdanjo in sedanjo kreativnost vaških deklet in žena s področja vezenja, klekljanja, tkanja, pletenja, šivanja in umetniškega ustvarjanja na te teme. Razstavljeni so tudi stari originalni predmeti in dela Sabine Frank in Saše Vrečko, ki prikazujejo sodobne interpretacije ohranjanja dediščine ročnih del. V tamkajšnjem domu krajanov bo na ogled še jutri, 29. julija, med 9. in 11. uro ter med 18. in 20. uro.

Poleg te si je bilo moč ogledati razstavo Kulturna dediščina Bohinjske Bele na fotografijah, ki je postavljena na prostem, ob poti od vaškega jedra do šole. Nastala je v okviru projekta Dobrodošli na vas, na ogled pa bo vse do jeseni.

Davorin Bernard in Maja Poklukar sta pripravila skeče po domače. / Foto: arhiv organizatorja

Ena od fotografij z razstave Kulturna dediščina Bohinjske Bele na fotografijah / Foto: arhiv organizatorja

Nastopili so tudi otroci tamkajšnjega vrtca in šole. / Foto: arhiv organizatorja

Mednarodno srečanje uspelo

V sodelovanju z Občino Preddvor sta Rdeči križ in Turistično društvo Bašelj v Bašlju ponovno organizirala Mednarodno srečanje mladih. Odziv je bil dober. Tridnevno druženje je rodilo nova poznanstva.

ALENKA BRUN

Bašelj – Ponovno je bil glavni cilj Mednarodnega srečanja mladih druženje ljudi iz različnih držav, spoznavanje novih ljudi in kultur, med drugim so se pogovarjali tudi o prostovoljstvu. Našli so čas za igro, ples, petje in tudi kakšen dober film so si ogledali. Udeleženci Mednarodnega srečanja – teh je bilo 29, odraslih, ki so tako ali drugače skrbeli zanje, pa 19 – so bili Slovenci, Hrvatje, Ukrajinci, Avstrijci, slišali smo tudi italijanski jezik. Sicer so se pretežno sporazumevali v angleščini, vseeno pa so poskušali tudi s slovenščino.

V organizacijski ekipi srečanja smo opazili tudi zanimiv starejši par – Sherif Rushdy je po rodu Egipčan,

Skupinska fotografija udeležencev na terasi pred parkom gradu Dvor / Foto: Alenka Brun

Shaku Raniga pa Indijka, spoznala sta se na študiju v Kanadi, kjer sta se tudi ustalila, trenutno pa živita v Opatiji na Hrvaškem. Veliko namreč potujeta, ogromno pa imata tudi izkušenj s

prostovoljstvom. Z navdušenjem sta spremljala mladino, opazovala, kako so se spletla nova prijateljstva, delila svoje izkušnje z njimi in obenem zelo uživala v programu srečanja.

Tudi letos so imele glavno vlogo animatorke na srečanju Širin in Zarin Badii, Urška in Nina Roblek ter Zala Šenk, predstavnice skupine mladih iz Bašlja. Zaupale so nam, da je program srečanja potekal dokaj nemoteno, le manj se je odvijal na prostem, saj jim je vreme res nagajalo. Določene dejavnosti, recimo predvideno označevanje Gamsove poti, so sicer še vedno izpeljali, le ura in dan sta bila druga.

Mi smo udeležence in soustvarjalce Mednarodnega srečanja mladih v Bašlju v fotografski objektiv ujeli zadnji dan, v nedeljo, ko so obiskali jezero Črnava in grad Dvor v Preddvoru. Na gradu jih je morda najbolj presenetilo to, da so se vseh razstavljenih stvari – od oblek do pohištva – dejansko lahko dotaknili.

www.gorenjskiglas.si

HALO-HALO GORENJSKI GLAS
telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrтка do 11. ure! Cene oglaševanja in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04 531 52 49, 041 855 630, www.rozmanbus.si

KOPALNI IZLET V IZOLO: 29. 7., 4. 8., **GROSSGLOCKNER:** 9. 8., **TRST:** 11. 10., **STRUNJAN:** 13.–18. 10., 29. 11. – 4. 12., **BERNARDIN:** 12.–15. 11., **ŠMARJEŠKE TOPLICE:** 22.–27. 10., **MORAVSKE TOPLICE:** 24. 9.–1. 10., **RADENCI:** 24. 9.–1. 10., **MADŽARSKE TOPLICE:** 2.–6. 10., **MEDŽUGORJE:** 14.–16. 10., **MANDARINE:** 14.–16. 10., 20.–22. 10., **BANJA VRUČICA S SARAJEVOM:** 27.–30. 10., **BANJA VRUČICA STERAPIJAMI:** 24. 9.–1. 10., 26. 9.–3. 10., 1.–8. 10., 18.–25. 10., 21.–28. 10., 23.–30. 10., **POTEPANJE PO BOSNI:** 9.–13. 10., **VELI LOŠINJ:** 2. 9., **DUGI OTOK, OREBIČ, KORČULA – VEČ TERMINOV.**

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PRIREDITVE

Semanji dan na Sv. Ožboltu

Sv. Ožbolt – V nedeljo, 6. avgusta, na Sv. Ožboltu nad Škofjo Loko pripravljajo semanji dan, ki se bo začel s sveto mašo

ob 10. uri. Po njej bo sledil blagoslov kolesarjev, ob 12. uri se bo predstavila Tamburaška skupina Bisernica iz Reteč pri Škofji Loki, nato bo tradicionalno Srečanje ljudskih pevcev in godcev. Za dobro voljo, srečelov, hrano in pijačo bo poskrbelo Prosvetno društvo Sotočje.

IZLETI

Pohodni izlet Društva upokojencev Cerklje

Cerklje – Društvo upokojencev Cerklje vabi člane na pohodni izlet, ki bo v torek, 1. avgusta. Iz Cerkelj boste šli skozi Dvorje v Adergas in nazaj. Zbirno mesto je pred AMD ob 8. uri. V primeru slabega vremena bo izlet v četrtek, 3. avgusta.

Nagrajenci nagradne križanke iz **Gorenjskega glasa št. 52** (30. 6. 2023) so: **Maruša Triller** iz Nakla, **Tadej Prosen** iz Radovljice in **Dušan Bohinc** iz Medvod. Nagradna križanka iz **Gorenjskega glasa št. 53** (4. 7. 2023) je nagradila **Majo Krajnik** iz Šenčurja, **Ivana Roglja** in **Vinka Krevha**, oba iz Kranja. Nagrajenci nagradne križanke iz **Gorenjskega glasa št. 55** (11. 7. 2023) pa so: **Vladimir Gosar** iz Tržiča, **Janez Božnar** iz Škofje Loke in **Srečko Rudolf** iz Jesenic. Vsem nagrajencem iskreno čestitamo!

OBVESTILO NAROČNIKOM

Račune lahko prejmete tudi po elektronski pošti

- Če želite račune prejemati po e-pošti, nam na e-naslov narocnine@g-glas.si sporočite točno ime in priimek ter naslov, da vas bomo našli na seznamu.
- Na e-naslov, s katerega nam boste poslali osebne podatke, bomo poslali račun v obliki pdf, ki bo povsem enak položnici v tiskani izdaji.
- Sodobna tehnologija omogoča tudi hitro in preprosto plačevanje računov s pomočjo mobilnega telefona in QR kode.

Prepričani smo, da boste zadovoljni.

Gorenjski Glas | www.gorenjskiglas.si

Bi radi sami izdelali milo? Nič lažjega s pomočjo knjige, v kateri boste dobili napotke o izdelavi mila po hladnem postopku, z lugom ali brez. Ta mila so še posebej primerna za otroke, ki se bodo zabavali ob izdelavi. 60 receptov za mila s slikami in nasveti, kaj narediti, če gre kaj narobe. Knjiga vsebuje tudi video posnetek poteka izdelave mila po hladnem postopku.

168 strani, trda vezava

24 EUR
* poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

MALI OGLASI

T: 201 42 47
E: malioglas@g-glas.si

Male oglase sprejemamo: **za objavo v petek do srede do 14. ure in za objavo v torek do petka do 14. ure!**

Delovni čas: **ponedeljek, torek, četrtek, petek neprekinjeno od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto.**

NEPREMIČNINE

STANOVANJA

PRODAM
STANOVANJE v nebotičniku, 73 m², cena 250.000 EUR, tel.: 070/696-785
23001865

POSESTI

PRODAM
ZAZIDLJIVO parcelo, 1.350 m² v Tunjicah pri Kamniku – Laniše, tel.: 041/816-528
23001853

FESST, d. o. o., nepremičninska družba, Koroška c 2, Kranj, Telefon: 236 73 73 Faks: 236 73 70 E-pošta: info@fesst.si Internet: www.fesst.si

STROJI IN ORODJA

PRODAM
ELEKTRIČNI drobilnik, še v garanciji, cena po dogovoru, tel.: 031/423-051
23001872

HIDRAVLIČNI cepilec za polmetrska drva na kolesih, prirejen za kultivator, tel.: 041/479-089
23001877

KOSILNICO Reform, starejšo, tel.: 04/23-03-035
23001860

GRADBENI MATERIAL

PRODAM
OREHOVE komade dolžine 80 cm, različnih debelin, od 12 do 22 cm, tel.: 041/694-872
23001891

STAVBNO POHIŠTVO

PRODAM
NOVA, še zapakirana drsna vrata, velika 205 x 60 cm, ugodno, tel.: 070/433-717
23001889

KURIVO

PRODAM
DRVA, metrska ali razžagana, možnost dostave, tel.: 041/718-019
23001699

BUKOVA in hrastova drva, lahko razrezana, možna dostava, ter češnjeve deske, tel.: 031/330-425
23001825

SUHA bukova drva, butare, mešana drva ter okrogle "rajkeljne", tel.: 031/826-621
23001655

SUHA bukova drva, lahko razrezana, možna dostava, tel.: 041/905-557
23001859

SUHA bukova drva, lahko razrezana, dostava po dogovoru, tel.: 041/558-748
23001878

SUHA bukova drva, lahko razrezana, možnost prevoza, tel.: 040/246-688
23001888

Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3
RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

LOTO

Loto rezultati – žrebanje 26. 7. 2023
4, 5, 15, 17, 31, 34, 37 in 26

Loto PLUS: **3, 13, 21, 23, 25, 36, 37 in 33**
Lotko: **2 3 2 5 8 1**

Sklad 30. 7. 2023 za Sedmico: **660.000 EUR**
Sklad 30. 7. 2023 za PLUS: **3.040.000 EUR**
Sklad 30. 7. 2023 za Lotko: **300.000 EUR**

Izjemno praktična kuharska knjiga tako za začetnike kot za izkušene kuharje. V njej najdete osnovne recepte in veliko idej za obroke, vsi recepti so opisani na razumljiv način, da bodo tudi največji ne-kuharji dobili veselje do kuhanja. Preverite sami!

Format 21 cm (š) x 26,5 cm (v), trde platnice, 336 strani. Redna cena je 24,99 eur. Akcijska cena knjige je

9,90 EUR
* poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na narocnine@g-glas.si. Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

V Katoliškem domu prosvete v Tinjah ZAPOSLIMO SOBARICO (m/ž).
Več informacij na tel. št. 0043 42 39 264 72 ali e-naslovu kopeining@sodalitas.at.

Katoliški dom prosvete/Katholisches bildundshaus Sodalitas, Proštjska pot/Propsteiweg 1, 9121 Tinje/Tainach

STANOVANJSKA OPREMA

POHIŠTVO

PRODAM
MIZO 80 x 120 in TV Grundig, ekran 65 cm, tel.: 040/705-145
23001866

NOVO posteljno dno 140 x 200 in zračno puško, tel.: 041/364-504
23001881

VRTNA OPREMA

PRODAM
VRTNO aluminijasto mizo in tri stole, ugodno, tel.: 04/23-10-189, 031/768-763
23001880

ŠPORT, REKREACIJA

PRODAM
ŽENSKO kolo, zelo ohranjeno, na predstavi, cena 60 EUR, tel.: 041/369-014
23001869

TEKAŠKO stezo, delujočo, po ugodni ceni, tel.: 068/711-722
23001867

HOBII

KUPIM
STARINE: mizarski ponk, poslikane skrinje, manjšo kaščo ..., tel.: 051/258-936
23001702

KNJIGE, PUBLIKACIJE

PODARIM
KNJIGE, od Tita in drugih pisateljev, tel.: 068/175-217
23001861

Nagrajenci križanke z geslom **KRANJSKA NOČ**, katere sponzor je Zavod za turizem in kulturo Kranj in je bila objavljena v Gorenjskem glasu 14. julija 2023, so: **Mateja Vrtačnik** iz Šenčurja, **Anica Tadina** iz Kranja in **Matej Gartnar** iz Žirovnice. Vsak od njih prejme dve vstopnici za koncert Nuške Drašček, ki bo 2. avgusta ob 20.30 na vrtu Gradu Khislstein. Nagrajencem iskreno čestitamo.

Nagrajenci križanke z geslom **KOLESARJENJE OB KOLPI**, katere sponzor je MC Aleš Jurjevič, s. p., in je bila objavljena v Gorenjskem glasu 7. julija 2023, so: 1. nagrado, vodeno poldnevno kolesarsko turo (Grajska tura), prejme **Rok Mravlje** z Jesenic, 2. nagrado, izposojlo električnega kolesa za 2 uri, prejme **Tibor Krese** iz Kranja in 3. nagrado, dve vstopnici za ogled gradu Kostel, prejme **Vera Babnik** iz Kranja. Nagrajencem čestitamo.

Knjiga, primerna za mlade in starejše, ki spada v vsako domačo zbirko.

Leto 2023 je razglašeno za **Tavčarjevo leto**, saj letos mineva sto let od njegove smrti. Visoški gospod z vznemirljivim podnaslovom Vse Tavčarjeve ljubezni je biografski roman o izjemno bogatem življenju v Poljanah nad Škofjo Loko rojenega pisatelja, odvetnika in politika Ivana Tavčarja.

Trda vezava, 17,5 x 24,5 cm, 304 strani

19 EUR
* poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1, v Kranju, jo naročite po tel. 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. Pri pošiljanju po pošti se poština zaračunava po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

Radio Triglav
Radio Triglav Jesenice, d.o.o., Trg Toneta Čufarja 4, 4270 Jesenice

Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

KMETIJSKI STROJI

PRODAM

ROTACIJSKI mulčar 80 cm, za moto-kultivator, letnik 2019, malo rabljen, tel.: 031/318-782

23001875

TRAKTOR Torpedo 48 ks s kabino in kosilnico, širina grebena 1 m, tel.: 041/364-504

23001882

KUPIM

IZKOPALNIK krompirja, lahko v okviru, tel.: 041/265-020

23001868

TRAKTOR, lahko manjši ali v okvari, tel.: 068/150-640

23001885

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

KOKOŠI – nesnice, jarkice, rjave, pred nesnostjo. Pripeljem na dom, Matej Bulovec, s. p., Mlakarjeva ul. 45, Šenčur, tel.: 041/710-113

23001701

BURSKEGA kozla, navajenega paše, tel.: 051/618-565

23001864

JAGNJETA, težka od 20 do 30 kg, za zakol ali rejo, tel.: 040/539-023

23001862

KRAVI, simentalo ali limuzin, breji 7 mesecev, stari 6 let, tel.: 041/612-032

23001887

PRAŠIČE, težke od 110 do 130 kg, mesni tip, možnost izbire moškega spola, možna dostava, tel.: 041/455-732

23001610

PODARIM

STARE kokoši nesnice, tel.: 041/337-678

23001873

OSTALO

PRODAM

KOZOLEC toplar, razstavljen, poškodovan v ujmi 13. 7. 2023, tel.: 041/639-557

23001886

STORITVE

NUDIM

SENČILA ASTERIKS, d.o.o., Cesta na Loko 2, 4290 Tržič, tel.: 59-55-170, 041/733-709; žaluzije, roloji, rolete, lamelne zavese, plise zavese, komarniki, markize, www.asteriks.net

23001700

ADAPTACIJE – vsa gradbena dela od temeljev do strehe, fasade, škarpe, urejanje dvorišč, tlakovanje, asfalt, ograje, dimniki, izolacija, krovstvo, tesarstvo – po zelo ugodni ceni. Leard, d.o.o., Pivka 11, Naklo, tel.: 041/583-163

23001704

KLEPARSKA dela, popravila in vzdrževanje. Žlebovi, obrobe, balkoni, odkapna pločevina in več. Klepar Matevž, Matevž Simnic, s.p., Britof 103, Kranj, tel.: 040/557-784

23001879

SANACIJA dimnikov z nerjavečimi tuljavami, vrtnje, zidava in popravila, nudimo dimne obrobe in kape. Cvetko Rajko, s.p., Brezje pri Dobu 4a, Dob, tel.: 051/828-419

23001547

ZASEBNI STIKI

IŠČEM mamico, staro 45 let, za resno vezo, iz Poljanske doline ali Železnikov, tel.: 030/784-502

23001890

RAZNO

ZBIRAM odpadno železo in barvne kovine, odvoz brezplačno, tel.: 070/385-956

23001870

PRODAM

ELEKTRIČNO peč Panterm 6/12 kw in balkonsko ograjo, 36 m, srčkaste oblike, ugodno, tel.: 064/112-914

23001883

GARAŽNA vrata, lesena, s kovinskim ogrodjem, ugodno, in črpalko za centralno kurjavo, tel.: 064/112-914

23001884

ZA simbolično ceno prodam štedilnik na trda goriva, ohranjen, in žensko kolo Holand, tel.: 041/374-201

23001874

ZAHVALE, OSMRTNICE

Žalost in hvaležnost lahko izrazite z objavo osmrtnice ali zahvale v različnih velikostih.

Vaše želje sprejemamo po e-pošti na malioglas@g-glas.si ali po navadni pošti na naslov Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj.

Gorenjski Glas

www.gorenjskioglas.si

ZAHVALA

Tiho je odšla od nas naša draga mama

IVANKA PIVK

s Hotavelj

Iskreno se zahvaljujemo sosedom za pomoč ter sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, besede tolažbe, podarjene sveče in cvetje ter darove za svete maše. Hvala Obrtni zbornici Škofja Loka, osebnemu zdravniku, gospodu župniku za lepo opravljen obred in molitev, pogrebni službi, pevcem, praporščaku ter vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Žaljuči vsi njeni

ZAHVALA

*Pride čas, ko je treba oditi,
ne le enim, vsem.
Ohrani naj se v spominu,
v sledeh, kakršne kdo zapusti.*

V 92. letu nas je zapustil dragi mož, oče, ded in stric

STANISLAV BERNARD

z Zalega Loga

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, sodelavcem in znancem za sočutna ustna in pisna sožalja. Hvala za podarjene sveče in darove. Posebna zahvala snahi Niki in svakinji Fani za vsestransko pomoč. Hvala negovalkama Barbari in Andreji. Hvala Janezu za lepo petje. Hvala Klavdiji za poslovlilni govor. Hvala praporščaku. Iskrena hvala kaplanu Mateju Rusu za opravljen pogreb in pogrebni službi Navček. Hvala vsem, ki ste ga v velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Žaljuči: žena Ljudmila, hčerka Majda z možem, sin Martin, snaha Nika, vnuk Blaž in vnukinja Špela Zali Log, Jelašnica

SPOROČILO O SMRTI

Sporočamo, da nas je v 99. letu zapustila

S. MIRIAM FRANČIŠKA PRAPROTNIK

dr. med., spec. pulm. in častna občanka Občine Naklo

Visoko priznanje Občine Naklo je prejela leta 2003.

Slovo od pokojne je bilo v sredo, 26. julija 2023, na ljubljanskih Žalah.

Ohranili jo bomo v trajnem spominu!

Svojcem izrekamo iskreno sožalje.

Občina Naklo

*Kogar imaš rad,
nikoli ne umre,
le daleč, daleč je ...*

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moža, očeta, brata in strica

RAJKA RAVNIKARJA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sodelavkam in sodelavcem, sosedom in znancem za vsa izrečena sožalja, tolažilne besede, objeme, darovano cvetje in sveče. Za lepo pogrebno mašo se zahvaljujemo župniku in prijatelju Aleksandru Ureku. Iskrena hvala pogrebni službi Komunala Kranj in g. Trilerju za zapete pesmi. Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti in ga boste ohranili v posebnem spominu. Posebna zahvala Gardi Slovenske vojske za zadnje spremstvo.

Žaljuči soproga Katarina in hči Monika

*Ko pošle so ti moči,
zaprla trudne si oči.
Pa čeprav spokojno spiš,
z nami še naprej živiš.*

ZAHVALA

V 90. letu starosti se je poslovila naša draga mama

VIDA ŠTER

roj. Ovijač, iz Trboj

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste se od nje poslovili in jo pospremili na njeni zadnji poti. Hvaležno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, sovaščanom, prijateljem in znancem. Najlepša hvala za pomoč in skrb Domu starejših občanov Kamnik ter osebju IPP UKC Ljubljana za zdravljenje in lajšanje bolečin. Iskrena hvala gospodu Mirku Poličarju za prelep govor, gospodu župniku Lucijanu Potočniku za lepo opravljen obred, pevcem kvarteta Ultima in pogrebni službi Navček.

Vsi njeni

ZAHVALA

*Je čas, ki da,
je čas, ki vzame,
pravijo, je čas,
ki celi rane,
in je čas, ki nikdar ne mine,
ko zasanjaš se v spomine.*

Ob boleči izgubi dragega moža, atija in ata

VILJEMA HOMARJA

iz Šenčurja

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste bili z nami v dneh žalosti. Hvala vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za darovano cvetje in sveče in vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala prijateljici za ganljive besede slovesa, pevcem in gospodu duhovniku za lepo opravljen obred.

Žaljuči vsi njegovi

ZAHVALA

V petek, 21. julija 2023, smo se zadnjič poslovili in pospremili našo drago mamo

BERNARDO PIRC

h grobu ter z molitvijo in priprošnjo njeno dušo priporočili našemu Stvarniku. V svojem imenu in imenu svoje družine se iskreno in najlepše zahvaljujem v prvi vrsti vsem in vsakemu posebej, zdravnikom, medicinskim sestram v Kranju in Bolnišnici Jesenice, osebju urgentne pomoči v Kranju in na Jesenicah, socialni službi v Bolnišnici Jesenice za njihovo človeško toplino in prizadevanje pri zdravniški obravnavi ter socialni pomoči. Najlepša in iskrena hvala vsem, ki ste si vzeli čas za obisk ob njeni bolniški postelji in ji lajšali ter omogočali oskrbo v domačem okolju. Bog povrni. In ne nazadnje velika iskrena hvala vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, za vse izrečene besede podpore in sožalja ter prinesene sveče in cvetje. Hvala in Bog povrni gospodoma duhovnikoma za obisk na domu in poslovlilno pogrebno mašo ter hvala pevkam, ki so z ubranim petjem osmislile in polepšale mamino slovo od nas. Iskrena hvala osebju Pogrebne službe podjetja Komunala Kranj za pomoč pri organizaciji, pripravi in izvedbi pogrebne slovesnosti v poslovlilnih prostorih in ob samem grobu.

Ohranimo mamo v lepem in trajnem spominu.

Sin Andrej z družino

Plečnik na Blejskem gradu

Na Blejskem gradu so julija odprli razstavo Jože Plečnik na Gorenjskem, ki so jo že lani z namenom zaznamovanja 150. obletnice Plečnikovega rojstva pripravili v Zavodu za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Kranj.

MAŠA LIKOSAR

Bled – Na kranjski območni enoti Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije so konec lanskega leta pripravili razstavo, ki celovito oriše Plečnikova dela na Gorenjskem, nekateri njegovi načrti in rešitve pa so javnosti ob tem predstavljeni prvič. Razstava je lani v Kranju doživela velik odmev, nekoliko preoblikovana in skrajšana različica pa bo zakrožila po celotni Gorenjski. Njeno prvo gostovanje je na Blejskem gradu, kjer je v razstavnem prostoru nad grajskim muzejem na ogled do 15. septembra.

Razstava je prilagojena unikatnemu prostoru gradu, dopolnjena z angleškimi prevodi in nadgrajena s QR kodami z dostopom do obsežnejših vsebin o Plečniku. Poleg tega si je moč ogledati tudi video, v katerem obiskovalce nagovori arhitekt – s pomočjo umetne inteligence. Kot je ob odprtju razstave dejala Lea Ferjan, direktorica Zavoda za kulturo Bled, ki je sodeloval pri pripravi razstave, arhitekt

Razstavo so odprli Irena Vesel, direktorica Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Kranj, blejski župan Anton Mežan in Lea Ferjan, direktorica Zavoda za kulturo Bled.

/ Foto: Mirko Kunšič, arhiv Zavoda za kulturo Bled

Jože Plečnik ni povezan le s svojimi deli na Bledu, temveč tudi z Blejskim gradom.

»Blejski grad je po vojni namreč obnavljal Anton Bitenc, ki je bil najprej njegov učenc, nato asistent na fakulteti, kasneje pa tesen sodelavec. Njegovo življenjsko poslanstvo je bilo varovanje

in predstavljanje Plečnikove dediščine. Bil je tudi prvi, ki je leta 1973 prejel Plečnikovo nagrado za obnovo Blejskega otoka s cerkvijo,« je pojasnila Ferjanova, ob tem pa dodala, da je razstava zanimiva tudi za tuje obiskovalce Blejskega gradu. »Mnogi med njimi cenijo arhitekturno dediščino,

zato je prav, da jim predstavimo velikane našega ustvarjanja.«

Avtorice razstave so Maja Avguštin, Hana Brus, Nataša Ūlen in Irena Vesel, v ekipi Zavoda za kulturo Bled pa je koordinacijo obsežnega projekta priprave razstave vodila Andreja Završnik.

Vesna med nekdanjimi sošolci

JOŽE KOŠNJEK

Kranj – Med dijakinjami in dijaki kranjske Gimnazije, ki so bili vsa štiri leta v B-paralelki in so maturirali leta 1965 – razrednik je bil profesor Branko Prekoršek –, je bila tudi Vesna Sila iz Kranja, ki je izstopala po znanju, še posebej v fiziki, matematiki in kemiji ter v njim sorodnih predmetih. Nič čudnega ni, da je poklicno sledila svojemu očetu Francu, inženirju v tedanji Iskri v Kranju, in svoje inženirsko znanje utrjevala tudi v Belgiji, kjer je spoznala moža Samuela Daniela iz Velike Britanije. V mestu Hunstanton v pokrajini Norfolk, na vzhodni obali britanskega otoka na obali Severnega morja, dobrih sto milj od

Londona, sta si ustvarila dom in družino z dvema sinovoma. Rada se je vračala domov v Slovenijo in do moževe smrti uživala v počitniški hišici v Planini pod Golico.

Še posebej je vesela srečanji s sošolkami in sošolci iz gimnazijskih let. Niso bila pogosta, vendar so vselej pristrčna. Tako je bilo tudi pretekli teden, ko je bila Vesna na obisku v rojstnem Kranju, kjer je lep del popoldneva preživela z nekaterimi sošolkami in sošolci v klepetu o vsakdanjih rečeh in v obujanju spominov na gimnazijska leta in seveda tudi na profesorje. Če bo le mogoče, se znova srečamo leta 2025, ob 60. obletnici mature, je bil sklep ob letošnjem slovesu.

Vesna Daniel (druga z desne) s sošolkami in sošolci na srečanju v Kranju / Foto: Jože Košnjek

Praznik žetve na Žirovskem vrhu

Turistično društvo Žirovski Vrh zadnji konec tedna v juliju tradicionalno organizira Praznik žetve.

KLARA MRAK

Žirovski Vrh Sv. Urbana – Če bi se radi za dan, dva podali v preteklost, v čase, ko še ni bilo tehnologije, hitenja in so si ljudje še znali vzeti čas drug za drugega, to lahko storite ta konec tedna. Žirovski Vrh Sv. Urbana je ena redkih vasi, ki tak utrip življenja še pozna. V vasi še vedno živijo različna večerna druženja, stari plesi,

ohranjajo se zgodbe in stara kmečka opravila. Dvodnevno dogajanje na 26. Prazniku žetve se bo začelo jutri ob 19. uri, ko bo premierno uprizorjena avtorska predstava Bod moja. Pod tokratno zgodbo sta se podpisali Lucija Kavčič, ki je prevzela še režisersko vlogo, in Tončka Oblak. Šaljiva igra govori o »šoštariju«, ki hodi od hiše do hiše in popravlja čevlje. Njegova radoživost razveseli prav

vsakega, ki ga sreča. Res pa je, da ni več tako mlad, pa je še vedno sam. K nobeni ženski si ne upa resno pristopiti. Če mu bodo našli primerno družico, boste izvedeli jutri v Žirovskem Vrh. Sobotni večer se bo zaključil z glasbo, za katero bodo poskrbeli Firbci.

Nedeljski praznik žetve se bo začel ob 11. uri, ko se bodo na stojnicah predstavljali različni domači ponudniki, na travniku ob prizorišču pa bo

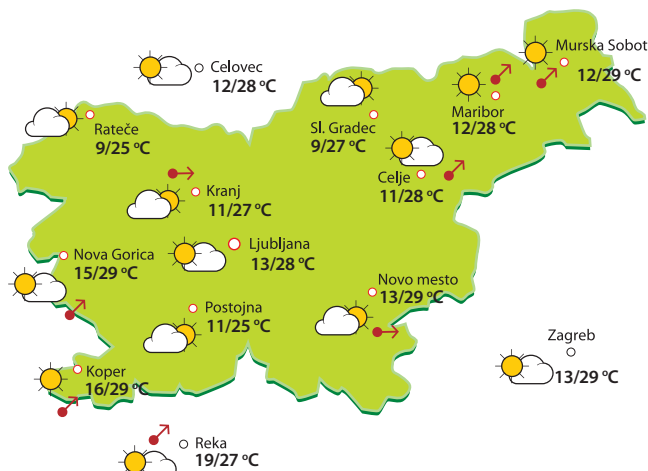
potekala predstavitev kmečijske mehanizacije podjetja Lavrih. Dogajanje na glavnem odru se bo začelo po 12. uri, ko bodo meh raztegnili ljudski godci. Sledil bo kulturno-etnološki program, prikaz žetve, mlačve, čiščenja žita, nastop folklorne skupine Zala, Polanskih deklet ... Ob 15. uri bo ponovitev igre Bod moja. Nedeljsko popoldne in večer bo z glasbo polepšal ansambel Jureta Zajca.

vremenska napoved

Danes bo sončno, več oblačnosti bo v gorah, kjer bo dopoldne pretežno oblačno in megleno. Jutri bo dopoldne sončno, popoldne bodo nastale posamezne plohe in nevihte. V nedeljo bo spremenljivo do pretežno oblačno s plohami in nevihtami.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK 10/26 °C
SOBOTA 14/28 °C
NEDELJA 16/23 °C

Umrla častna občanka občine Naklo

Šentjakob ob Savi, Naklo – Na Krištofovo nedeljo je v Domu sester usmiljenk v Šentjakobu ob Savi v 99. letu starosti umrla sestra Miriam, rojena kot Frančiška Praprotnik (1924–2023) v revni delavski družini v Naklem. Bila je sestra usmiljenka, po poklicu sicer zdravnica, specialistka pulmologinja in primarijka velike bolnišnice za pljučne bolezni v Peči na Kosovu ter nazadnje v pristaniškem mestu Drač v Albaniji. Dobila je vrsto uglednih priznanj, od vsega pa ji je največ pomenilo, če je lahko pomagala ljudem. Leta 2008, ko je bila še v Albaniji, je bila predlagana za Slovenko leta. Papež Janez Pavel II. ji je dodelil najvišje cerkveno odličje – odličje sv. Cirila in Metoda, Občina Naklo pa naziv častne občanke.

Razstava del s Kolonije Iveta Šubica

Škofja Loka – Združenje umetnikov Škofja Loka vabi na odprtje razstave 4000, na kateri bodo na ogled dela, nastala na 24. Koloniji Iveta Šubica. Odprtje bo danes ob 20. uri v Galeriji Sokolskega doma, sodelujoči umetniki pa so: Agata Trojar, Amir Muratovič, Andrej Perko, Andrej Štular, Anja Fabiani, Barbara Demšar, Boge Dimovski, Gigo De Brea, Irena Dimovska, Irena Romih, Iztok Sitar, Janez Pelko, Janez Plestenjak, Katja Bogataj, Luisa Polanco, Maja Šubica, Marko Jakše, Matej Plestenjak, Metod Frljic, Nejc Slapar, Petra Plestenjak Podlogar, Rado Dagarin, Simon Mlakar in Zlatko Krstevski.

NA GLAS

aforizem

Iz pirotehnikovih izkušenj: »Najnevarnejše so seksbombe. Samo pogledam jo, pa eksplodira žena!«

Milan Fridauer - Fredi